

Φίληβος ἢ περὶ ἡδονῆς, ἠθικός τοῦ Πλάτωνος

www.physics.ntua.gr/mourmouras/greats/platon/

[11]

{Σωκράτης} Ὅρα δὴ, Πρώταρχε, τίνα λόγον μέλλεις παρὰ Φιλήβου δέχεσθαι νυνὶ καὶ πρὸς τίνα τὸν παρ' ἡμῖν ἀμφισβητεῖν, ἐὰν μή σοι κατὰ νοῦν ἦ λεγόμενος. βούλει συγκεφαλαιωσώμεθα ἑκάτερον;

{Πρώταρχος} Πάνυ μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Φίληβος μὲν τοίνυν ἀγαθὸν εἶναι φησι τὸ χαίρειν πᾶσι ζώοις καὶ τὴν ἡδονὴν καὶ τέρψιν, καὶ ὅσα τοῦ γένους ἐστὶ τούτου σύμφωνα· τὸ δὲ παρ' ἡμῶν ἀμφισβήτημά ἐστι μὴ ταῦτα, ἀλλὰ τὸ φρονεῖν καὶ τὸ νοεῖν καὶ μεμνησθαι καὶ τὰ τούτων αὐτῶν συγγενῆ, δόξαν τε ὀρθὴν καὶ ἀληθεῖς λογισμούς, τῆς γε ἡδονῆς ἀμείνω καὶ λῶω γίνεσθαι σύμπασιν ὅσαπερ αὐτῶν δυνατὰ μεταλαβεῖν· δυνατοῖς δὲ μετασχεῖν ὠφελιμώτατον ἀπάντων εἶναι πᾶσι τοῖς οὐσί τε καὶ ἐσομένοις. μὲν οὐχ οὕτω πως λέγομεν, ὦ Φίληβε, ἑκάτεροι;

{Φίληβος} Πάντων μὲν οὖν μάλιστα, ὦ Σώκρατες.

{Σωκράτης} Δέχη δὴ τοῦτον τὸν νῦν διδόμενον, ὦ Πρώταρχε, λόγον;

{Πρώταρχος} Ἀνάγκη δέχεσθαι· Φίληβος γὰρ ἡμῖν ὁ καλὸς ἀπείρηκεν.

{Σωκράτης} Δεῖ δὴ περὶ αὐτῶν τρόπῳ παντὶ τάληθές πη περανθῆναι;

{Πρώταρχος} Δεῖ γὰρ οὖν.

{Σωκράτης} Ἴθι δὴ, πρὸς τούτοις διομολογησώμεθα καὶ τόδε.

{Πρώταρχος} Τὸ ποῖον;

{Σωκράτης} Ὡς νῦν ἡμῶν ἑκάτερος ἕξιν ψυχῆς καὶ διάθεσιν ἀποφαίνειν τινὰ ἐπιχειρήσει τὴν δυναμένην ἀνθρώποις πᾶσι τὸν βίον εὐδαίμονα παρέχειν. ἄρ' οὐχ οὕτως;

{Πρώταρχος} Οὕτω μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ὑμεῖς μὲν τὴν τοῦ χαίρειν, ἡμεῖς δ' αὖ τὴν τοῦ φρονεῖν;

{Πρώταρχος} Ἔστι ταῦτα.

{Σωκράτης} Τί δ' ἂν ἄλλη τις κρείττων τούτων φανῆ; μὲν οὐκ, ἂν μὲν ἡδονῆ μᾶλλον φαίνεται συγγενῆς, ἠττώμεθα μὲν ἀμφοτέρω τοῦ ταῦτα ἔχοντος βεβαίως βίου, κρατεῖ δὲ ὁ τῆς ἡδονῆς τὸν τῆς φρονήσεως;

[12]

{Πρώταρχος} Ναί.

{Σωκράτης} Ἄν δέ γε φρονήσει, νικᾷ μὲν φρόνησις τὴν ἡδονήν, ἢ δὲ ἠττᾶται; ταῦθ' οὕτως ὁμολογούμενά φατε, ἢ πῶς;

{Πρώταρχος} Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ.

{Σωκράτης} Τί δὲ Φιλήβω; τί φῆς;

{Φίληβος} Ἐμοὶ μὲν πάντως νικᾶν ἡδονὴ δοκεῖ καὶ δόξει· σὺ δέ, Πρώταρχε, αὐτὸς γνώση.

{Πρώταρχος} Παραδούς, ὦ Φίληβε, ἡμῖν τὸν λόγον οὐκ ἂν ἔτι κύριος εἴης τῆς πρὸς Σωκράτη ὁμολογίας ἢ καὶ τούναντίον.

{Φίληβος} Ἀληθῆ λέγεις· ἀλλὰ γὰρ ἀφοσιοῦμαι καὶ μαρτύρομαι νῦν αὐτὴν τὴν θεόν.

{Πρώταρχος} Καὶ ἡμεῖς σοι τούτων γε αὐτῶν συμμάρτυρες ἂν εἴμεν, ὡς ταῦτα ἔλεγες ἃ λέγεις· ἀλλὰ δὴ τὰ μετὰ ταῦτα ἐξῆς, ὦ Σώκρατες, ὅμως καὶ μετὰ Φιλήβου ἐκόντος ἢ ὅπως ἂν ἐθέλη πειρώμεθα περαίνειν.

{Σωκράτης} Πειρατέον, ἀπ' αὐτῆς δὴ τῆς θεοῦ, ἣν ὄδε Ἀφροδίτην μὲν λέγεσθαί φησι, τὸ δ' ἀληθέστατον αὐτῆς ὄνομα Ἡδονὴν εἶναι.

{Πρώταρχος} Ὅρθότατα.

{Σωκράτης} Τὸ δ' ἐμὸν δέος, ὦ Πρώταρχε, αἰεὶ πρὸς τὰ τῶν θεῶν ὀνόματα οὐκ ἔστι κατ' ἄνθρωπον, ἀλλὰ πέρα τοῦ μεγίστου φόβου. καὶ νῦν τὴν μὲν Ἀφροδίτην, ὅπη ἐκείνη φίλον, ταύτη προσαγορεύω· τὴν δὲ ἡδονὴν οἶδα ὡς ἔστι ποικίλον, καὶ ὅπερ εἶπον, ἀπ' ἐκείνης ἡμᾶς ἀρχομένους ἐνθυμεῖσθαι δεῖ καὶ σκοπεῖν ἦντινα φύσιν ἔχει. ἔστι γάρ, ἀκούειν μὲν οὕτως ἀπλῶς, ἐν τι, μορφὰς δὲ δήπου παντοίας εἴληφε καὶ τινα τρόπον ἀνομοίους ἀλλήλαις. ἰδὲ γάρ· ἡδεσθαι μὲν φαμεν τὸν ἀκολασταίνοντα ἄνθρωπον, ἡδεσθαι δὲ καὶ τὸν σωφρονοῦντα αὐτῷ τῷ σωφρονεῖν· ἡδεσθαι δ' αὖ τὸν φρονοῦντα αὐτῷ τῷ φρονεῖν· καὶ τούτων τῶν ἡδονῶν ἑκατέρας πῶς ἂν τις ὁμοίας ἀλλήλαις εἶναι λέγων οὐκ ἀνόητος φαίνοιτο ἐνδίκως;

{Πρώταρχος} Εἰσὶ μὲν γὰρ ἀπ' ἐναντίων, ὦ Σώκρατες, αὗται πραγμάτων, οὐ μὴν αὐταὶ γε ἀλλήλαις ἐναντία. πῶς γὰρ ἡδονῆ γε ἡδονὴ μὴ οὐχ ὁμοιότατον ἂν εἴη, τοῦτο αὐτὸ ἑαυτῷ, πάντων χρημάτων;

{Σωκράτης} Καὶ γὰρ χρῶμα, ὦ δαιμόνιε, χρώματι· κατὰ γε αὐτὸ τοῦτο οὐδὲν διοίσει τὸ χρῶμα εἶναι πᾶν, τό γε μὴν μέλαν τῷ λευκῷ πάντες γινώσκομεν ὡς πρὸς τῷ διάφορον εἶναι καὶ ἐναντιώτατον ὄν τυγχάνει. καὶ δὴ καὶ σχῆμα σχήματι κατὰ ταυτόν· γένει μὲν ἔστι πᾶν ἓν, τὰ δὲ μέρη τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ τὰ μὲν ἐναντιώτατα ἀλλήλοις, τὰ δὲ διαφορότητ' ἔχοντα μυρίαν που τυγχάνει, καὶ πολλὰ ἕτερα οὕτως ἔχονθ' εὐρήσομεν. ὥστε τούτῳ γε τῷ λόγῳ μὴ πίστευε, τῷ πάντα τὰ ἐναντιώτατα ἐν ποιοῦντι. φοβοῦμαι δὲ μή τινας ἡδονὰς ἡδοναῖς εὐρήσομεν ἐναντίας.

[13]

{Πρώταρχος} Ἴσως· ἀλλὰ τί τοῦθ' ἡμῶν βλάβει τὸν λόγον;

{Σωκράτης} Ὅτι προσαγορεύεις αὐτὰ ἀνόμοια ὄντα ἐτέρῳ, φήσομεν, ὀνόματι· λέγεις γὰρ ἀγαθὰ πάντ' εἶναι τὰ ἡδέα. τὸ μὲν οὖν μὴ οὐχὶ ἡδέα εἶναι τὰ ἡδέα λόγος οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ· κακὰ δ' ὄντα αὐτῶν τὰ πολλὰ καὶ ἀγαθὰ δέ, ὡς ἡμεῖς φαμέν, ὅμως πάντα σὺ προσαγορεύεις ἀγαθὰ αὐτά, ὁμολογῶν ἀνόμοια εἶναι, τῷ λόγῳ εἴ τις σε προσαναγκάζοι. τί οὖν δὴ ταυτόν ἐν ταῖς κακαῖς ὁμοίως καὶ ἐν ἀγαθαῖς ἐνὸν πάσας ἡδονὰς ἀγαθὸν εἶναι προσαγορεύεις;

{Πρώταρχος} Πῶς λέγεις, ὦ Σώκρατες; οἷε γάρ τινα συγχωρήσεσθαι, θέμενον ἡδονὴν εἶναι τἀγαθόν, εἴτα ἀνέξεσθαι σου λέγοντος τὰς μὲν εἶναί τινας ἀγαθὰς ἡδονάς, τὰς δὲ τινας ἐτέρας αὐτῶν κακάς;

{Σωκράτης} Ἄλλ' οὖν ἀνομοίους γε φήσεις αὐτὰς ἀλλήλαις εἶναι καὶ τινας ἐναντίας.

{Πρώταρχος} Οὐτι καθ' ὅσον γε ἡδοναί.

{Σωκράτης} Πάλιν εἰς τὸν αὐτὸν φερόμεθα λόγον, ὦ Πρώταρχε, οὐδ' ἄρα ἡδονὴν ἡδονῆς διάφορον, ἀλλὰ πάσας ὁμοίας εἶναι φήσομεν, καὶ τὰ παραδείγματα ἡμᾶς τὰ νυνδὴ λεχθέντα οὐδὲν τιτρώσκει, πεισόμεθα δὲ καὶ ἐροῦμεν ἄπερ οἱ πάντων φαυλότατοί τε καὶ περὶ λόγους ἅμα νέοι.

{Πρώταρχος} Τὰ ποῖα δὴ λέγεις;

{Σωκράτης} Ὅτι σε μιμούμενος ἐγὼ καὶ ἀμυνόμενος ἐὰν τολμῶ λέγειν ὡς τὸ ἀνομοιοτάτον ἐστὶ τῶ ἀνομοιοτάτῳ πάντων ὁμοιότατον, ἔξω τὰ αὐτὰ σοὶ λέγειν, καὶ φανούμεθά γε νεώτεροι τοῦ δέοντος, καὶ ὁ λόγος ἡμῖν ἐκπεσὼν οἰχίσεται. πάλιν οὖν αὐτὸν ἀνακρουώμεθα, καὶ τάχ' ἂν ἰόντες εἰς τὰς ὁμοίας ἴσως ἂν πως ἀλλήλοις συγχωρήσασιν.

{Πρώταρχος} Λέγε πῶς;

{Σωκράτης} Ἐμὲ θεὸς ὑπὸ σοῦ πάλιν ἐρωτώμενον, ὦ Πρώταρχε.

{Πρώταρχος} Τὸ ποῖον δὴ;

{Σωκράτης} Φρόνησίς τε καὶ ἐπιστήμη καὶ νοῦς καὶ πάνθ' ὅποσα δὴ κατ' ἀρχὰς ἐγὼ θέμενος εἶπον ἀγαθὰ, διερωτώμενος ὅτι ποτ' ἐστὶν ἀγαθόν, ἄρ' οὐ ταῦτόν πείσονται τοῦτο ὅπερ ὁ σοὶς λόγος;

{Πρώταρχος} Πῶς;

{Σωκράτης} Πολλάι τε αἱ συνάπασαι ἐπιστήμαι δόξουσιν εἶναι καὶ ἀνόμοιοί τινας αὐτῶν ἀλλήλαις· εἰ δὲ καὶ ἐναντία πη γίνονται τινες, [14] ἄρα ἄξιός ἂν εἴην τοῦ διαλέγεσθαι νῦν, εἰ φοβηθεὶς τοῦτο αὐτὸ μηδεμίαν ἀνόμοιον φαίην ἐπιστήμην ἐπιστήμη γίνεσθαι, κἄπειθ' ἡμῖν οὕτως ὁ λόγος ὥσπερ μῦθος ἀπολόμενος οἰχοίτο, αὐτοὶ δὲ σωζοίμεθα ἐπὶ τινος ἀλογίας;

{Πρώταρχος} Ἄλλ' οὐ μὴν δεῖ τοῦτο γενέσθαι, πλὴν τοῦ σωθῆναι. τό γε μὴν μοι ἴσον τοῦ σοῦ τε καὶ ἐμοῦ λόγου ἀρέσκει· πολλάι μὲν ἡδοναὶ καὶ ἀνόμοιοι γινγνέσθων, πολλάι δὲ ἐπιστήμαι καὶ διάφοροι.

{Σωκράτης} Τὴν τοίνυν διαφορότητα, ὦ Πρώταρχε, τοῦ ἀγαθοῦ τοῦ τ' ἐμοῦ καὶ τοῦ σοῦ μὴ ἀποκρυπτόμενοι, κατατιθέντες δὲ εἰς τὸ μέσον, τολμῶμεν, ἂν πη ἐλεγχόμενοι μηνύσωσι πότερον ἡδονὴν τἀγαθὸν δεῖ λέγειν ἢ φρόνησιν ἢ τι τρίτον ἄλλο εἶναι. νῦν γὰρ οὐ δήπου πρὸς γε αὐτὸ τοῦτο φιλονικοῦμεν, ὅπως ἀγὼ τίθεμαι, ταῦτ' ἔσται τὰ νικῶντα, ἢ ταῦθ' ἂ σύ, τῷ δ' ἀληθεστάτῳ δεῖ που συμμαχεῖν ἡμᾶς ἄμφω.

{Πρώταρχος} Δεῖ γὰρ οὖν.

{Σωκράτης} Τοῦτον τοίνυν τὸν λόγον ἔτι μᾶλλον δι' ὁμολογίας βεβαιώσωμεθα.

{Πρώταρχος} Τὸν ποῖον δὴ;

{Σωκράτης} Τὸν πᾶσι παρέχοντα ἀνθρώποις πράγματα ἐκοῦσί τε καὶ ἄκουσιν ἐνίοις καὶ ἐνίοτε.

{Πρώταρχος} Λέγε σαφέστερον.

{Σωκράτης} Τὸν νυνδὴ παραπεσόντα λέγω, φύσει πως πεφυκότα θαυμαστόν. Ἐν γὰρ δὴ τὰ πολλὰ εἶναι καὶ τὸ ἔν πολλὰ θαυμαστόν λεχθέν, καὶ ῥάδιον ἀμφισβητῆσαι τῷ τούτων ὀποτεροῦν τιθεμένῳ.

{Πρώταρχος} Ἄρ' οὖν λέγεις ὅταν τις ἐμὲ φῆ Πρώταρχον ἕνα γεγονότα φύσει πολλοὺς εἶναι πάλιν τοὺς ἐμὲ καὶ ἐναντίους ἀλλήλοις, μέγαν καὶ μικρὸν τιθέμενος καὶ βαρὺν καὶ κοῦφον τὸν αὐτὸν καὶ ἄλλα μυρία;

{Σωκράτης} Σὺ μὲν, ὦ Πρώταρχε, εἴρηκας τὰ δεδημευμένα τῶν θαυμαστῶν περὶ τὸ ἔν καὶ πολλὰ, συγκεχωρημένα δὲ ὡς ἔπος εἰπεῖν ὑπὸ πάντων ἤδη μὴ δεῖν τῶν τοιούτων ἄπτεσθαι, παιδαριώδη καὶ ῥάδια καὶ σφόδρα τοῖς λόγοις ἐμπόδια ὑπολαμβάνόντων γίνεσθαι, ἐπεὶ μηδὲ τὰ τοιάδε, ὅταν τις ἐκάστου τὰ μέλη τε καὶ ἅμα μέρη διελὼν τῷ λόγῳ, πάντα ταῦτα τὸ ἔν ἐκεῖνο εἶναι διομολογησάμενος, ἐλέγχῃ καταγελῶν ὅτι τέρατα διηνάγκασται φάναι, τό τε ἔν ὡς πολλὰ ἔστι καὶ ἄπειρα, καὶ τὰ πολλὰ ὡς ἔν μόνον.

{Πρώταρχος} Σὺ δὲ δὴ ποῖα, ὦ Σώκρατες, ἕτερα λέγεις, ἃ μήπω συγκεχωρημένα δεδήμευται περὶ τὸν αὐτὸν τοῦτον λόγον;

{Σωκράτης} Ὅποταν, ὦ παῖ, τὸ ἔν μὴ τῶν γιγνομένων τε καὶ ἀπολλυμένων τις τιθῆται, καθάπερ ἀρτίως ἡμεῖς εἴπομεν. ἐνταυθοῖ μὲν γὰρ καὶ τὸ τοιοῦτον ἔν, ὅπερ εἴπομεν νυνδὴ, συγκεχώρηται τὸ μὴ δεῖν ἐλέγχειν· [15] ὅταν δὲ τις ἕνα ἄνθρωπον ἐπιχειρῆ τίθεσθαι καὶ βοῦν ἕνα καὶ τὸ καλὸν ἔν καὶ τὸ ἀγαθὸν ἔν, περὶ τούτων τῶν ἐνάδων καὶ τῶν τοιούτων ἢ πολλὴ σπουδὴ μετὰ διαιρέσεως ἀμφισβήτησις γίνεσθαι.

{Πρώταρχος} Πῶς;

{Σωκράτης} Πρῶτον μὲν εἴ τινας δεῖ τοιαύτας εἶναι μονάδας ὑπολαμβάνειν ἀληθῶς οὐσας· εἶτα πῶς αὐτὰς, μίαν ἐκάστην οὐσαν ἀεὶ τὴν αὐτὴν καὶ μήτε γένεσιν μήτε ὄλεθρον προσδεχομένην, ὅμως εἶναι βεβαιότατα μίαν ταύτην; μετὰ δὲ τοῦτ' ἔν τοῖς γιγνομένοις αὐτὴ καὶ ἀπίροις εἴτε διεσπασμένην καὶ πολλὰ γεγονυῖαν θετέον, εἴθ' ὅλην αὐτὴν αὐτῆς χωρὶς, ὃ δὴ πάντων ἀδυνατώτατον φαίνοιτ' ἄν, ταῦτόν καὶ ἔν ἅμα ἐν ἐνί τε καὶ πολλοῖς γίνεσθαι. ταῦτ' ἔστι τὰ περὶ τὰ τοιαῦτα ἔν καὶ πολλὰ, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνα, ὦ Πρώταρχε, ἀπάσης ἀπορίας αἴτια μὴ καλῶς ὁμολογηθέντα καὶ εὐπορίας ἂν αὐτὴν καλῶς.

{Πρώταρχος} Οὐκοῦν χρὴ τοῦθ' ἡμᾶς, ὦ Σώκρατες, ἐν τῷ νῦν πρῶτον διαπρονήσασθαι;

{Σωκράτης} Ὡς γοῦν ἐγὼ φαίην ἄν.

{Πρώταρχος} Καὶ πάντας τοίνυν ἡμᾶς ὑπόλαβε συγχωρεῖν σοι τούσδε τὰ τοιαῦτα· Φίληβον δ' ἴσως κράτιστον ἐν τῷ νῦν ἐπερωτῶντα μὴ κινεῖν εὖ κείμενον.

{Σωκράτης} Εἶεν· πόθεν οὖν τις ταύτης ἄρξεται πολλῆς οὔσης καὶ παντοίας περὶ τὰ ἀμφισβητούμενα μάχης; ἄρ' ἐνθένδε;

{Πρώταρχος} Πόθεν;

{Σωκράτης} Φαμέν που ταῦτόν ἔν καὶ πολλὰ ὑπὸ λόγων γιγνόμενα περιτρέχειν πάντη καθ' ἕκαστον τῶν λεγομένων ἀεὶ, καὶ πάλαι καὶ νῦν. καὶ τοῦτο οὔτε μὴ παύσηται ποτε οὔτε ἤρξατο νῦν, ἀλλ' ἔστι τὸ τοιοῦτον, ὡς ἐμοὶ φαίνεται, τῶν λόγων αὐτῶν ἀθάνατόν τι καὶ ἀγήρων πάθος ἐν ἡμῖν· ὃ δὲ

πρῶτον αὐτοῦ γευσάμενος ἐκάστοτε τῶν νέων, ἡσθεὶς ὡς τινα σοφίας ἡύρηκῶς θησαυρόν, ὑφ' ἡδονῆς ἐνθουσιᾷ τε καὶ πάντα κινεῖ λόγον ἄσμενος, τοτὲ μὲν ἐπὶ θάτερα κυκλῶν καὶ συμφύρων εἰς ἓν, τοτὲ δὲ πάλιν ἀνειλίττων καὶ διαμερίζων, εἰς ἀπορίαν αὐτὸν μὲν πρῶτον καὶ μάλιστα καταβάλλων, δεύτερον δ' αἰεὶ τὸν ἐχόμενον, ἅντε νεώτερος ἅντε πρεσβύτερος ἅντε ἤλιξ ὧν τυγχάνη, φειδόμενος οὔτε πατρὸς οὔτε μητρὸς οὔτε ἄλλου τῶν ἀκουόντων οὐδενός, [16] ὀλίγου δὲ καὶ τῶν ἄλλων ζώων, οὐ μόνον τῶν ἀνθρώπων, ἐπεὶ βαρβάρων γε οὐδενὸς ἂν φείσαιτο, εἴπερ μόνον ἐρμηγέα ποθὲν ἔχοι.

{Πρώταρχος} Ἄρ', ὦ Σώκρατες, οὐχ ὀραῖς ἡμῶν τὸ πλῆθος, ὅτι νέοι πάντες ἐσμέν, καὶ οὐ φοβῆ μή σοι μετὰ Φιλήβου συνεπιθώμεθα, ἐὰν ἡμᾶς λοιδορῆς; ὁμως δὲ μανθάνομεν γὰρ ὃ λέγεις, εἴ τις τρόπος ἔστι καὶ μηχανὴ τὴν μὲν τοιαύτην ταραχὴν ἡμῖν ἔξω τοῦ λόγου εὐμενῶς πως ἀπελθεῖν, ὁδὸν δὲ τινα καλλίω ταύτης ἐπὶ τὸν λόγον ἀνευρεῖν, σύ τε προθυμοῦ τοῦτο καὶ ἡμεῖς συνακολουθήσομεν εἰς δύναμιν· οὐ γὰρ σμικρὸς ὁ παρῶν λόγος, ὦ Σώκρατες.

{Σωκράτης} Οὐ γὰρ οὖν, ὦ παῖδες, ὡς φησιν ὑμᾶς προσαγορεύων Φίληβος. οὐ μὴν ἔστι καλλίων ὁδὸς οὐδ' ἂν γένοιτο ἢς ἐγὼ ἐραστής μὲν εἰμι αἰεὶ, πολλάκις δὲ με ἤδη διαφυγοῦσα ἔρημον καὶ ἄπορον κατέστησεν.

{Πρώταρχος} Τίς αὕτη; λεγέσθω μόνον.

{Σωκράτης} Ἦν δηλῶσαι μὲν οὐ πάνυ χαλεπὸν, χρῆσθαι δὲ παγγάλεπον· πάντα γὰρ ὅσα τέχνης ἐχόμενα ἀνηυρέθη πρόποτε διὰ ταύτης φανερὰ γέγονε. σκόπει δὲ ἦν λέγω.

{Πρώταρχος} Λέγε μόνον.

{Σωκράτης} Θεῶν μὲν εἰς ἀνθρώπους δόσις, ὡς γε καταφαίνεται ἐμοί, ποθὲν ἐκ θεῶν ἐρρίφη διὰ τινος Προμηθέως ἅμα φανοτάτῳ τινὶ πυρί· καὶ οἱ μὲν παλαιοί, κρείττονες ἡμῶν καὶ ἐγγυτέρω θεῶν οἰκοῦντες, ταύτην φήμην παρέδοσαν, ὡς ἐξ ἑνὸς μὲν καὶ πολλῶν ὄντων τῶν αἰεὶ λεγομένων εἶναι, πέρας δὲ καὶ ἀπειρίαν ἐν αὐτοῖς σύμφυτον ἐχόντων. δεῖν οὖν ἡμᾶς τούτων οὕτω διακεκοσμημένων αἰεὶ μίαν ἰδέαν περὶ παντὸς ἐκάστοτε θεμένους ζητεῖν – εὐρήσειν γὰρ ἐνοῦσαν – ἐὰν οὖν μεταλάβωμεν, μετὰ μίαν δύο, εἴ πως εἰσὶ, σκοπεῖν, εἰ δὲ μή, τρεῖς ἢ τινα ἄλλον ἀριθμὸν, καὶ τῶν ἐν ἐκείνων ἕκαστον πάλιν ὡσαύτως, μέχριπερ ἂν τὸ κατ' ἀρχὰς ἐν μὴ ὅτι ἐν καὶ πολλὰ καὶ ἄπειρά ἐστι μόνον ἴδη τις, ἀλλὰ καὶ ὁπόσα· τὴν δὲ τοῦ ἀπείρου ἰδέαν πρὸς τὸ πλῆθος μὴ προσφέρειν πρὶν ἂν τις τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ πάντα κατίδη τὸν μεταξὺ τοῦ ἀπείρου τε καὶ τοῦ ἑνός, τότε δ' ἤδη τὸ ἐν ἕκαστον τῶν πάντων εἰς τὸ ἄπειρον μεθέντα χαίρειν ἔαν. οἱ μὲν οὖν θεοί, ὅπερ εἶπον, οὕτως ἡμῖν παρέδοσαν σκοπεῖν καὶ μανθάνειν καὶ διδάσκειν ἀλλήλους· οἱ δὲ νῦν τῶν ἀνθρώπων σοφοὶ ἐν μὲν, [17] ὅπως ἂν τύχωσι, καὶ πολλὰ θᾶπτον καὶ βραδύτερον ποιοῦσι τοῦ δέοντος, μετὰ δὲ τὸ ἐν ἄπειρα εὐθύς, τὰ δὲ μέσα αὐτοὺς ἐκφεύγει – οἷς διακεχώρισται τό τε διαλεκτικῶς πάλιν καὶ τὸ ἐριστικῶς ἡμᾶς ποιεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους τοὺς λόγους.

{Πρώταρχος} Τὰ μὲν πως, ὦ Σώκρατες, δοκῶ σου μανθάνειν, τὰ δὲ ἔτι σαφέστερον δέομαι ἃ λέγεις ἀκοῦσαι.

{Σωκράτης} Σαφὲς μὴν, ὦ Πρώταρχε, ἐστὶν ἐν τοῖς γράμμασιν ὃ λέγω, καὶ λάμβαν' αὐτὸ ἐν τούτοις οἷσπερ καὶ πεπαίδευσαι.

{Πρώταρχος} Πῶς;

{Σωκράτης} Φωνὴ μὲν ἡμῖν ἐστὶ που μία διὰ τοῦ στόματος ἰοῦσα, καὶ ἄπειρος αὐτῆς πλήθει, πάντων τε καὶ ἐκάστου.

{Πρώταρχος} Τί μὴν;

{Σωκράτης} Καὶ οὐδὲν ἑτέρω γε τούτων ἐσμέν πω σοφοί, οὔτε ὅτι τὸ ἄπειρον αὐτῆς ἴσμεν οὔθ' ὅτι τὸ ἕν· ἀλλ' ὅτι πόσα τ' ἐστὶ καὶ ὅποια, τοῦτό ἐστι τὸ γραμματικὸν ἕκαστον ποιοῦν ἡμῶν.

{Πρώταρχος} Ἀληθέστατα.

{Σωκράτης} Καὶ μὴν καὶ τὸ μουσικὸν ὃ τυγχάνει ποιοῦν, τοῦτ' ἔστι ταυτόν.

{Πρώταρχος} Πῶς;

{Σωκράτης} Φωνὴ μὲν που καὶ τὸ κατ' ἐκείνην τὴν τέχνην ἐστὶ μία ἐν αὐτῇ.

{Πρώταρχος} Πῶς δ' οὐ;

{Σωκράτης} Δύο δὲ θῶμεν βαρὺ καὶ ὀξύ, καὶ τρίτον ὁμότονον. ἢ πῶς;

{Πρώταρχος} Οὕτως.

{Σωκράτης} Ἄλλ' οὐπω σοφὸς ἂν εἴης τὴν μουσικὴν εἰδὼς ταῦτα μόνα, μὴ δὲ εἰδὼς ὡς γ' ἔπος εἰπεῖν εἰς ταῦτα οὐδενὸς ἄξιος ἔση.

{Πρώταρχος} Οὐ γὰρ οὖν.

{Σωκράτης} Ἄλλ', ὦ φίλε, ἐπειδὴν λάβης τὰ διαστήματα ὅποσα ἐστὶ τὸν ἀριθμὸν τῆς φωνῆς ὀξύτητός τε πέρι καὶ βαρύτητος, καὶ ὅποια, καὶ τοὺς ὄρους τῶν διαστημάτων, καὶ τὰ ἐκ τούτων ὅσα συστήματα γέγονεν – ἃ κατιδόντες οἱ πρόσθεν παρέδοσαν ἡμῖν τοῖς ἐπομένοις ἐκείνοις καλεῖν αὐτὰ ἀρμονίας, ἐν τε ταῖς κινήσεσιν αὐτῶν τοῦ σώματος ἕτερα τοιαῦτα ἐνόησαν πάθη γιγνόμενα, ἃ δὴ δι' ἀριθμῶν μετρηθέντα δεῖν αὐτῶν φασὶ ῥυθμοὺς καὶ μέτρα ἐπονομάζειν, καὶ ἅμα ἐννοεῖν ὡς οὕτω δεῖν περὶ παντὸς ἐνὸς καὶ πολλῶν σκοπεῖν – ὅταν γὰρ αὐτὰ τε λάβης οὕτω, τότε ἐγένου σοφός, ὅταν τε ἄλλο τῶν ἐν ὀπιούν ταύτῃ σκοπούμενος ἔλθῃ, οὕτως ἔμφρων περὶ τοῦτο γέγονας· τὸ δ' ἄπειρόν σε ἐκάστων καὶ ἐν ἐκάστοις πλήθος ἄπειρον ἐκάστοτε ποιεῖ τοῦ φρονεῖν καὶ οὐκ ἐλλόγιμον οὐδ' ἐνάριθμον, ἅτ' οὐκ εἰς ἀριθμὸν οὐδένα ἐν οὐδενὶ πάποτε ἀπιδόντα.

{Πρώταρχος} Κάλλιστα, ὦ Φίληβε, ἔμοιγε τὰ νῦν λεγόμενα εἰρηκέναι φαίνεται Σωκράτης. [18]

{Φίληβος} Κάμοι ταῦτά γε αὐτά· ἀλλὰ τί δὴ ποτε πρὸς ἡμᾶς ὁ λόγος οὗτος νῦν εἴρηται καὶ τί ποτε βουλόμενος;

{Σωκράτης} Ὅρθως μέντοι τοῦθ' ἡμᾶς, ὦ Πρώταρχε, ἠρώτηκε Φίληβος.

{Πρώταρχος} Πάνυ μὲν οὖν, καὶ ἀποκρίνου γε αὐτῷ.

{Σωκράτης} Δράσω ταῦτα διελθὼν σμικρὸν ἔτι περὶ αὐτῶν τούτων. ὥσπερ γὰρ ἐν ὀπιούν εἴ τις ποτε λάβοι, τοῦτον, ὡς φαμεν, οὐκ ἐπ' ἀπείρου φύσιν δεῖ βλέπειν εὐθύς ἀλλ' ἐπὶ τινὰ ἀριθμὸν, οὕτω καὶ τὸ ἐναντίον ὅταν τις τὸ ἄπειρον ἀναγκασθῇ πρῶτον λαμβάνειν, μὴ ἐπὶ τὸ ἐν εὐθύς, ἀλλ' ἐπ' ἀριθμὸν αὐτῶν τινὰ πλήθος ἕκαστον ἔχοντά τι κατανοεῖν, τελευτᾶν τε ἐκ πάντων εἰς ἕν. πάλιν δὲ ἐν τοῖς γράμμασι τὸ νῦν λεγόμενον λάβωμεν.

{Πρώταρχος} Πῶς;

{Σωκράτης} Ἐπειδὴ φωνὴν ἄπειρον κατενόησεν εἴτε τις θεὸς εἴτε καὶ θεῖος ἄνθρωπος – ὡς λόγος ἐν Αἰγύπτῳ Θεῦθ τινα τοῦτον γενέσθαι λέγων, ὃς πρῶτος τὰ φωνήεντα ἐν τῷ ἀπείρῳ κατενόησεν οὐχ ἐν ὄντα ἀλλὰ πλείω, καὶ πάλιν ἕτερα φωνῆς μὲν οὐ, φθόγγου δὲ μετέχοντά τινος, ἀριθμὸν δὲ τινα καὶ τούτων εἶναι, τρίτον δὲ εἶδος γραμμάτων διεστήσατο τὰ νῦν λεγόμενα ἄφωνα ἡμῖν· τὸ μετὰ τοῦτο διήρει τὰ τε ἄφθογγα καὶ ἄφωνα μέχρι ἐνὸς ἐκάστου, καὶ τὰ φωνήεντα καὶ τὰ μέσα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἕως ἀριθμὸν αὐτῶν λαβῶν ἐνὶ τε ἐκάστῳ καὶ σύμπασι στοιχεῖον ἐπώνομασε· καθορῶν δὲ ὡς οὐδεὶς ἡμῶν οὐδ' ἂν ἐν αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἄνευ πάντων αὐτῶν μάθοι, τοῦτον τὸν δεσμὸν αὐτὸν λογισάμενος ὡς ὄντα ἕνα καὶ πάντα ταῦτα ἐν πως ποιοῦντα μίαν ἐπ' αὐτοῖς ὡς οὐσαν γραμματικὴν τέχνην ἐπεφθέγγετο προσειπών.

{Φίληβος} Ταῦτ' ἔτι σαφέστερον ἐκείνων αὐτά γε πρὸς ἄλληλα, ὦ Πρώταρχε, ἔμαθον· τὸ δ' αὐτό μοι τοῦ λόγου νῦν τε καὶ μικρὸν ἔμπροσθεν ἐλλείπεται.

{Σωκράτης} Μῶν, ὦ Φίληβε, τὸ τί πρὸς ἔπος αὐτὸν ἐστίν;

{Φίληβος} Ναί, τοῦτ' ἔστιν ὃ πάλαι ζητοῦμεν ἐγὼ τε καὶ Πρώταρχος.

{Σωκράτης} Ἦ μὴν ἐπ' αὐτῷ γε ἤδη γεγονότες ζητεῖτε, ὡς φῆς, πάλαι.

{Φίληβος} Πῶς;

{Σωκράτης} Ἄρ' οὐ περὶ φρονήσεως ἦν καὶ ἡδονῆς ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς ὁ λόγος, ὀπότερον αὐτοῖν αἰρετέον;

{Φίληβος} Πῶς γὰρ οὐ;

{Σωκράτης} Καὶ μὴν ἐν γε ἐκάτερον αὐτοῖν εἶναί φαμεν.

{Φίληβος} Πάνυ μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Τοῦτ' αὐτὸ τοῖνον ἡμᾶς ὁ πρόσθεν λόγος ἀπαιτεῖ, πῶς ἔστιν ἐν καὶ πολλὰ αὐτῶν ἐκάτερον, καὶ πῶς μὴ ἄπειρα εὐθύς, [19] ἀλλὰ τινὰ ποτε ἀριθμὸν ἐκάτερον ἔμπροσθεν κέκτηται τοῦ ἄπειρα αὐτῶν ἕκαστα γεγονέναι;

{Πρώταρχος} Οὐκ εἰς φαῦλόν γε ἐρώτημα, ὦ Φίληβε, οὐκ οἶδ' ὄντινα τρόπον κύκλω πως περιαγαῶν ἡμᾶς ἐμβέβληκε Σωκράτης. καὶ σκόπει δὴ πότερος ἡμῶν ἀποκρινεῖται τὸ νῦν ἐρωτώμενον. ἴσως δὴ γελοῖον τὸ ἐμὲ τοῦ λόγου διάδοχον παντελῶς ὑποστάντα διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τὸ νῦν ἐρωτηθὲν ἀποκρίνασθαι σοὶ πάλιν τοῦτο προστάττειν· γελοιότερον δ' οἶμαι πολὺ τὸ μηδέτερον ἡμῶν δύνασθαι. σκόπει δὴ τί δράσομεν. εἶδη γὰρ μοι δοκεῖ νῦν ἐρωτᾶν ἡδονῆς ἡμᾶς Σωκράτης εἴτε ἔστιν εἴτε μή, καὶ ὅποσα ἐστὶ καὶ ὅποια· τῆς τ' αὐτὴ φρονήσεως πέρι κατὰ ταῦτα ὡσαύτως.

{Σωκράτης} Ἀληθέστατα λέγεις, ὦ παῖ Καλλίου· μὴ γὰρ δυνάμενοι τοῦτο κατὰ παντὸς ἐνὸς καὶ ὁμοίου καὶ ταύτου δρᾶν καὶ τοῦ ἐναντίου, ὡς ὁ παρελθὼν λόγος ἐμήνυσεν, οὐδεὶς εἰς οὐδὲν οὐδενὸς ἂν ἡμῶν οὐδέποτε γένοιτο ἄξιος.

{Πρώταρχος} Σχεδὸν ἔοικεν οὕτως, ὦ Σώκρατες, ἔχειν. ἀλλὰ καλὸν μὲν τὸ σύμπαντα γινώσκειν τῷ σώφρονι, δεύτερος δ' εἶναι πλοῦς δοκεῖ μὴ λανθάνειν αὐτὸν αὐτόν. τί δὴ μοι τοῦτο εἴρηται τὰ νῦν; ἐγὼ σοὶ φράσω. σὺ τήνδε ἡμῖν τὴν συνουσίαν, ὦ Σώκρατες, ἐπέδωκας πᾶσι καὶ σεαυτὸν πρὸς τὸ διελέσθαι τί τῶν ἀνθρωπίνων κτημάτων ἄριστον. Φιλήβου γὰρ εἰπόντος ἡδονὴν καὶ τέρψιν καὶ

χαρὰν καὶ πάνθ' ὅποσα τοιαῦτ' ἐστί, σὺ πρὸς αὐτὰ ἀντεῖπες ὡς οὐ ταῦτα ἀλλ' ἐκεῖνά ἐστιν ἃ πολλάκις ἡμᾶς αὐτοὺς ἀναμιμνήσκομεν ἐκόντες, ὀρθῶς δρωῦντες, ἴν' ἐν μνήμῃ παρακείμενα ἐκάτερα βασανίζηται. φῆς δ', ὡς ἔοικε, σὺ τὸ προσρηθησόμενον ὀρθῶς ἄμεινον ἡδονῆς γε ἀγαθὸν εἶναι νοῦν, ἐπιστήμην, σύνεσιν, τέχνην καὶ πάντα αὐτὰ τούτων συγγενῆ, ἃ κτᾶσθαι δεῖν ἀλλ' οὐχὶ ἐκεῖνα. τούτων δὲ μετ' ἀμφισβητήσεως ἐκατέρων λεχθέντων ἡμεῖς σοι μετὰ παιδιᾶς ἠπειλήσαμεν ὡς οὐκ ἀφήσομεν οἴκαδέ σε πρὶν ἂν τούτων τῶν λόγων πέρας ἱκανὸν γένηται τι διορισθέντων, σὺ δὲ συνεχώρησας καὶ ἔδωκας εἰς ταῦθ' ἡμῖν σαυτόν, ἡμεῖς δὲ δὴ λέγομεν, καθάπερ οἱ παῖδες, ὅτι τῶν ὀρθῶς δοθέντων ἀφαίρεσις οὐκ ἔστι· παῦσαι δὲ τὸν τρόπον ἡμῖν ἀπαντῶν τοῦτον ἐπὶ τὰ νῦν λεγόμενα.

{Σωκράτης} Τίνα λέγεις; [20]

{Πρώταρχος} Εἰς ἀπορίαν ἐμβάλλων καὶ ἀνερωτῶν ὧν μὴ δυναίμεθ' ἂν ἱκανὴν ἀπόκρισιν ἐν τῷ παρόντι διδόναι σοι. μὴ γὰρ οἴωμεθα τέλος ἡμῖν εἶναι τῶν νῦν τὴν πάντων ἡμῶν ἀπορίαν, ἀλλ' εἰ δρᾶν τοῦθ' ἡμεῖς ἀδυνατοῦμεν, σοὶ δραστέον· ὑπέσχου γάρ. βουλεύου δὲ πρὸς ταῦτα αὐτὸς πότερον ἡδονῆς εἶδος σοι καὶ ἐπιστήμης διαιρετέον ἢ καὶ ἑατέον, εἴ πη καθ' ἕτερόν τινα τρόπον οἴός τ' εἶ καὶ βούλει δηλῶσαι πῶς ἄλλως τὰ νῦν ἀμφισβητούμενα παρ' ἡμῖν.

{Σωκράτης} Δεινὸν μὲν τοίνυν ἔτι προσδοκᾶν οὐδὲν δεῖ τὸν ἐμέ, ἐπειδὴ τοῦθ' οὕτως εἶπες· τὸ γὰρ εἰ βούλει ῥηθὲν λύει πάντα φόβον ἐκάστων πέρι. πρὸς δὲ αὐτῷ τοῖς μνήμην τινὰ δοκεῖ τίς μοι δεδωκέναι θεῶν ἡμῖν.

{Πρώταρχος} Πῶς δὲ καὶ τίνων;

{Σωκράτης} Λόγων ποτέ τινων πάλαι ἀκούσας ὄναρ ἢ καὶ ἐγρηγορῶς νῦν ἐννοῶ περὶ τε ἡδονῆς καὶ φρονήσεως, ὡς οὐδέτερον αὐτοῖν ἐστί τάγαθόν, ἀλλὰ ἄλλο τι τρίτον, ἕτερον μὲν τούτων, ἄμεινον δὲ ἀμφοῖν. καίτοι τοῦτό γε ἂν ἐναργῶς ἡμῖν φανῆ νῦν, ἀπήλλακται μὲν ἡδονὴ τοῦ νικᾶν· τὸ γὰρ ἀγαθὸν οὐκ ἂν ἔτι ταῦτόν αὐτῇ γίγνοιτο. ἢ πῶς;

{Πρώταρχος} Οὕτως.

{Σωκράτης} Τῶν δέ γε εἰς τὴν διαίρεσιν εἰδῶν ἡδονῆς οὐδὲν ἔτι προσδεησόμεθα κατ' ἐμὴν δόξαν. προῖόν δ' ἔτι σαφέστερον δεῖξει.

{Πρώταρχος} Κάλλιστ' εἰπὼν οὕτω καὶ διαπέραινε.

{Σωκράτης} Μίκρ' ἄττα τοίνυν ἔμπροσθεν ἔτι διομολογησώμεθα.

{Πρώταρχος} Τὰ ποῖα;

{Σωκράτης} Τὴν τάγαθοῦ μοῖραν πότερον ἀνάγκη τέλεον ἢ μὴ τέλεον εἶναι;

{Πρώταρχος} Πάντων δήπου τελεώτατον, ὦ Σώκρατες.

{Σωκράτης} Τί δέ; ἱκανὸν τάγαθόν;

{Πρώταρχος} Πῶς γὰρ οὐ; καὶ πάντων γε εἰς τοῦτο διαφέρειν τῶν ὄντων.

{Σωκράτης} Τόδε γε μὴν, ὡς οἶμαι, περὶ αὐτοῦ ἀναγκαιότατον εἶναι λέγειν, ὡς πᾶν τὸ γιγνώσκον αὐτὸ θηρεύει καὶ ἐφίεται βουλόμενον ἐλεῖν καὶ περὶ αὐτὸ κτήσασθαι, καὶ τῶν ἄλλων οὐδὲν φροντίζει πλην τῶν ἀποτελουμένων ἅμα ἀγαθοῖς.

{Πρώταρχος} Οὐκ ἔστι τούτοις ἀντειπεῖν.

{Σωκράτης} Σκοπῶμεν δὴ καὶ κρίνωμεν τὸν τε ἡδονῆς καὶ τὸν φρονήσεως βίον ἰδόντες χωρὶς.

{Πρώταρχος} Πῶς εἶπες;

{Σωκράτης} Μῆτε ἐν τῷ τῆς ἡδονῆς ἐνέστω φρόνησις μῆτ' ἐν τῷ τῆς φρονήσεως ἡδονή. δεῖ γάρ, εἴπερ πότερον αὐτῶν ἔστ' ἀγαθόν, μηδὲν μηδενὸς ἔτι προσδεῖσθαι· δεόμενον δ' ἂν φανῆ πότερον, [21] οὐκ ἔστι που τοῦτ' ἔτι τὸ ὄντως ἡμῖν ἀγαθόν.

{Πρώταρχος} Πῶς γὰρ ἂν;

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ἐν σοὶ πειρώμεθα βασανίζοντες ταῦτα;

{Πρώταρχος} Πάνυ μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Ἀποκρίνου δὴ.

{Πρώταρχος} Λέγε.

{Σωκράτης} Δέξαι' ἂν, Πρώταρχε, σὺ ζῆν τὸν βίον ἅπαντα ἡδόμενος ἡδονὰς τὰς μεγίστας;

{Πρώταρχος} Τί δ' οὐ;

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν ἔτι τινὸς ἂν σοὶ προσδεῖν ἡγοῖο, εἰ τοῦτ' ἔχεις παντελῶς;

{Πρώταρχος} Οὐδαμῶς.

{Σωκράτης} Ὅρα δὴ, τοῦ φρονεῖν καὶ τοῦ νοεῖν καὶ λογίζεσθαι τὰ δέοντα καὶ ὅσα τούτων ἀδελφά, μῶν μὴ δέοι' ἂν τι;

{Πρώταρχος} Καὶ τί; πάντα γὰρ ἔχοιμ' ἂν που τὸ χαίρειν ἔχων.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν οὕτω ζῶν ἀεὶ μὲν διὰ βίου ταῖς μεγίσταις ἡδοναῖς χαίροις ἂν;

{Πρώταρχος} Τί δ' οὐ;

{Σωκράτης} Νοῦν δέ γε καὶ μνήμην καὶ ἐπιστήμην καὶ δόξαν μὴ κεκτημένος ἀληθῆ, πρῶτον μὲν τοῦτο αὐτό, εἰ χαίρεις ἢ μὴ χαίρεις, ἀνάγκη δήπου σε ἀγνοεῖν, κενόν γε ὄντα πάσης φρονήσεως;

{Πρώταρχος} Ἀνάγκη.

{Σωκράτης} Καὶ μὴν ὡσαύτως μνήμην μὴ κεκτημένον ἀνάγκη δήπου μηδ' ὅτι ποτὲ ἔχαιρες μεμνησθαι, τῆς τ' ἐν τῷ παραχρῆμα ἡδονῆς προσπιπτούσης μηδ' ἠντινοῦν μνήμην ὑπομένειν· δόξαν δ' αὖ μὴ κεκτημένον ἀληθῆ μὴ δοξάζειν χαίρειν χαίροντα, λογισμοῦ δὲ στερόμενον μηδ' εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ὡς χαιρήσεις δυνατὸν εἶναι λογίζεσθαι, ζῆν δὲ οὐκ ἀνθρώπου βίον, ἀλλὰ τινος πλεύμονος ἢ τῶν ὅσα θαλάττια μετ' ὀστρεῖνων ἔμψυχά ἐστι σωμάτων. ἔστι ταῦτα, ἢ παρὰ ταῦτα ἔχομεν ἄλλα διανοηθῆναι;

{Πρώταρχος} Καὶ πῶς;

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν αἰρετὸς ἡμῖν βίος ὁ τοιοῦτος;

{Πρώταρχος} Εἰς ἀφασίαν παντάπασί με, ὦ Σώκρατες, οὗτος ὁ λόγος ἐμβέβληκε τὰ νῦν.

{Σωκράτης} Μήπω τοίνυν μαλθακιζόμεθα, τὸν δὲ τοῦ νοῦ μεταλαβόντες αὖ βίον ἴδωμεν.

{Πρώταρχος} Τὸν ποῖον δὴ λέγεις;

{Σωκράτης} Εἴ τις δέξαιτ' ἂν αὖ ζῆν ἡμῶν φρόνησιν μὲν καὶ νοῦν καὶ ἐπιστήμην καὶ μνήμην πᾶσαν πάντων κεκτημένος, ἡδονῆς δὲ μετέχων μήτε μέγα μήτε σμικρόν, μηδ' αὖ λύπης, ἀλλὰ τὸ παράπαν ἀπαθῆς πάντων τῶν τοιούτων.

{Πρώταρχος} Οὐδέτερος ὁ βίος, ὃ Σώκρατες, ἔμοιγε τούτων αἰρετός, οὐδ' ἄλλω μὴ ποτε, ὡς ἐγὼμαι, φανῆ. [22]

{Σωκράτης} Τί δ' ὁ συναμφοτέρος, ὦ Πρώταρχε, ἐξ ἀμφοῖν συμμειχθεὶς κοινὸς γενόμενος;

{Πρώταρχος} Ἡδονῆς λέγεις καὶ νοῦ καὶ φρονήσεως;

{Σωκράτης} Οὕτω καὶ τῶν τοιούτων λέγω ἔγωγε.

{Πρώταρχος} Πᾶς δήπου τοῦτόν γε αἰρήσεται πρότερον ἢ 'κείων ὀποτερονοῦν, καὶ πρὸς τούτοις γε οὐχ ὁ μὲν, ὁ δ' οὐ.

{Σωκράτης} Μανθάνομεν οὖν ὅτι νῦν ἡμῖν ἐστὶ τὸ συμβαῖνον ἐν τοῖς παροῦσι λόγοις;

{Πρώταρχος} Πάνυ μὲν οὖν, ὅτι γε τρεῖς μὲν βίοι προυτέθησαν, τοῖν δυοῖν δ' οὐδέτερος ἰκανὸς οὐδὲ αἰρετός οὔτε ἀνθρώπων οὔτε ζώων οὐδενί.

{Σωκράτης} Μῶν οὖν οὐκ ἤδη τούτων γε πέρι δῆλον ὡς οὐδέτερος αὐτοῖν εἶχε τάγαθόν; ἦν γὰρ ἂν ἰκανὸς καὶ τέλος καὶ πᾶσι φυτοῖς καὶ ζώοις αἰρετός, οἷσπερ δυνατὸν ἦν οὕτως ἀεὶ διὰ βίου ζῆν· εἰ δέ τις ἄλλα ἠρεῖθ' ἡμῶν, παρὰ φύσιν ἂν τὴν τοῦ ἀληθῶς αἰρετοῦ ἐλάμβανεν ἄκων ἐξ ἀγνοίας ἢ τινος ἀνάγκης οὐκ εὐδαίμονος.

{Πρώταρχος} Ὅμοιος γοῦν ταῦθ' οὕτως ἔχειν.

{Σωκράτης} Ὡς μὲν τοίνυν τὴν γε Φιλήβου θεὸν οὐ δεῖ διανοεῖσθαι ταῦτόν καὶ τάγαθόν, ἰκανῶς εἰρησθαί μοι δοκεῖ.

{Φίληβος} Οὐδὲ γὰρ ὁ σὸς νοῦς, ὃ Σώκρατες, ἔστι τάγαθόν, ἀλλ' ἔξει που ταῦτ' ἐγκλήματα.

{Σωκράτης} Τάχ' ἂν, ὦ Φίληβε, ὃ γ' ἐμός· οὐ μέντοι τὸν γε ἀληθινὸν ἅμα καὶ θεῖον οἶμαι νοῦν, ἀλλ' ἄλλως πως ἔχειν. τῶν μὲν οὖν νικητηρίων πρὸς τὸν κοινὸν βίον οὐκ ἀμφισβητῶ πω ὑπὲρ νοῦ, τῶν δὲ δὴ δευτερείων ὁρᾶν καὶ σκοπεῖν χρὴ πέρι τί δράσομεν· τάχα γὰρ ἂν τοῦ κοινοῦ τούτου βίου αἰτιώμεθ' ἂν ἐκάτερος ὁ μὲν τὸν νοῦν αἴτιον, ὁ δ' ἡδονὴν εἶναι, καὶ οὕτω τὸ μὲν ἀγαθὸν τούτων ἀμφοτέρων οὐδέτερον ἂν εἶη, τάχα δ' ἂν αἰτιὸν τις ὑπολάβοι πότερον αὐτῶν εἶναι. τούτου δὲ πέρι καὶ μᾶλλον ἔτι πρὸς Φίληβον διαμαχοίμην ἂν ὡς ἐν τῷ μεικτῷ τούτῳ βίῳ, ὅτι ποτ' ἔστι τοῦτο ὁ λαβὼν ὁ βίος οὗτος γέγονεν αἰρετός ἅμα καὶ ἀγαθός, οὐχ ἡδονὴ ἀλλὰ νοῦς τούτῳ συγγενέστερον καὶ ὁμοιότερόν ἐστι, καὶ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον οὐτ' ἂν τῶν πρωτείων οὐδ' αὖ τῶν δευτερείων ἡδονῆ μετὸν ἀληθῶς ἂν ποτε λέγοιτο· πορρωτέρω δ' ἐστὶ τῶν τριτείων, εἴ τι τῷ ἐμῷ νῷ δεῖ πιστεύειν ἡμᾶς τὰ νῦν.

{Πρώταρχος} Ἀλλὰ μήν, ὃ Σώκρατες, ἔμοιγε δοκεῖ νῦν μὲν ἡδονὴ σοὶ πεπτωκέναι καθαπερεὶ πληγεῖσα ὑπὸ τῶν νυνδὴ λόγων· τῶν γὰρ νικητηρίων πέρι μαχομένη κεῖται. τὸν δὲ νοῦν, ὡς ἔοικε, λεκτέον ὡς ἐμφρόνως οὐκ ἀντεπιοεῖτο τῶν νικητηρίων· τὰ γὰρ αὐτ' ἔπαθεν ἂν. τῶν δὲ δὴ

δευτερείων στερηθεῖσα ἡδονὴ παντάπασιν ἂν τινα καὶ ἀτιμίαν σχοίη πρὸς τῶν αὐτῆς ἐραστῶν· οὐδὲ γὰρ ἐκείνοις ἔτ' ἂν ὁμοίως φαίνοιτο καλή. [23]

{Σωκράτης} Τί οὖν; οὐκ ἄμεινον αὐτὴν ἔαν ἤδη καὶ μὴ τὴν ἀκριβεστάτην αὐτῇ προσφέροντα βάσανον καὶ ἐξελέγχοντα λυπεῖν;

{Πρώταρχος} Οὐδὲν λέγεις, ὦ Σώκρατες.

{Σωκράτης} Ἄρ' ὅτι τὸ ἀδύνατον εἶπον, λυπεῖν ἡδονήν;

{Πρώταρχος} Οὐ μόνον γε ἀλλ' ὅτι καὶ ἀγνοεῖς ὡς οὐδεὶς πῶ σε ἡμῶν μεθήσει πρὶν ἂν εἰς τέλος ἐπεξέλθῃς τούτων τῷ λόγῳ.

{Σωκράτης} Βαβαῖ ἄρα, ὦ Πρώταρχε, συχνοῦ μὲν λόγου τοῦ λοιποῦ, σχεδὸν δὲ οὐδὲ ῥαδίου πάνυ τι νῦν. καὶ γὰρ δὴ φαίνεται δεῖν ἄλλης μηχανῆς, ἐπὶ τὰ δευτερεῖα ὑπὲρ νοῦ πορευόμενον οἷον βέλη ἔχειν ἕτερα τῶν ἔμπροσθεν λόγων· ἔστι δὲ ἴσως ἕνια καὶ ταῦτά. οὐκοῦν χρή;

{Πρώταρχος} Πῶς γὰρ οὐ;

{Σωκράτης} Τὴν δέ γε ἀρχὴν αὐτοῦ διευλαβεῖσθαι πειρώμεθα τιθέμενοι.

{Πρώταρχος} Ποίαν δὴ λέγεις;

{Σωκράτης} Πάντα τὰ νῦν ὄντα ἐν τῷ παντὶ διχῆ διαλάβωμεν, μᾶλλον δ', εἰ βούλει, τριχῆ.

{Πρώταρχος} Καθ' ὅτι, φράζεις ἄν;

{Σωκράτης} Λάβωμεν ἄττα τῶν νυνδὴ λόγων.

{Πρώταρχος} Ποῖα;

{Σωκράτης} Τὸν θεὸν ἐλέγομέν που τὸ μὲν ἄπειρον δεῖξαι τῶν ὄντων, τὸ δὲ πέρας;

{Πρώταρχος} Πάνυ μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Τούτῳ δὴ τῶν εἰδῶν τὰ δύο τιθώμεθα, τὸ δὲ τρίτον ἐξ ἀμφοῖν τούτοις ἕν τι συμμισγόμενον. εἰμί δ', ὡς ἔοικεν, ἐγὼ γελοῖός τις ἄνθρωπος κατ' εἶδη διστάς καὶ συναριθμούμενος.

{Πρώταρχος} Τί φῆς, ὠγαθέ;

{Σωκράτης} Τετάρτου μοι γένους αὐτῷ προσδεῖν φαίνεται.

{Πρώταρχος} Λέγε τίνας.

{Σωκράτης} Τῆς συμμείξεως τούτων πρὸς ἄλληλα τὴν αἰτίαν ὄρα, καὶ τίθει μοι πρὸς τρισὶν ἐκείνοις τέταρτον τοῦτο.

{Πρώταρχος} Μῶν οὖν σοι καὶ πέμπτου προσδεῖσαι διάκρισιν τίνος δυναμένου;

{Σωκράτης} Τάχ' ἂν· οὐ μὴν οἶμαί γε ἐν τῷ νῦν· ἂν δέ τι δέη, συγγνώσῃ πού μοι σὺ μεταδιώκοντι πέμπτου βίον.

{Πρώταρχος} Τί μὴν;

{Σωκράτης} Πρῶτον μὲν δὴ τῶν τεττάρων τὰ τρία διελόμενοι, τὰ δύο τούτων πειρώμεθα, πολλὰ ἑκάτερον ἐσχισμένον καὶ διεσπασμένον ἰδόντες, εἰς ἓν πάλιν ἑκάτερον συναγαγόντες, νοῆσαι πῆ ποτε ἦν αὐτῶν ἓν καὶ πολλὰ ἑκάτερον.

{Πρώταρχος} Εἴ μοι σαφέστερον ἔτι περὶ αὐτῶν εἴποις, τάχ' ἂν ἐποίμην. [24]

{Σωκράτης} Λέγω τοίνυν τὰ δύο ἃ προτίθεμαι ταῦτ' εἶναι ἅπερ νυνδὴ, τὸ μὲν ἄπειρον, τὸ δὲ πέρασ ἔχον· ὅτι δὲ τρόπον τινὰ τὸ ἄπειρον πόλλ' ἐστί, πειράσομαι φράζειν. τὸ δὲ πέρασ ἔχον ἡμᾶς περιμενέτω.

{Πρώταρχος} Μένει.

{Σωκράτης} Σκέψαι δὴ. χαλεπὸν μὲν γὰρ καὶ ἀμφισβητήσιμον ὃ κελεύω σε σκοπεῖν, ὅμως δὲ σκόπει. θερμότερου καὶ ψυχροτέρου πέρι πρῶτον ὄρα πέρασ εἴ ποτέ τι νοήσαις ἄν, ἢ τὸ μᾶλλον τε καὶ ἥττον ἐν αὐτοῖς οἰκοῦντε τοῖς γένεσιν, ἕωςπερ ἂν ἐνοικῆτον, τέλος οὐκ ἂν ἐπιτρεψαίτην γίνεσθαι· γενομένης γὰρ τελευτῆς καὶ αὐτῶ τετελευτήκατον.

{Πρώταρχος} Ἀληθέστατα λέγεις.

{Σωκράτης} Αἰεὶ δέ γε, φαμέν, ἓν τε τῷ θερμότερῳ καὶ ψυχροτέρῳ τὸ μᾶλλον τε καὶ ἥττον ἓν.

{Πρώταρχος} Καὶ μάλα.

{Σωκράτης} Αἰεὶ τοίνυν ὁ λόγος ἡμῖν σημαίνει τούτῳ μὴ τέλος ἔχειν· ἀτελεῆ δ' ὄντε δήπου παντάπασιν ἀπίρω γίνεσθον.

{Πρώταρχος} Καὶ σφόδρα γε, ὦ Σώκρατες.

{Σωκράτης} Ἄλλ' εὖ γε, ὦ φίλε Πρώταρχε, ὑπέλαβες καὶ ἀνέμνησας ὅτι καὶ τὸ σφόδρα τοῦτο, ὃ σὺ νῦν ἐφθέγγω, καὶ τό γε ἡρέμα τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχετον τῷ μᾶλλον τε καὶ ἥττον· ὅπου γὰρ ἂν ἐνήτον, οὐκ ἔατον εἶναι ποσὸν ἕκαστον, ἀλλ' αἰεὶ σφοδρότερον ἡσυχαιτέρου καὶ τούναντίον ἐκάσταις πράξεσιν ἐμποιοῦντε τὸ πλεον καὶ τὸ ἔλαττον ἀπεργάζεσθον, τὸ δὲ ποσὸν ἀφανίζετον. ὃ γὰρ ἐλέχθη νυνδὴ, μὴ ἀφανίσαντε τὸ ποσόν, ἀλλ' ἐάσαντε αὐτὸ τε καὶ τὸ μέτριον ἐν τῇ τοῦ μᾶλλον καὶ ἥττον καὶ σφόδρα καὶ ἡρέμα ἔδρα ἐγγενέσθαι, αὐτὰ ἔρρει ταῦτα ἐκ τῆς αὐτῶν χώρας ἐν ἣ ἐνήν. οὐ γὰρ ἔτι θερμότερον οὐδὲ ψυχρότερον εἴτην ἂν λαβόντε τὸ ποσόν· προχωρεῖ γὰρ καὶ οὐ μένει τό τε θερμότερον αἰεὶ καὶ τὸ ψυχρότερον ὡσαύτως, τὸ δὲ ποσὸν ἔσθη καὶ προῖον ἐπαύσατο. κατὰ δὴ τοῦτον τὸν λόγον ἄπειρον γίγνοιτ' ἂν τὸ θερμότερον καὶ τούναντίον ἅμα.

{Πρώταρχος} Φαίνεται γοῦν, ὦ Σώκρατες· ἔσθη δ', ὅπερ εἶπες, οὐ ῥάδια ταῦτα συνέπεσθαι. τὸ δὲ εἰς αὐθὶς τε καὶ αὐθὶς ἴσως λεχθέντα τὸν τε ἐρωτῶντα καὶ τὸν ἐρωτώμενον ἱκανῶς ἂν συμφωνοῦντας ἀποφῆναιεν.

{Σωκράτης} Ἄλλ' εὖ μὲν λέγεις καὶ πειρατέον οὕτω ποιεῖν. νῦν μέντοι ἄθρει τῆς τοῦ ἀπίρου φύσεως εἰ τοῦτο δεξιόμεθα σημῆτον, ἵνα μὴ πάντ' ἐπεξιόντες μηκύνωμεν.

{Πρώταρχος} Τὸ ποῖον δὴ λέγεις;

{Σωκράτης} Ὅπόσ' ἂν ἡμῖν φαίνηται μᾶλλον τε καὶ ἥττον γιγνόμενα καὶ τὸ σφόδρα καὶ ἡρέμα δεχόμενα καὶ τὸ λίαν καὶ ὅσα τοιαῦτα πάντα, εἰς τὸ τοῦ ἀπίρου γένος ὡς εἰς ἓν δεῖ πάντα ταῦτα

τιθέναι, κατὰ τὸν ἔμπροσθεν λόγον ὃν ἔφαμεν ὅσα διέσπασται καὶ διέσχισται συναγαγόντας χρῆναι κατὰ δύναμιν μίαν ἐπισημαίνεσθαί τινα φύσιν, εἰ μέμνησαι. [25]

{Πρώταρχος} Μέμνημαι.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν τὰ μὴ δεχόμενα ταῦτα, τούτων δὲ τὰ ἐναντία πάντα δεχόμενα, πρῶτον μὲν τὸ ἴσον καὶ ἰσότητα, μετὰ δὲ τὸ ἴσον τὸ διπλάσιον καὶ πᾶν ὅτιπερ ἂν πρὸς ἀριθμὸν ἀριθμὸς ἢ μέτρον ἢ πρὸς μέτρον, ταῦτα σύμπαντα εἰς τὸ πέρασ ἀπολογιζόμενοι καλῶς ἂν δοκοῖμεν δρᾶν τοῦτο. ἢ πῶς σὺ φῆς;

{Πρώταρχος} Κάλλιστά γε, ὦ Σώκρατες.

{Σωκράτης} Εἶεν· τὸ δὲ τρίτον τὸ μεικτὸν ἐκ τούτων ἀμφοῖν τίνα ιδέαν φήσομεν ἔχειν;

{Πρώταρχος} Σὺ καὶ ἐμοὶ φράσεις, ὡς οἴμαι.

{Σωκράτης} Θεὸς μὲν οὖν, ἄνπερ γε ἐμαῖς εὐχαῖς ἐπήκοος γίγνηται τις θεῶν.

{Πρώταρχος} Εὐχου δὴ καὶ σκόπει.

{Σωκράτης} Σκοπῶ· καί μοι δοκεῖ τις, ὦ Πρώταρχε, αὐτῶν φίλος ἡμῖν νυνδὴ γεγονέναι.

{Πρώταρχος} Πῶς λέγεις τοῦτο καὶ τίني τεκμηρίῳ χρῆ;

{Σωκράτης} Φράσω δῆλον ὅτι· σὺ δέ μοι συνακολούθησον τῷ λόγῳ.

{Πρώταρχος} Λέγε μόνον.

{Σωκράτης} Θερμότερον ἐφθεγγόμεθα νυνδὴ πού τι καὶ ψυχρότερον. ἢ γάρ;

{Πρώταρχος} Ναί.

{Σωκράτης} Πρόσθεσ δὴ ξηρότερον καὶ ὑγρότερον αὐτοῖς καὶ πλέον καὶ ἔλαττον καὶ θᾶττον καὶ βραδύτερον καὶ μείζον καὶ σμικρότερον καὶ ὅποσα ἐν τῷ πρόσθεν τῆς τὸ μᾶλλον τε καὶ ἥττον δεχομένης ἐτίθεμεν εἰς ἓν φύσεως.

{Πρώταρχος} Τῆς τοῦ ἀπείρου λέγεις;

{Σωκράτης} Ναί. συμμείγνυ δέ γε εἰς αὐτὴν τὸ μετὰ ταῦτα τὴν αὖ τοῦ πέρατος γένναν.

{Πρώταρχος} Ποίαν;

{Σωκράτης} Ἦν καὶ νυνδὴ, δέον ἡμᾶς καθάπερ τὴν τοῦ ἀπείρου συνηγάγομεν εἰς ἓν, οὕτω καὶ τὴν τοῦ περατοειδοῦς συναγαγεῖν, οὐ συνηγάγομεν. ἀλλ' ἴσως καὶ νῦν ταῦτὸν δράσει, εἰ τούτων ἀμφοτέρων συναγομένων καταφανῆς κάκεινη γενήσεται.

{Πρώταρχος} Ποίαν καὶ πῶς λέγεις;

{Σωκράτης} Τὴν τοῦ ἴσου καὶ διπλασίου, καὶ ὅποση παύει πρὸς ἄλληλα τάναντία διαφόρως ἔχοντα, σύμμετρα δὲ καὶ σύμφωνα ἐνθεῖσα ἀριθμὸν ἀπεργάζεται.

{Πρώταρχος} Μανθάνω· φαίνη γάρ μοι λέγειν μειγνύς ταῦτα γενέσεις τινὰς ἐφ' ἐκάστων αὐτῶν συμβαίνειν.

{Σωκράτης} Ὅρθῶς γὰρ φαίνομαι.

{Πρώταρχος} Λέγε τοίνυν.

{Σωκράτης} Ἄρα οὐκ ἐν μὲν νόσοις ἢ τούτων ὀρθὴ κοινωνία τὴν ὑγείας φύσιν ἐγέννησεν; [26]

{Πρώταρχος} Παντάπασι μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Ἐν δὲ ὄξει καὶ βαρεῖ καὶ ταχεῖ καὶ βραδεῖ, ἀπίροις οὖσιν, ἄρ' οὐ ταῦτ' ἐγγιγνόμενα ταῦτα· ἅμα πέρασ τε ἀπηργάσατο καὶ μουσικὴν σύμπασαν τελεώτατα συνεστήσατο;

{Πρώταρχος} Κάλλιστά γε.

{Σωκράτης} Καὶ μὴν ἐν γε χειμῶσιν καὶ πνίγεσιν ἐγγενομένη τὸ μὲν πολὺ λίαν καὶ ἄπειρον ἀφείλετο, τὸ δὲ ἔμμετρον καὶ ἅμα σύμμετρον ἀπηργάσατο.

{Πρώταρχος} Τί μὴν;

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ἐκ τούτων ὦραί τε καὶ ὅσα καλὰ πάντα ἡμῖν γέγονε, τῶν τε ἀπίρων καὶ τῶν πέρασ ἐχόντων συμμειχθέντων;

{Πρώταρχος} Πῶς δ' οὖ;

{Σωκράτης} Καὶ ἄλλα γε δὴ μυρία ἐπιλείπω λέγων, οἶον μεθ' ὑγείας κάλλος καὶ ἰσχύν, καὶ ἐν ψυχαῖς αὐτῶν πάμπολλα ἕτερα καὶ πάγκαλα. ὕβριν γάρ που καὶ σύμπασαν πάντων πονηρίαν αὕτη κατιδοῦσα ἢ θεός, ὃ καλὸ Φίληβε, πέρασ οὔτε ἡδονῶν οὐδὲν οὔτε πλησμονῶν ἐνὸν ἐν αὐτοῖς, νόμον καὶ τάξιν πέρασ ἔχοντ' ἔθετο· καὶ σὺ μὲν ἀποκναῖσαι φῆς αὐτήν, ἐγὼ δὲ τούναντίον ἀποσῶσαι λέγω. σοὶ δέ, ὃ Πρώταρχε, πῶς φαίνεται;

{Πρώταρχος} Καὶ μάλα, ὃ Σώκρατες, ἔμοιγε κατὰ νοῦν.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν τὰ μὲν δὴ τρία ταῦτα εἴρηκα, εἰ συννοεῖς.

{Πρώταρχος} Ἄλλ' οἶμαι κατανοεῖν· ἐν μὲν γάρ μοι δοκεῖς τὸ ἄπειρον λέγειν, ἐν δὲ καὶ δευτέρον τὸ πέρασ ἐν τοῖς οὖσι· τρίτον δὲ οὐ σφόδρα κατέχω τί βούλει φράζειν.

{Σωκράτης} Τὸ γὰρ πληθός σε, ὃ θαυμάσιε, ἐξέπληξε τῆς τοῦ τρίτου γενέσεως· καίτοι πολλὰ γε καὶ τὸ ἄπειρον παρέσχετο γένη, ὅμως δ' ἐπισφραγισθέντα τῷ τοῦ μᾶλλον καὶ ἐναντίου γένει ἐν ἐφάνη.

{Πρώταρχος} Ἀληθῆ.

{Σωκράτης} Καὶ μὴν τό γε πέρασ οὔτε πολλὰ εἶχεν, οὔτ' ἐδυσκολαίνομεν ὡς οὐκ ἦν ἐν φύσει.

{Πρώταρχος} Πῶς γὰρ ἄν;

{Σωκράτης} Οὐδαμῶς, ἀλλὰ τρίτον φάθι με λέγειν, ἐν τούτῳ τιθέντα τὸ τούτων ἔκγονον ἅπαν, γένεσιν εἰς οὐσίαν ἐκ τῶν μετὰ τοῦ πέρατος ἀπειργασμένων μέτρων.

{Πρώταρχος} Ἔμαθον.

{Σωκράτης} Ἀλλὰ δὴ πρὸς τρισὶ τέταρτόν τι τότε ἔφαμεν εἶναι γένος σκεπτέον· κοινὴ δ' ἢ σκέψις. ὅρα γὰρ εἴ σοι δοκεῖ ἀναγκαῖον εἶναι πάντα τὰ γιγνόμενα διὰ τινὰ αἰτίαν γίνεσθαι.

{Πρώταρχος} Ἔμοιγε· πῶς γὰρ ἄν χωρὶς τούτου γίνοιτο;

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ἢ τοῦ ποιοῦντος φύσις οὐδὲν πλὴν ὀνόματι τῆς αἰτίας διαφέρει, τὸ δὲ ποιῶν καὶ τὸ αἷτιον ὀρθῶς ἂν εἶη λεγόμενον ἕν;

{Πρώταρχος} Ὅρθῶς.

{Σωκράτης} Καὶ μὴν τό γε ποιούμενον αὖ καὶ τὸ γιγνόμενον οὐδὲν πλὴν ὀνόματι, καθάπερ τὸ νυνδὴ, διαφέρον εὐρήσομεν. ἢ πῶς;

{Πρώταρχος} Οὕτως. [27]

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν ἡγεῖται μὲν τὸ ποιῶν ἀεὶ κατὰ φύσιν, τὸ δὲ ποιούμενον ἐπακολουθεῖ γιγνόμενον ἐκείνῳ;

{Πρώταρχος} Πάνυ γε.

{Σωκράτης} Ἄλλο ἄρα καὶ οὐ ταῦτόν αἰτία τ' ἐστὶ καὶ τὸ δουλεῦον εἰς γένεσιν αἰτία.

{Πρώταρχος} Τί μὴν;

{Σωκράτης} Οὐκοῦν τὰ μὲν γιγνόμενα καὶ ἐξ ὧν γίνεταί πάντα τὰ τρία παρέσχετο ἡμῖν γένη;

{Πρώταρχος} Καὶ μάλα.

{Σωκράτης} Τὸ δὲ δὴ πάντα ταῦτα δημιουργοῦν λέγομεν τέταρτον, τὴν αἰτίαν, ὡς ἰκανῶς ἕτερον ἐκείνων δεδηλωμένον;

{Πρώταρχος} Ἔτερον γὰρ οὖν.

{Σωκράτης} Ὅρθῶς μὴν ἔχει, διωρισμένων τῶν τεττάρων, ἐνὸς ἐκάστου μνήμης ἕνεκα ἐφεξῆς αὐτὰ καταριθμήσασθαι.

{Πρώταρχος} Τί μὴν;

{Σωκράτης} Πρῶτον μὲν τοίνυν ἄπειρον λέγω, δεύτερον δὲ πέρας, ἔπειτ' ἐκ τούτων τρίτον μεικτὴν καὶ γεγενημένην οὐσίαν· τὴν δὲ τῆς μείξεως αἰτίαν καὶ γενέσεως τετάρτην λέγων ἄρα μὴ πλημμελοῖην ἂν τι;

{Πρώταρχος} Καὶ πῶς;

{Σωκράτης} Φέρε δὴ, τὸ μετὰ τοῦθ' ἡμῖν τίς ὁ λόγος, καὶ τί ποτε βουλευθέντες εἰς ταῦτα ἀφικόμεθα; ἄρ' οὐ τότε ἦν; δευτερεῖα ἐζητοῦμεν πότερον ἡδονῆς γίγνοιτ' ἂν ἢ φρονήσεως. οὐχ οὕτως ἦν;

{Πρώταρχος} Οὕτω μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν ἴσως νῦν, ἐπειδὴ ταῦτα οὕτω διειλόμεθα, κάλλιον ἂν καὶ τὴν κρίσιν ἐπιτελεσαίμεθα πρώτου πέρι καὶ δευτέρου, περὶ ὧν δὴ τὸ πρῶτον ἡμφεσβητήσαμεν;

{Πρώταρχος} Ἰσως.

{Σωκράτης} Ἰθὶ δὴ· νικῶντα μὲν ἔθεμέν που τὸν μεικτὸν βίον ἡδονῆς τε καὶ φρονήσεως. ἦν οὕτως;

{Πρώταρχος} Ἦν.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν τοῦτον μὲν τὸν βίον ὀρθῶς που τίς τέ ἐστι καὶ ὁποίου γένους;

{Πρώταρχος} Πῶς γὰρ οὐ;

{Σωκράτης} Καὶ μέρος γ' αὐτὸν φήσομεν εἶναι τοῦ τρίτου οἶμαι γένους· οὐ γὰρ ὁ δυοῖν τινοῖν ἐστὶ μικτὸς ἐκεῖνος ἀλλὰ συμπάντων τῶν ἀπείρων ὑπὸ τοῦ πέρατος δεδεμένων, ὥστε ὀρθῶς ὁ νικηφόρος οὗτος βίος μέρος ἐκείνου γίγνοιτ' ἄν.

{Πρώταρχος} Ὅρθότατα μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Εἶεν· τί δὲ ὁ σός, ὦ Φίληβε, ἡδὺς καὶ ἄμεικτος ὢν; ἐν τίνι γένει τῶν εἰρημένων λεγόμενος ὀρθῶς ἄν ποτε λέγοιτο; ὧδε δ' ἀπόκριναί μοι πρὶν ἀποφήνασθαι.

{Φίληβος} Λέγε μόνον.

{Σωκράτης} Ἡδονὴ καὶ λύπη πέρας ἔχετον, ἢ τῶν τὸ μᾶλλον τε καὶ ἥττον δεχομένων ἐστὸν;

{Φίληβος} Ναί, τῶν τὸ μᾶλλον, ὦ Σώκρατες· οὐ γὰρ ἂν ἡδονὴ πᾶν ἀγαθὸν ἦν, εἰ μὴ ἄπειρον ἐτύγχανε πεφυκὸς καὶ πλήθει καὶ τῷ μᾶλλον. [28]

{Σωκράτης} Οὐδέ γ' ἂν, ὦ Φίληβε, λύπη πᾶν κακόν· ὥστ' ἄλλο τι νῶν σκεπτέον ἢ τὴν τοῦ ἀπείρου φύσιν ὡς παρέχεται τι μέρος ταῖς ἡδοναῖς ἀγαθοῦ. τούτῳ δὴ σοι τῶν ἀπεράντων γε γένους ἔστων· φρόνησιν δὲ καὶ ἐπιστήμην καὶ νοῦν εἰς τί ποτε τῶν προειρημένων, ὦ Πρώταρχε τε καὶ Φίληβε, νῦν θέντες οὐκ ἂν ἀσεβοῖμεν; οὐ γάρ μοι δοκεῖ σμικρὸς ἡμῖν εἶναι ὁ κίνδυνος κατορθώσασσι καὶ μὴ περὶ τὸ νῦν ἐρωτώμενον.

{Φίληβος} Σεμνύνεις γάρ, ὦ Σώκρατες, τὸν σεαυτοῦ θεόν.

{Σωκράτης} Καὶ γὰρ σύ, ὦ ἑταῖρε, τὴν σαυτοῦ· τὸ δ' ἐρωτώμενον ὅμως ἡμῖν λεκτέον.

{Πρώταρχος} Ὅρθῶς τοι λέγει Σωκράτης, ὦ Φίληβε, καὶ αὐτῷ πειστέον.

{Φίληβος} Οὐκοῦν ὑπὲρ ἐμοῦ σύ, Πρώταρχε, προήρησαι λέγειν;

{Πρώταρχος} Πάνυ γε· νῦν μέντοι σχεδὸν ἀπορῶ, καὶ δέομαί γε, ὦ Σώκρατες, αὐτόν σε ἡμῖν γενέσθαι προφήτην, ἵνα μηδὲν ἡμεῖς σοι περὶ τὸν ἀγωνιστὴν ἐξαμαρτάνοντες παρὰ μέλος φθεγξώμεθά τι.

{Σωκράτης} Πειστέον, ὦ Πρώταρχε· οὐδὲ γὰρ χαλεπὸν οὐδὲν ἐπιτάττεις. ἀλλ' ὄντως σε ἐγώ, καθάπερ εἶπε Φίληβος, σεμνύνων ἐν τῷ παίζειν ἐθορύβησα, νοῦν καὶ ἐπιστήμην ἐρόμενος ὁποίου γένους εἶεν;

{Πρώταρχος} Παντάπασί γε, ὦ Σώκρατες.

{Σωκράτης} Ἀλλὰ μὴν ῥάδιον· πάντες γὰρ συμφωνοῦσιν οἱ σοφοί, ἑαυτοὺς ὄντως σεμνύνοντες, ὡς νοῦς ἐστὶ βασιλεὺς ἡμῖν οὐρανοῦ τε καὶ γῆς. καὶ ἴσως εὖ λέγουσι. διὰ μακροτέρων δ', εἰ βούλει, τὴν σκέψιν αὐτοῦ τοῦ γένους ποιησώμεθα.

{Πρώταρχος} Λέγ' ὅπως βούλει, μηδὲν μῆκος ἡμῖν ὑπολογιζόμενος, ὦ Σώκρατες, ὡς οὐκ ἀπεχθησόμενος.

{Σωκράτης} Καλῶς εἶπες. ἀρξώμεθα δὲ πως ὧδε ἐπανερωτῶντες.

{Πρώταρχος} Πῶς;

{Σωκράτης} Πότερον, ὦ Πρώταρχε, τὰ σύμπαντα καὶ τότε τὸ καλούμενον ὄλον ἐπιτροπεύειν φῶμεν τὴν τοῦ ἀλόγου καὶ εἰκῆ δύναμιν καὶ τὸ ὅπη ἔτυχεν, ἢ τάναντία, καθάπερ οἱ πρόσθεν ἡμῶν ἔλεγον, νοῦν καὶ φρόνησιν τινα θαυμαστὴν συντάπτουσιν διακυβερνᾶν;

{Πρώταρχος} Οὐδὲν τῶν αὐτῶν, ὦ θαυμάσιε Σώκρατες· ὁ μὲν γὰρ σὺ νῦν λέγεις, οὐδὲ ὄσιον εἶναί μοι φαίνεται. τὸ δὲ νοῦν πάντα διακοσμεῖν αὐτὰ φάναι καὶ τῆς ὄψεως τοῦ κόσμου καὶ ἡλίου καὶ σελήνης καὶ ἀστέρων καὶ πάσης τῆς περιφορᾶς ἄξιον, καὶ οὐκ ἄλλως ἔγωγ' ἂν ποτε περὶ αὐτῶν εἴποιμι οὐδ' ἂν δοξάσαιμι.

{Σωκράτης} Βούλει δὴτὰ τι καὶ ἡμεῖς τοῖς ἔμπροσθεν ὁμολογούμενον [29] συμφήσωμεν ὡς ταῦθ' οὕτως ἔχει, καὶ μὴ μόνον οἰώμεθα δεῖν τάλλῳτρια ἄνευ κινδύνου λέγειν, ἀλλὰ καὶ συγκινδυνεύωμεν καὶ μετέχωμεν τοῦ ψόγου, ὅταν ἀνὴρ δεινὸς φῆ ταῦτα μὴ οὕτως ἀλλ' ἀτάκτως ἔχειν;

{Πρώταρχος} Πῶς γὰρ οὐκ ἂν βουλοίμην;

{Σωκράτης} Ἴθι δὴ, τὸν ἐπιόντα περὶ τούτων νῦν ἡμῖν λόγον ἄθρει.

{Πρώταρχος} Λέγε μόνον.

{Σωκράτης} Τὰ περὶ τὴν τῶν σωμάτων φύσιν ἀπάντων τῶν ζῶων, πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ πνεῦμα καθορῶμέν που καὶ γῆν καθάπερ οἱ χειμαζόμενοι, φασίν, ἐνόητα ἐν τῇ συστάσει.

{Πρώταρχος} Καὶ μάλα· χειμαζόμεθα γὰρ ὄντως ὑπ' ἀπορίας ἐν τοῖς νῦν λόγοις.

{Σωκράτης} Φέρε δὴ, περὶ ἐκάστου τῶν παρ' ἡμῖν λαβὲ τὸ τοιόνδε.

{Πρώταρχος} Ποῖον;

{Σωκράτης} Ὅτι μικρὸν τε τούτων ἕκαστον παρ' ἡμῖν ἔνεστι καὶ φαῦλον καὶ οὐδαμῆ οὐδαμῶς εἰλικρινὲς ὄν καὶ τὴν δύναμιν οὐκ ἀξίαν τῆς φύσεως ἔχον. ἐν ἐνὶ δὲ λαβῶν περὶ πάντων νόει ταῦτόν. οἶον πῦρ ἔστι μὲν που παρ' ἡμῖν, ἔστι δ' ἐν τῷ παντί.

{Πρώταρχος} Τί μῆν;

{Σωκράτης} Οὐκοῦν σμικρὸν μὲν τι τὸ παρ' ἡμῖν καὶ ἀσθενὲς καὶ φαῦλον, τὸ δ' ἐν τῷ παντί πλήθει τε θαυμαστὸν καὶ κάλλει καὶ πάσῃ δυνάμει τῇ περὶ τὸ πῦρ οὔση.

{Πρώταρχος} Καὶ μάλα· ἀληθὲς ὁ λέγεις.

{Σωκράτης} Τί δέ; τρέφεται καὶ γίγνεται ἐκ τούτου καὶ αὔξεται τὸ τοῦ παντός πῦρ ὑπὸ τοῦ παρ' ἡμῖν πυρός, ἢ τούναντίον ὑπ' ἐκείνου τό τ' ἐμὸν καὶ τὸ σὸν καὶ τὸ τῶν ἄλλων ζῶων ἅπαντ' ἴσχει ταῦτα;

{Πρώταρχος} Τοῦτο μὲν οὐδ' ἀποκρίσεως ἄξιον ἐρωτᾶς.

{Σωκράτης} Ὅρθως· ταῦτα γὰρ ἐρεῖς οἶμαι περὶ τε τῆς ἐν τοῖς ζῴοις γῆς τῆς ἐνθάδε καὶ τῆς ἐν τῷ παντί, καὶ τῶν ἄλλων δὴ πάντων ὄσων ἠρώτησα ὀλίγον ἔμπροσθεν. οὕτως ἀποκρινεῖ;

{Πρώταρχος} Τίς γὰρ ἀποκρινόμενος ἄλλως ὑγιαίνων ἂν ποτε φανείη;

{Σωκράτης} Σχεδὸν οὐδ' ὅστισοῦν· ἀλλὰ τὸ μετὰ τοῦτο ἐξῆς ἔπου. πάντα γὰρ ἡμεῖς ταῦτα τὰ νυνδὴ λεχθέντα ἄρ' οὐκ εἰς ἐν συγκείμενα ἰδόντες ἐπωνομάσαμεν σῶμα;

{Πρώταρχος} Τί μὴν;

{Σωκράτης} Ταῦτόν δὴ λαβὲ καὶ περὶ τοῦδε ὄν κόσμον λέγομεν· διὰ τὸν αὐτὸν γὰρ τρόπον ἂν εἴη που σῶμα, σύνθετον ὄν ἐκ τῶν αὐτῶν.

{Πρώταρχος} Ὅρθότατα λέγεις.

{Σωκράτης} Πότερον οὖν ἐκ τούτου τοῦ σώματος ὅλως τὸ παρ' ἡμῖν σῶμα ἢ ἐκ τοῦ παρ' ἡμῖν τοῦτο τρέφεται τε καὶ ὅσα νυνδὴ περὶ αὐτῶν εἵπομεν εἴληφέν τε καὶ ἔχει;

{Πρώταρχος} Καὶ τοῦθ' ἕτερον, ὃ Σώκρατες, οὐκ ἄξιον ἐρωτήσεως. [30]

{Σωκράτης} Τί δέ; τόδε ἄρα ἄξιον; ἢ πῶς ἐρεῖς;

{Πρώταρχος} Λέγε τὸ ποῖον.

{Σωκράτης} Τὸ παρ' ἡμῖν σῶμα ἄρ' οὐ ψυχὴν φήσομεν ἔχειν;

{Πρώταρχος} Δῆλον ὅτι φήσομεν.

{Σωκράτης} Πόθεν, ὃ φίλε Πρώταρχε, λαβόν, εἶπερ μὴ τό γε τοῦ παντὸς σῶμα ἔμψυχον ὄν ἐτύγχανε, ταῦτά γε ἔχον τούτῳ καὶ ἔτι πάντη καλλίονα;

{Πρώταρχος} Δῆλον ὡς οὐδαμῶθεν ἄλλοθεν, ὃ Σώκρατες.

{Σωκράτης} Οὐ γὰρ που δοκοῦμέν γε, ὃ Πρώταρχε, τὰ τέτταρα ἐκεῖνα, πέρας καὶ ἄπειρον καὶ κοινὸν καὶ τὸ τῆς αἰτίας γένος ἐν ἅπασιν τέταρτον ἐνόν, τοῦτο ἐν μὲν τοῖς παρ' ἡμῖν ψυχὴν τε παρέχον καὶ σωμασκιάν ἐμποιοῦν καὶ πταίσαντος σώματος ἰατρικὴν καὶ ἐν ἄλλοις ἄλλα συντιθὲν καὶ ἀκούμενον πᾶσαν καὶ παντοίαν σοφίαν ἐπικαλεῖσθαι, τῶν δ' αὐτῶν τούτων ὄντων ἐν ὅλῳ τε οὐρανῷ καὶ κατὰ μεγάλα μέρη, καὶ προσέτι καλῶν καὶ εἰλικρινῶν, ἐν τούτοις δ' οὐκ ἄρα μεμηχανῆσθαι τὴν τῶν καλλίστων καὶ τιμιωτάτων φύσιν.

{Πρώταρχος} Ἄλλ' οὐδαμῶς τοῦτό γ' ἂν λόγον ἔχοι.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν εἰ μὴ τοῦτο, μετ' ἐκείνου τοῦ λόγου ἂν ἐπόμενοι βέλτιον λέγοιμεν ὡς ἔστιν, ἃ πολλάκις εἰρήκαμεν, ἄπειρόν τε ἐν τῷ παντὶ πολὺ, καὶ πέρας ἰκανόν, καὶ τις ἐπ' αὐτοῖς αἰτία οὐ φαύλη, κοσμοῦσά τε καὶ συντάττουσα ἐνιαυτούς τε καὶ ὥρας καὶ μῆνας, σοφία καὶ νοῦς λεγομένη δικαιοτάτ' ἂν.

{Πρώταρχος} Δικαιοτάτα δῆτα.

{Σωκράτης} Σοφία μὴν καὶ νοῦς ἄνευ ψυχῆς οὐκ ἂν ποτε γενοίσθην.

{Πρώταρχος} Οὐ γὰρ οὖν.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ἐν μὲν τῇ τοῦ Διὸς ἐρεῖς φύσει βασιλικὴν μὲν ψυχὴν, βασιλικὸν δὲ νοῦν ἐγγίγνεσθαι διὰ τὴν τῆς αἰτίας δύναμιν, ἐν δ' ἄλλοις ἄλλα καλά, καθ' ὅτι φίλον ἐκάστοις λέγεσθαι.

{Πρώταρχος} Μάλα γε.

{Σωκράτης} Τοῦτον δὴ τὸν λόγον ἡμᾶς μὴ τι μάτην δόξης, ὃ Πρώταρχε, εἰρηκέναι, ἀλλ' ἔστι τοῖς μὲν πάλαι ἀποφηνάμενοις ὡς αἰεὶ τοῦ παντὸς νοῦς ἄρχει σύμμαχος ἐκείνοις.

{Πρώταρχος} Ἔστι γὰρ οὖν.

{Σωκράτης} Τῆ δέ γε ἐμῆ ζητήσῃ πεπορικῶς ἀπόκρισιν, ὅτι νοῦς ἐστὶ γένους τῆς τοῦ πάντων αἰτίου λεχθέντος τῶν τεττάρων, ὧν ἦν ἡμῖν ἐν τοῦτο. ἔχεις γὰρ δήπου νῦν ἡμῶν ἤδη τὴν ἀπόκρισιν.

{Πρώταρχος} Ἔχω καὶ μάλα ἱκανῶς· καίτοι με ἀποκρινάμενος ἔλαθες.

{Σωκράτης} Ἀνάπαυλα γάρ, ὦ Πρώταρχε, τῆς σπουδῆς γίγνεται ἐνίοτε ἡ παιδιά.

{Πρώταρχος} Καλῶς εἶπες. [31]

{Σωκράτης} Νῦν δήπου, ὦ ἐταῖρε, οὗ μὲν γένους ἐστὶ καὶ τίνα ποτὲ δύναμιν κέκτηται, σχεδὸν ἐπιεικῶς ἡμῖν τὰ νῦν δεδήλωται.

{Πρώταρχος} Πάνυ μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Καὶ μὴν ἡδονῆς γε ὡσαύτως πάλαι τὸ γένος ἐφάνη.

{Πρώταρχος} Καὶ μάλα.

{Σωκράτης} Μεμνώμεθα δὴ καὶ ταῦτα περὶ ἀμφοῖν, ὅτι νοῦς μὲν αἰτίας ἦν συγγενῆς καὶ τούτου σχεδὸν τοῦ γένους, ἡδονὴ δὲ ἄπειρός τε αὐτῆ καὶ τοῦ μήτε ἀρχὴν μήτε μέσα μήτε τέλος ἐν αὐτῷ ἄφ' ἑαυτοῦ ἔχοντος μηδὲ ἔξοντός ποτε γένους.

{Πρώταρχος} Μεμνησόμεθα· πῶς γὰρ οὐ;

{Σωκράτης} Δεῖ δὴ τὸ μετὰ τοῦτο, ἐν ᾧ τέ ἐστὶν ἐκάτερον αὐτοῖν καὶ διὰ τί πάθος γίγνεσθον ὁπόταν γίγνησθον ἰδεῖν ἡμᾶς. πρῶτον τὴν ἡδονὴν· ὡσπερ τὸ γένος αὐτῆς πρότερον ἐβασανίσασμεν, οὕτω καὶ ταῦτα πρότερα. λύπης δὲ αὐτῆς χωρὶς τὴν ἡδονὴν οὐκ ἂν ποτε δυναίμεθα ἱκανῶς βασανίσαι.

{Πρώταρχος} Ἄλλ' εἰ ταύτη χρὴ πορευέσθαι, ταύτη πορευώμεθα.

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν σοὶ καθάπερ ἐμοὶ φαίνεται τῆς γενέσεως αὐτῶν πέρι;

{Πρώταρχος} Τὸ ποῖον;

{Σωκράτης} Ἐν τῷ κοινῷ μοι γένει ἅμα φαίνεσθον λύπη τε καὶ ἡδονὴ γίγνεσθαι κατὰ φύσιν.

{Πρώταρχος} Κοινὸν δέ γε, ὦ φίλε Σώκρατες, ὑπομίμησκε ἡμᾶς τί ποτε τῶν προειρημένων βούλει δηλοῦν.

{Σωκράτης} Ἔσται ταῦτ' εἰς δύναμιν, ὦ θαυμάσιε.

{Πρώταρχος} Καλῶς εἶπες.

{Σωκράτης} Κοινὸν τοίνυν ὑπακούωμεν ὃ δὴ τῶν τεττάρων τρίτον ἐλέγομεν.

{Πρώταρχος} Ὁ μετὰ τὸ ἄπειρον καὶ πέρασ ἔλεγες, ἐν ᾧ καὶ ὑγίειαν, οἴμαι δὲ καὶ ἀρμονίαν, ἐτίθεσο;

{Σωκράτης} Κάλλιστα· εἶπες. τὸν νοῦν δὲ ὅτι μάλιστ' ἤδη πρόσεχε.

{Πρώταρχος} Λέγε μόνον.

{Σωκράτης} Λέγω τοίνυν τῆς ἀρμονίας μὲν λυομένης ἡμῖν ἐν τοῖς ζώοις ἅμα λύσιν τῆς φύσεως καὶ γένεσιν ἀλγηδόνων ἐν τῷ τότε γίγνεσθαι χρόνῳ.

{Πρώταρχος} Πάνυ λέγεις εἰκός.

{Σωκράτης} Πάλιν δὲ ἀρμοττομένης τε καὶ εἰς τὴν αὐτῆς φύσιν ἀπιούσης ἡδονὴν γίνεσθαι λεκτέον, εἰ δεῖ δι' ὀλίγων περὶ μεγίστων ὅτι τάχιστα ῥηθῆναι.

{Πρώταρχος} Οἶμαι μὲν σε ὀρθῶς λέγειν, ὃ Σώκρατες, ἐμφανέστερον δὲ ἔτι ταῦτα ταῦτα πειρώμεθα λέγειν.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν τὰ δημόσια που καὶ περιφανῆ ῥᾶστον συννοεῖν;

{Πρώταρχος} Ποῖα;

{Σωκράτης} Πείνη μὲν που λύσις καὶ λύπη;

{Πρώταρχος} Ναί.

{Σωκράτης} Ἐδωδὴ δέ, πλήρωσις γιγνομένη πάλιν, ἡδονή;

{Πρώταρχος} Ναί.

{Σωκράτης} Δίψος δ' αὖ φθορὰ καὶ λύπη καὶ λύσις, [32] ἢ δὲ τοῦ ὑγροῦ πάλιν τὸ ξηρανθὲν πληροῦσα δύναμις ἡδονή· διάκρισις δὲ γ' αὖ καὶ διάλυσις ἢ παρὰ φύσιν, τοῦ πνίγους πάθη, λύπη, κατὰ φύσιν δὲ πάλιν ἀπόδοσις τε καὶ ψῦξις ἡδονή.

{Πρώταρχος} Πάνυ μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Καὶ ῥίγους ἢ μὲν παρὰ φύσιν τοῦ ζώου τῆς ὑγρότητος πῆξις λύπη· πάλιν δ' εἰς ταῦτον ἀπιόντων καὶ διακρινομένων ἢ κατὰ φύσιν ὁδὸς ἡδονή. καὶ ἐνὶ λόγῳ σκόπει εἴ σοι μέτριος ὁ λόγος ὅς ἂν φῆ τὸ ἐκ τῆς ἀπείρου καὶ πέρατος κατὰ φύσιν ἔμψυχον γεγονός εἶδος, ὅπερ ἔλεγον ἐν τῷ πρόσθεν, ὅταν μὲν τοῦτο φθειρῆται, τὴν μὲν φθορὰν λύπην εἶναι, τὴν δ' εἰς τὴν αὐτῶν οὐσίαν ὁδόν, ταύτην δὲ αὖ πάλιν τὴν ἀναχώρησιν πάντων ἡδονήν.

{Πρώταρχος} Ἔστω· δοκεῖ γάρ μοι τύπον γέ τινα ἔχειν.

{Σωκράτης} Τοῦτο μὲν τοίνυν ἐν εἶδος τιθώμεθα λύπης τε καὶ ἡδονῆς ἐν τούτοις τοῖς πάθεσιν ἑκατέροις;

{Πρώταρχος} Κεῖσθω.

{Σωκράτης} Τίθει τοίνυν αὐτῆς τῆς ψυχῆς κατὰ τὸ τούτων τῶν παθημάτων προσδόκημα τὸ μὲν πρὸ τῶν ἡδέων ἐλπιζόμενον ἡδὺ καὶ θαρραλέον, τὸ δὲ πρὸ τῶν λυπηρῶν φοβερὸν καὶ ἀλγεινόν.

{Πρώταρχος} Ἔστι γὰρ οὖν τοῦθ' ἡδονῆς καὶ λύπης ἕτερον εἶδος, τὸ χωρὶς τοῦ σώματος αὐτῆς τῆς ψυχῆς διὰ προσδοκίας γιγνόμενον.

{Σωκράτης} Ὄρθῶς ὑπέλαβες, ἐν γὰρ τούτοις οἶμαι, κατὰ γε τὴν ἐμὴν δόξαν, εἰλικρινέσιν τε ἑκατέροις γιγνομένοις, ὡς δοκεῖ, καὶ ἀμείκτοις λύπης τε καὶ ἡδονῆς, ἐμφανὲς ἔσεσθαι τὸ περὶ τὴν ἡδονήν, πότερον ὅλον ἐστὶ τὸ γένος ἀσπαστόν, ἢ τοῦτο μὲν ἐτέρῳ τινὶ τῶν προειρημένων δοτέον ἡμῖν γενῶν, ἡδονῇ δὲ καὶ λύπῃ, καθάπερ θερμῷ καὶ ψυχρῷ καὶ πᾶσι τοῖς τοιούτοις, τοτὲ μὲν ἀσπαστέον αὐτά, τοτὲ δὲ οὐκ ἀσπαστέον, ὡς ἀγαθὰ μὲν οὐκ ὄντα, ἐνίστε δὲ καὶ ἔνια δεχόμενα τὴν τῶν ἀγαθῶν ἔστιν ὅτε φύσιν.

{Πρώταρχος} Ὄρθότατα λέγεις, ὅτι ταύτη πη δεῖ διαπορηθῆναι τὸ νῦν μεταδιωκόμενον.

{Σωκράτης} Πρῶτον μὲν τοίνυν τόδε συνίδωμεν· ὡς εἶπερ ὄντως ἔστι τὸ λεγόμενον, διαφθειρομένων μὲν αὐτῶν ἀλγηδῶν, ἀνασφωζομένων δὲ ἡδονῆ, τῶν μῆτε διαφθειρομένων μῆτε ἀνασφωζομένων ἐννοήσωμεν περὶ, τίνα ποτὲ ἕξιν δεῖ τότε ἐν ἐκάστοις εἶναι τοῖς ζῴοις, ὅταν οὕτως ἴσχη. σφόδρα δὲ προσέχων τὸν νοῦν εἶπέ· ἄρα οὐ πᾶσα ἀνάγκη πᾶν ἐν τῷ τότε χρόνῳ ζῶον μῆτε τι λυπεῖσθαι μῆτε ἡδεσθαι μῆτε μέγα μῆτε σμικρόν;

{Πρώταρχος} Ἀνάγκη μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ἔστι τις τρίτη ἡμῶν ἢ τοιαύτη διάθεσις παρά τε τὴν τοῦ χαίροντος καὶ παρά τὴν τοῦ λυπουμένου; [33]

{Πρώταρχος} Τί μὴν;

{Σωκράτης} Ἄγε δὴ τοίνυν, ταύτης προθυμοῦ μεμνησθαι. πρὸς γὰρ τὴν τῆς ἡδονῆς κρίσιν οὐ σμικρόν μεμνησθαι ταύτην ἔσθ' ἡμῖν ἢ μὴ. βραχὺ δέ τι περὶ αὐτῆς, εἰ βούλει, διαπεράνωμεν.

{Πρώταρχος} Λέγε ποῖον.

{Σωκράτης} Τῷ τὸν τοῦ φρονεῖν ἐλομένῳ βίον οἶσθ' ὡς τοῦτον τὸν τρόπον οὐδὲν ἀποκωλύει ζῆν.

{Πρώταρχος} Τὸν τοῦ μὴ χαίρειν μηδὲ λυπεῖσθαι λέγεις;

{Σωκράτης} Ἐρρήθη γὰρ που τότε ἐν τῇ παραβολῇ τῶν βίων μηδὲν δεῖν μῆτε μέγα μῆτε σμικρόν χαίρειν τῷ τὸν τοῦ νοεῖν καὶ φρονεῖν βίον ἐλομένῳ.

{Πρώταρχος} Καὶ μάλα οὕτως ἐρρήθη.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν οὕτως ἂν ἐκείνῳ γε ὑπάρχοι· καὶ ἴσως οὐδὲν ἄτοπον εἰ πάντων τῶν βίων ἔστι θειότατος.

{Πρώταρχος} Οὐκ οὐκ εἰκός γε οὔτε χαίρειν θεοὺς οὔτε τὸ ἐναντίον.

{Σωκράτης} Πάνυ μὲν οὖν οὐκ εἰκός· ἄσχημον γοῦν αὐτῶν ἐκάτερον γιγνόμενόν ἐστιν. ἀλλὰ δὴ τοῦτο μὲν ἔτι καὶ εἰς αὐθις ἐπισκεψόμεθα, ἐὰν πρὸς λόγον τι ἦ, καὶ τῷ νῶ πρὸς τὰ δευτερεῖα, ἐὰν μὴ πρὸς τὰ πρωτεῖα δυνώμεθα προσθεῖναι, προσθήσομεν.

{Πρώταρχος} Ὅρθότατα λέγεις.

{Σωκράτης} Καὶ μὴν τό γε ἕτερον εἶδος τῶν ἡδονῶν, ὃ τῆς ψυχῆς αὐτῆς ἔφαμεν εἶναι, διὰ μνήμης πᾶν ἔστι γεγονός.

{Πρώταρχος} Πῶς;

{Σωκράτης} Μνήμην, ὡς ἔοικεν, ὅτι ποτ' ἔστιν πρότερον ἀναληπτέον, καὶ κινδυνεύει πάλιν ἔτι πρότερον αἰσθησιν μνήμης, εἰ μέλλει τὰ περὶ ταῦθ' ἡμῖν κατὰ τρόπον φανερά πη γενήσεσθαι.

{Πρώταρχος} Πῶς φῆς;

{Σωκράτης} Θὲς τῶν περὶ τὸ σῶμα ἡμῶν ἐκάστοτε παθημάτων τὰ μὲν ἐν τῷ σώματι κατασβεννύμενα πρὶν ἐπὶ τὴν ψυχὴν διεξελεθεῖν ἀπαθῆ ἐκείνην ἐάσαντα, τὰ δὲ δι' ἀμφοῖν ἰόντα καὶ τίνα ὥσπερ σεισμόν ἐντιθέντα ἴδιόν τε καὶ κοινὸν ἐκατέρῳ.

{Πρώταρχος} Κεῖσθω.

{Σωκράτης} Τὰ μὲν δὴ μὴ δι' ἀμφοῖν ἰόντα ἐὰν τὴν ψυχὴν ἡμῶν φῶμεν λανθάνειν, τὰ δὲ δι' ἀμφοῖν μὴ λανθάνειν, ἄρ' ὀρθότατα ἐροῦμεν;

{Πρώταρχος} Πῶς γὰρ οὐ;

{Σωκράτης} Τὸ τοίνυν λεληθέναι μηδαμῶς ὑπολάβης ὡς λέγω λήθης ἐνταῦθά που γένεσιν· ἔστι γὰρ λήθη μνήμης ἕξιδος, ἢ δ' ἐν τῷ λεγομένῳ νῦν οὕτω γέγονε. τοῦ δὴ μήτε ὄντος μήτε γεγονότος πῶ γίνεσθαι φάναι τινὰ ἀποβολὴν ἄτοπον. ἦ γάρ;

{Πρώταρχος} Τί μὴν;

{Σωκράτης} Τὰ τοίνυν ὀνόματα μετάβαλε μόνον.

{Πρώταρχος} Πῶς;

{Σωκράτης} Ἀντὶ μὲν τοῦ λεληθέναι τὴν ψυχὴν, ὅταν ἀπαθῆς αὕτη γίγνηται τῶν σεισμῶν τῶν τοῦ σώματος, ἦν νῦν λήθην καλεῖς ἀναισθησίαν ἐπονόμασον. [34]

{Πρώταρχος} Ἔμαθον.

{Σωκράτης} Τὸ δ' ἐν ἐνὶ πάθει τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα κοινῇ γιγνόμενον κοινῇ καὶ κινεῖσθαι, ταύτην δ' αὖ τὴν κίνησιν ὀνομάζων αἴσθησιν οὐκ ἀπὸ τρόπου φθέγγοι' ἄν.

{Πρώταρχος} Ἀληθέστατα λέγεις.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ἤδη μανθάνομεν ὃ βουλόμεθα καλεῖν τὴν αἴσθησιν;

{Πρώταρχος} Τί μὴν;

{Σωκράτης} Σωτηρίαν τοίνυν αἰσθήσεως τὴν μνήμην λέγων ὀρθῶς ἂν τις λέγοι κατὰ γὰρ τὴν ἐμὴν δόξαν.

{Πρώταρχος} Ὅρθῶς γὰρ οὖν.

{Σωκράτης} Μνήμης δὲ ἀνάμνησιν ἄρ' οὐ διαφέρουσιν λέγομεν;

{Πρώταρχος} ἴσως.

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν οὐ τόδε;

{Πρώταρχος} Τὸ ποῖον;

{Σωκράτης} Ὅταν ἂ μετὰ τοῦ σώματος ἔπασχεν ποθ' ἢ ψυχῇ, ταῦτ' ἄνευ τοῦ σώματος αὕτη ἐν ἑαυτῇ ὅτι μάλιστα ἀναλαμβάνη, τότε ἀναμνησθεσθαί που λέγομεν. ἦ γάρ;

{Πρώταρχος} Πάνυ μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Καὶ μὴν καὶ ὅταν ἀπολέσασα μνήμην εἴτ' αἰσθήσεως εἴτ' αὖ μαθήματος αὕθις ταύτην ἀναπολήσῃ πάλιν αὕτη ἐν ἑαυτῇ, καὶ ταῦτα σύμπαντα ἀναμνήσεις καὶ μνήμας που λέγομεν.

{Πρώταρχος} Ὅρθῶς λέγεις.

{Σωκράτης} Οὐδὲν δὴ χάριν ἅπαντ' εἴρηται ταῦτ', ἔστι τόδε.

{Πρώταρχος} Τὸ ποῖον;

{Σωκράτης} Ἴνα πῆ τὴν ψυχῆς ἡδονὴν χωρὶς σώματος ὅτι μάλιστα καὶ ἐναργέστατα λάβοιμεν, καὶ ἅμα ἐπιθυμίαν· διὰ γὰρ τούτων πως ταῦτα ἀμφοτέρω ἐοικεν δηλοῦσθαι.

{Πρώταρχος} Λέγωμεν τοίνυν, ὦ Σώκρατες, ἤδη τὸ μετὰ ταῦτα.

{Σωκράτης} Πολλὰ γε περὶ γένεσιν ἡδονῆς καὶ πᾶσαν τὴν μορφήν αὐτῆς ἀναγκαῖον, ὡς ἔοικε, λέγοντας σκοπεῖν. καὶ γὰρ νῦν πρότερον ἔτι φαίνεται ληπτέον ἐπιθυμίαν εἶναι τί ποτ' ἔστι καὶ ποῦ γίνεσθαι.

{Πρώταρχος} Σκοπῶμεν τοίνυν· οὐδὲν γὰρ ἀπολοῦμεν.

{Σωκράτης} Ἀπολοῦμεν μὲν οὖν καὶ ταῦτά γε, ὦ Πρώταρχε· εὐρόντες ὁ νῦν ζητοῦμεν, ἀπολοῦμεν τὴν περὶ αὐτὰ ταῦτα ἀπορίαν.

{Πρώταρχος} Ὅρθῶς ἡμύνω· τὸ δ' ἐφεξῆς τούτοις πειρώμεθα λέγειν.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν νυνδὴ πείνην τε καὶ δίψος καὶ πολλὰ ἕτερα τοιαῦτα ἔφαμεν εἶναι τινὰς ἐπιθυμίας;

{Πρώταρχος} Σφόδρα γε.

{Σωκράτης} Πρὸς τί ποτε ἄρα ταῦτ' ὄντες βλέψαντες οὕτω πολὺ διαφέροντα ταῦθ' ἐνὶ προσαγορευόμεν ὀνόματι;

{Πρώταρχος} Μὰ Δί' οὐ ῥάδιον ἴσως εἰπεῖν, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ὅμως λεκτέον.

{Σωκράτης} Ἐκεῖθεν δὴ ἐκ τῶν αὐτῶν πάλιν ἀναλάβωμεν.

{Πρώταρχος} Πόθεν δὴ;

{Σωκράτης} Διψῆ γέ που λέγομεν ἐκάστοτέ τι;

{Πρώταρχος} Πῶς δ' οὔ;

{Σωκράτης} Τοῦτο δέ γ' ἔστι κενούται;

{Πρώταρχος} Τί μὴν;

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν τὸ δίψος ἐστὶν ἐπιθυμία;

{Πρώταρχος} Ναί, πώματός γε.

{Σωκράτης} Πώματος, ἢ πληρώσεως πώματος;

{Πρώταρχος} Οἶμαι μὲν πληρώσεως.

{Σωκράτης} Ὁ κενούμενος ἡμῶν ἄρα, ὡς ἔοικεν, ἐπιθυμεῖ τῶν ἐναντίων ἢ πάσχει· κενούμενος γὰρ ἐρᾷ πληροῦσθαι. [35]

{Πρώταρχος} Σαφέστατά γε.

{Σωκράτης} Τί οὖν; ὁ τὸ πρῶτον κενούμενος ἔστιν ὀπόθεν εἴτ' αἰσθήσει πληρώσεως ἐφάπτοιτ' ἂν εἴτε μνήμη, τούτου ὁ μὴτ' ἐν τῷ νῦν χρόνῳ πάσχει μὴτ' ἐν τῷ πρόσθεν πώποτε ἔπαθεν;

{Πρώταρχος} Καὶ πῶς;

{Σωκράτης} Ἀλλὰ μὴν ὃ γε ἐπιθυμῶν τινὸς ἐπιθυμεῖ, φαμέν.

{Πρώταρχος} Πῶς γὰρ οὐ;

{Σωκράτης} Οὐκ ἄρα ὃ γε πάσχει, τούτου ἐπιθυμεῖ. διψῆ γάρ, τοῦτο δὲ κένωσις· ὁ δ' ἐπιθυμεῖ πληρώσεως.

{Πρώταρχος} Ναί.

{Σωκράτης} Πληρώσεώς γ' ἄρα πῆ τι τῶν τοῦ διψῶντος ἂν ἐφάπτοιτο.

{Πρώταρχος} Ἀναγκαῖον.

{Σωκράτης} Τὸ μὲν δὴ σῶμα ἀδύνατον· κενουῖται γάρ που.

{Πρώταρχος} Ναί.

{Σωκράτης} Τὴν ψυχὴν ἄρα τῆς πληρώσεως ἐφάπτεσθαι λοιπόν, τῇ μνήμῃ δῆλον ὅτι· τῷ γὰρ ἂν ἔτ' ἄλλῳ ἐφάψαιτο;

{Πρώταρχος} Σχεδὸν οὐδενί.

{Σωκράτης} Μανθάνομεν οὖν ὃ συμβέβηχ' ἡμῖν ἐκ τούτων τῶν λόγων;

{Πρώταρχος} Τὸ ποῖον;

{Σωκράτης} Σώματος ἐπιθυμίαν οὐ φησιν ἡμῖν οὗτος ὁ λόγος γίνεσθαι.

{Πρώταρχος} Πῶς;

{Σωκράτης} Ὅτι τοῖς ἐκείνου παθήμασιν ἐναντίαν ἀεὶ παντὸς ζώου μηνύει τὴν ἐπιχείρησιν.

{Πρώταρχος} Καὶ μάλα.

{Σωκράτης} Ἡ δ' ὀρμὴ γε ἐπὶ τὸναντίον ἄγουσα ἢ τὰ παθήματα δηλοῖ που μνήμην οὖσαν τῶν τοῖς παθήμασιν ἐναντίων.

{Πρώταρχος} Πάνυ γε.

{Σωκράτης} Τὴν ἄρα ἐπάγουσαν ἐπὶ τὰ ἐπιθυμούμενα ἀποδείξας μνήμην ὁ λόγος ψυχῆς σύμπασαν τὴν τε ὀρμὴν καὶ ἐπιθυμίαν καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ ζώου παντὸς ἀπέφηνεν.

{Πρώταρχος} Ὁρθότατα.

{Σωκράτης} Διψῆν ἄρα ἡμῶν τὸ σῶμα ἢ πεινῆν ἢ τι τῶν τοιούτων πάσχειν οὐδαμῆ ὁ λόγος αἰρεῖ.

{Πρώταρχος} Ἀληθέστατα.

{Σωκράτης} Ἔτι δὴ καὶ τότε περὶ ταῦτά ταῦτα κατανοήσωμεν. βίου γὰρ εἶδός τί μοι φαίνεται βούλεσθαι δηλοῦν ὁ λόγος ἡμῖν ἐν τούτοις αὐτοῖς.

{Πρώταρχος} Ἐν τίσι καὶ ποίου πέρι βίου φράζει;

{Σωκράτης} Ἐν τῷ πληροῦσθαι καὶ κενουῦσθαι καὶ πᾶσιν ὅσα περὶ σωτηρίαν τέ ἐστι τῶν ζώων καὶ τὴν φθοράν, καὶ εἴ τις τούτων ἐν ἑκατέρῳ γιγνόμενος ἡμῶν ἀλγεῖ, τότε δὲ χαίρει κατὰ τὰς μεταβολάς.

{Πρώταρχος} Ἔστι ταῦτα.

{Σωκράτης} Τί δ' ὅταν ἐν μέσῳ τούτων γίνηται;

{Πρώταρχος} Πῶς ἐν μέσῳ;

{Σωκράτης} Διὰ μὲν τὸ πάθος ἀλγῆ, μεμνήται δὲ τῶν ἡδέων ὧν γενομένων παύοιτ' ἂν τῆς ἀλγηδόνης, πληρῶται δὲ μήπω· [36] τί τότε; φῶμεν ἢ μὴ φῶμεν αὐτὸν ἐν μέσῳ τῶν παθημάτων εἶναι;

{Πρώταρχος} Φῶμεν μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Πότερον ἀλγοῦνθ' ὅλως ἢ χαίροντα;

{Πρώταρχος} Μὰ Δί', ἀλλὰ διπλῆ τινὶ λύπη λυπούμενον, κατὰ μὲν τὸ σῶμα ἐν τῷ παθήματι, κατὰ δὲ τὴν ψυχὴν προσδοκίας τινὶ πόθῳ.

{Σωκράτης} Πῶς, ὦ Πρώταρχε, τὸ διπλοῦν τῆς λύπης εἶπες; ἄρ' οὐκ ἔστι μὲν ὅτε τις ἡμῶν κενούμενος ἐν ἐλπίδι φανερᾷ τοῦ πληρωθῆσεσθαι καθέστηκε, τοτὲ δὲ τούναντίον ἀνελπίστως ἔχει;

{Πρώταρχος} Καὶ μάλα γε.

{Σωκράτης} Μῶν οὖν οὐχὶ ἐλπίζων μὲν πληρωθῆσεσθαι τῷ μεμνησθαι δοκεῖ σοι χαίρειν, ἅμα δὲ κενούμενος ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις ἀλγεῖν;

{Πρώταρχος} Ἀνάγκη.

{Σωκράτης} Τότε ἄρ' ἄνθρωπος καὶ ἄλλα ζῶα λυπεῖται τε ἅμα καὶ χαίρει.

{Πρώταρχος} Κινδυνεύει.

{Σωκράτης} Τί δ' ὅταν ἀνελπίστως ἔχη κενούμενος τεύξεσθαι πληρώσεως; ἄρ' οὐ τότε τὸ διπλοῦν γίγνοιτ' ἂν περὶ τὰς λύπας πάθος, ὃ σὺ νυνδὴ κατιδὼν φήθης ἀπλῶς εἶναι διπλοῦν;

{Πρώταρχος} Ἀληθέστατα, ὦ Σώκρατες.

{Σωκράτης} Ταύτη δὴ τῆ σκέψει τούτων τῶν παθημάτων τόδε χρῆσώμεθα.

{Πρώταρχος} Τὸ ποῖον;

{Σωκράτης} Πότερον ἀληθεῖς ταύτας τὰς λύπας τε καὶ ἡδονὰς ἢ ψευδεῖς εἶναι λέξομεν; ἢ τὰς μὲν τινὰς ἀληθεῖς, τὰς δ' οὐ;

{Πρώταρχος} Πῶς δ', ὦ Σώκρατες, ἂν εἶεν ψευδεῖς ἡδοναὶ ἢ λῦπαι;

{Σωκράτης} Πῶς δέ, ὦ Πρώταρχε, φόβοι ἂν ἀληθεῖς ἢ ψευδεῖς, ἢ προσδοκίαι ἀληθεῖς ἢ μή, ἢ δόξαι ἀληθεῖς ἢ ψευδεῖς;

{Πρώταρχος} Δόξας μὲν ἔγωγ' ἂν που συγχωροίην, τὰ δ' ἕτερα ταῦτ' οὐκ ἂν.

{Σωκράτης} Πῶς φῆς; λόγον μέντοι τινὰ κινδυνεύομεν οὐ πάνυ σμικρὸν ἐπεγεῖρειν.

{Πρώταρχος} Ἀληθῆ λέγεις.

{Σωκράτης} Ἄλλ' εἰ πρὸς τὰ παρεληλυθότα, ὦ παῖ 'κείνου τάνδρος, προσήκοντα, τοῦτο σκεπτέον.

{Πρώταρχος} Ἴσως τοῦτό γε.

{Σωκράτης} Χαίρειν τοίνυν δεῖ λέγειν τοῖς ἄλλοις μήκεσιν ἢ καὶ ὀτρωῖν τῶν παρὰ τὸ προσῆκον λεγομένων.

{Πρώταρχος} Ὅρθῶς.

{Σωκράτης} Λέγε δὴ μοι· θαῦμα γάρ μέ γε ἔχει διὰ τέλους αἰεὶ περὶ τὰ αὐτὰ ἃ νυνδὴ προυθέμεθα ἀπορήματα. πῶς δὴ φῆς; ψευδεῖς, αἱ δ' ἀληθεῖς οὐκ εἰσὶν ἡδοναί;

{Πρώταρχος} Πῶς γὰρ ἄν;

{Σωκράτης} Οὔτε δὴ ὄναρ οὔθ' ὕπαρ, ὡς φῆς, ἐστὶν οὔτ' ἐν μανίαις οὔτ' ἐν παραφροσύναις οὐδεὶς ἔσθ' ὅστις ποτὲ δοκεῖ μὲν χαίρειν, χαίρει δὲ οὐδαμῶς, οὐδ' αὖ δοκεῖ μὲν λυπεῖσθαι, λυπεῖται δ' οὔ.

{Πρώταρχος} Πάνθ' οὕτω ταῦτα, ᾧ Σώκρατες, ἔχειν πάντες ὑπειλήφαμεν.

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν ὀρθῶς; ἢ σκεπτέον εἶτ' ὀρθῶς εἶτε μὴ ταῦτα λέγεται;

{Πρώταρχος} Σκεπτέον, ὥς γ' ἐγὼ φαίην ἄν. [37]

{Σωκράτης} Διορισώμεθα δὴ σαφέστερον ἔτι τὸ νυνδὴ λεγόμενον ἡδονῆς τε πέρι καὶ δόξης. ἔστιν γὰρ πού τι δοξάζειν ἡμῖν;

{Πρώταρχος} Ναί.

{Σωκράτης} Καὶ ἡδεσθαι;

{Πρώταρχος} Ναί.

{Σωκράτης} Καὶ μὴν καὶ τὸ δοξαζόμενον ἐστὶ τι;

{Πρώταρχος} Πῶς δ' οὔ;

{Σωκράτης} Καὶ τό γε ᾧ τὸ ἡδόμενον ἡδεται;

{Πρώταρχος} Καὶ πάνυ γε.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν τὸ δοξάζον, ἄντε ὀρθῶς ἄντε μὴ ὀρθῶς δοξάζη, τό γε δοξάζειν ὄντως οὐδέποτε ἀπόλλυσιν.

{Πρώταρχος} Πῶς γὰρ ἄν;

{Σωκράτης} Οὐκοῦν καὶ τὸ ἡδόμενον, ἄντε ὀρθῶς ἄντε μὴ ὀρθῶς ἡδεται, τό γε ὄντως ἡδεσθαι δῆλον ὡς οὐδέποτε ἀπολεῖ.

{Πρώταρχος} Ναί, καὶ τοῦθ' οὕτως ἔχει.

{Σωκράτης} Ὅτ' οὐ ποτὲ οὖν δὴ τρόπῳ δόξα ψευδῆς τε καὶ ἀληθῆς ἡμῖν φιλεῖ γίνεσθαι, τὸ δὲ τῆς ἡδονῆς μόνον ἀληθές, δοξάζειν δ' ὄντως καὶ χαίρειν ἀμφοτέρω ὁμοίως εἴληχεν σκεπτέον.

{Πρώταρχος} Σκεπτέον.

{Σωκράτης} Ἄρ' ὅτι δόξη μὲν ἐπιγίνεσθον ψευδός τε καὶ ἀληθές, καὶ ἐγένετο οὐ μόνον δόξα διὰ ταῦτα ἀλλὰ καὶ ποιά τις ἑκατέρω, σκεπτέον φῆς τοῦτ' εἶναι;

{Πρώταρχος} Ναί.

{Σωκράτης} Πρὸς δέ γε τούτοις, εἰ καὶ τὸ παράπαν ἡμῖν τὰ μὲν ἐστὶ ποί' ἄττα, ἡδονὴ δὲ καὶ λύπη μόνον ἄπερ ἐστὶ, ποιῶ τινα δὲ οὐ γίγνεσθον, καὶ ταῦθ' ἡμῖν διομολογητέον.

{Πρώταρχος} Δῆλον.

{Σωκράτης} Ἄλλ' οὐδὲν τοῦτό γε χαλεπὸν ἰδεῖν, ὅτι καὶ ποιῶ τινα· πάλαι γὰρ εἶπομεν ὅτι μεγάλα τε καὶ σμικρὰ καὶ σφόδρα ἐκότερα γίνονται, λυπαὶ τε καὶ ἡδοναί.

{Πρώταρχος} Παντάπασι μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Ἄν δέ γε πονηρία τούτων, ὃ Πρώταρχε, προσγίγνηται τι, πονηρὰν μὲν φήσομεν οὕτω γίγνεσθαι δόξαν, πονηρὰν δὲ καὶ ἡδονήν;

{Πρώταρχος} Ἀλλὰ τί μήν, ὃ Σώκρατες;

{Σωκράτης} Τί δ', ἂν ὀρθότης ἢ τούναντίον ὀρθότητι τι τούτων προσγίγνηται; μὲν οὐκ ὀρθὴν μὲν δόξαν ἐροῦμεν, ἂν ὀρθότητα ἴσχη, ταῦτόν δὲ ἡδονήν;

{Πρώταρχος} Ἀναγκαῖον.

{Σωκράτης} Ἄν δέ γε ἀμαρτανόμενον τὸ δοξαζόμενον ἦ, τὴν δόξαν τότε ἀμαρτάνουσάν γε οὐκ ὀρθὴν ὁμολογητέον οὐδ' ὀρθῶς δοξάζουσαν;

{Πρώταρχος} Πῶς γὰρ ἄν;

{Σωκράτης} Τί δ', ἂν αὐτὴ λύπην ἢ τινα ἡδονὴν περὶ τὸ ἐφ' ὃ λυπεῖται ἢ τούναντίον ἀμαρτάνουσαν ἐφορῶμεν, ὀρθὴν ἢ χρηστὴν ἢ τι τῶν καλῶν ὀνομάτων αὐτῇ προσθήσομεν;

{Πρώταρχος} Ἀλλ' οὐχ οἷόν τε, εἴπερ ἀμαρτήσεται γε ἡδονή.

{Σωκράτης} Καὶ μὴν εἰκόεν γε ἡδονὴ πολλάκις οὐ μετὰ δόξης ὀρθῆς ἀλλὰ μετὰ ψεύδους ἡμῖν γίγνεσθαι.

{Πρώταρχος} Πῶς γὰρ οὐ; καὶ τὴν μὲν δόξαν γε, ὃ Σώκρατες, [38] ἐν τῷ τοιούτῳ καὶ τότε λέγομεν ψευδῆ, τὴν δ' ἡδονὴν αὐτὴν οὐδεὶς ἂν ποτε προσείποι ψευδῆ.

{Σωκράτης} Ἀλλὰ προθύμως ἀμύνεις τῷ τῆς ἡδονῆς, ὃ Πρώταρχε, λόγῳ τὰ νῦν.

{Πρώταρχος} Οὐδέν γε, ἀλλ' ἄπερ ἀκούω λέγω.

{Σωκράτης} Διαφέρει δ' ἡμῖν οὐδέν, ὃ ἑταῖρε, ἢ μετὰ δόξης τε ὀρθῆς καὶ μετ' ἐπιστήμης ἡδονὴ τῆς μετὰ τοῦ ψεύδους καὶ ἀγνοίας πολλάκις ἐκάστοις ἡμῶν ἐγγιγνομένης;

{Πρώταρχος} Εἶκός γοῦν μὴ σμικρὸν διαφέρειν.

{Σωκράτης} Τῆς δὴ διαφορᾶς αὐτοῖν ἐπὶ θεωρίαν ἔλθωμεν.

{Πρώταρχος} Ἄγ' ὅπη σοι φαίνεται.

{Σωκράτης} Τῆδε δὴ ἄγω.

{Πρώταρχος} Πῆ;

{Σωκράτης} Δόξα, φαμέν, ἡμῖν ἔστι μὲν ψευδής, ἔστι δὲ καὶ ἀληθής;

{Πρώταρχος} Ἔστιν.

{Σωκράτης} Ἐπεται μὴν ταύταις, ὃ νυνδὴ ἐλέγομεν, ἡδονὴ καὶ λύπη πολλάκις, ἀληθεῖ καὶ ψευδεῖ δόξῃ λέγω.

{Πρώταρχος} Πάνυ γε.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ἐκ μνήμης τε καὶ αἰσθήσεως δόξα ἡμῖν καὶ τὸ διαδοξάζειν ἐγχειρεῖν γίγνεθ' ἐκάστοτε;

{Πρώταρχος} Καὶ μάλα.

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν ἡμᾶς ὧδε περὶ ταῦτα ἀναγκαῖον ἡγούμεθ' ἴσχειν;

{Πρώταρχος} Πῶς;

{Σωκράτης} Πολλάκις ἰδόντι τινὶ πόρρωθεν μὴ πάνυ σαφῶς τὰ καθορώμενα συμβαίνειν βούλεσθαι κρίνειν φαίης ἂν ταῦθ' ἄπερ ὀρᾷ;

{Πρώταρχος} Φαίην ἂν.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν τὸ μετὰ τοῦτο αὐτὸς αὐτὸν οὔτος ἀνέροιτ' ἂν ὧδε;

{Πρώταρχος} Πῶς;

{Σωκράτης} Τί ποτ' ἄρ' ἔστι τὸ παρὰ τὴν πέτραν τοῦθ' ἐστάναι φανταζόμενον ὑπὸ τινὶ δένδρῳ; ταῦτ' εἰπεῖν ἂν τις πρὸς ἑαυτὸν δοκεῖ σοι, τοιαῦτ' ἄττα κατιδὼν φαντασθέντα αὐτῷ ποτε;

{Πρώταρχος} Τί μήν;

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν μετὰ ταῦτα ὁ τοιοῦτος ὡς ἀποκρινόμενος ἂν πρὸς αὐτὸν εἴποι τοῦτο, ὡς ἔστιν ἄνθρωπος, ἐπιτυχῶς εἰπών;

{Πρώταρχος} Καὶ πάνυ γε.

{Σωκράτης} Καὶ παρενεχθεῖς γ' αὐτὸν τάχ' ἂν ὡς ἔστι τινῶν ποιμένων ἔργον τὸ καθορώμενον ἄγαλμα προσείποι.

{Πρώταρχος} Μάλα γε.

{Σωκράτης} Κἂν μὲν τίς γ' αὐτῷ παρῆ, τά τε πρὸς αὐτὸν ῥηθέντα ἐντείνας εἰς φωνὴν πρὸς τὸν παρόντα αὐτὰ ταῦτ' ἂν πάλιν φθέγγαιτο, καὶ λόγος δὴ γέγονεν οὕτως ὃ τότε δόξαν ἐκαλοῦμεν;

{Πρώταρχος} Τί μήν;

{Σωκράτης} Ἄν δ' ἄρα μόνος ἦ τοῦτο ταῦτὸν πρὸς αὐτὸν διανοούμενος, ἐνίστε καὶ πλείω χρόνον ἔχων ἐν αὐτῷ πορεύεται.

{Πρώταρχος} Πάνυ μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Τί οὖν; ἄρα σοὶ φαίνεται τὸ περὶ τούτων ὅπερ ἐμοί;

{Πρώταρχος} Τὸ ποῖον;

{Σωκράτης} Δοκεῖ μοι τότε ἡμῶν ἢ ψυχῇ βιβλίῳ τινὶ προσεικέναι.

{Πρώταρχος} Πῶς; [39]

{Σωκράτης} Ἡ μνήμη ταῖς αἰσθήσεσι συμπίπτουσα εἰς ταύτῳ κάκεῖνα ἃ περὶ ταῦτ' ἐστὶ τὰ παθήματα φαίνονται μοι σχεδὸν οἷον γράφειν ἡμῶν ἐν ταῖς ψυχαῖς τότε λόγους· καὶ ὅταν μὲν ἀληθῆ γράφη τοῦτο τὸ πάθημα, δόξα τε ἀληθῆς καὶ λόγοι ἀπ' αὐτοῦ συμβαίνουσιν ἀληθεῖς ἐν ἡμῖν γιγνόμενοι· ψευδῆ δ' ὅταν ὁ τοιοῦτος παρ' ἡμῖν γραμματεὺς γράψη, τάναντία τοῖς ἀληθέσιν ἀπέβη.

{Πρώταρχος} Πάνυ μὲν οὖν δοκεῖ μοι, καὶ ἀποδέχομαι τὰ ῥηθέντα οὕτως.

{Σωκράτης} Ἀποδέχου δὴ καὶ ἕτερον δημιουργὸν ἡμῶν ἐν ταῖς ψυχαῖς ἐν τῷ τότε χρόνῳ γιγνόμενον.

{Πρώταρχος} Τίνα;

{Σωκράτης} Ζωγράφον, ὃς μετὰ τὸν γραμματιστὴν τῶν λεγομένων εἰκόνας ἐν τῇ ψυχῇ τούτων γράφει.

{Πρώταρχος} Πῶς δὴ τοῦτον αὐτὸν καὶ πότε λέγομεν;

{Σωκράτης} Ὅταν ἀπ' ὄψεως ἢ τινος ἄλλης αἰσθήσεως τὰ τότε δοξαζόμενα καὶ λεγόμενα ἀπαγαγόν τις τὰς τῶν δοξασθέντων καὶ λεχθέντων εἰκόνας ἐν αὐτῷ ὄρᾳ πως, ἢ τοῦτο οὐκ ἔστι γιγνόμενον παρ' ἡμῖν;

{Πρώταρχος} Σφόδρα μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν αἱ μὲν τῶν ἀληθῶν δοξῶν καὶ λόγων εἰκόνες ἀληθεῖς, αἱ δὲ τῶν ψευδῶν ψευδεῖς;

{Πρώταρχος} Παντάπασι.

{Σωκράτης} Εἰ δὴ ταῦτ' ὀρθῶς εἰρήκαμεν, ἔτι καὶ τότε ἐπὶ τούτοις σκεψώμεθα.

{Πρώταρχος} Τὸ ποῖον;

{Σωκράτης} Εἰ περὶ μὲν τῶν ὄντων καὶ τῶν γεγονότων ταῦτα ἡμῖν οὕτω πάσχειν ἀναγκαῖον, περὶ δὲ τῶν μελλόντων οὐ;

{Πρώταρχος} Περὶ ἀπάντων μὲν οὖν τῶν χρόνων ὡσαύτως.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν αἱ γε διὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς ἡδοναὶ καὶ λῦπαι ἐλέχθησαν ἐν τοῖς πρόσθεν ὡς πρὸ τῶν διὰ τοῦ σώματος ἡδονῶν καὶ λυπῶν προγίγνονται ἂν, ὥσθ' ἡμῖν συμβαίνει τὸ προχαίρειν τε καὶ προλυπεῖσθαι περὶ τὸν μέλλοντα χρόνον εἶναι γιγνόμενον;

{Πρώταρχος} Ἀληθέστατα.

{Σωκράτης} Πότερον οὖν τὰ γράμματά τε καὶ ζωγραφήματα, ἃ σμικρῶ πρότερον ἐτίθεμεν ἐν ἡμῖν γίνεσθαι, περὶ μὲν τὸν γεγονότα καὶ τὸν παρόντα χρόνον ἐστίν, περὶ δὲ τὸν μέλλοντα οὐκ ἔστιν;

{Πρώταρχος} Σφόδρα γε.

{Σωκράτης} Ἴρα σφόδρα λέγεις, ὅτι πάντ' ἐστὶ ταῦτα ἐλπίδες εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον οὔσαι, ἡμεῖς δ' αὖτὰ διὰ παντὸς τοῦ βίου αἰεὶ γέμομεν ἐλπίδων;

{Πρώταρχος} Παντάπασι μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Ἄγε δὴ, πρὸς τοῖς νῦν εἰρημένοις καὶ τότε ἀπόκριναι.

{Πρώταρχος} Τὸ ποῖον;

{Σωκράτης} Δίκαιος ἀνὴρ καὶ εὐσεβὴς καὶ ἀγαθὸς πάντως ἄρ' οὐ θεοφιλὴς ἐστίν;

{Πρώταρχος} Τί μὴν;

{Σωκράτης} Τί δέ; ἄδικός τε καὶ παντάπασι κακὸς ἄρ' οὐ τούναντίον ἐκείνω; [40]

{Πρώταρχος} Πῶς δ' οὐ;

{Σωκράτης} Πολλῶν μὴν ἐλπίδων, ὡς ἐλέγομεν ἄρτι, πᾶς ἄνθρωπος γέμει;

{Πρώταρχος} Τί δ' οὐ;

{Σωκράτης} Λόγοι μὴν εἰσὶν ἐν ἐκάστοις ἡμῶν, ἃς ἐλπίδας ὀνομάζομεν;

{Πρώταρχος} Ναί.

{Σωκράτης} Καὶ δὴ καὶ τὰ φαντάσματα ἐζωγραφημένα· καὶ τις ὄρᾳ πολλάκις ἑαυτῷ χρυσὸν γιγνόμενον ἄφθονον καὶ ἐπ' αὐτῷ πολλὰς ἡδονάς· καὶ δὴ καὶ ἐνεζωγραφημένον αὐτὸν ἐφ' αὐτῷ χαίροντα σφόδρα καθορᾷ.

{Πρώταρχος} Τί δ' οὐ;

{Σωκράτης} Τούτων οὖν πότερα φῶμεν τοῖς μὲν ἀγαθοῖς ὡς τὸ πολὺ τὰ γεγραμμένα παρατίθεσθαι ἀληθῆ διὰ τὸ θεοφιλεῖς εἶναι, τοῖς δὲ κακοῖς ὡς αὖ τὸ πολὺ τούναντίον, ἢ μὴ φῶμεν;

{Πρώταρχος} Καὶ μάλα φατέον.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν καὶ τοῖς κακοῖς ἡδοναί γε οὐδὲν ἦττον ἀρείσιν ἐζωγραφημένοι, ψευδεῖς δὲ αὐταῖ που.

{Πρώταρχος} Τί μὴν;

{Σωκράτης} Ψευδέσιν ἄρα ἡδοναῖς τὰ πολλὰ οἱ πονηροὶ χαίρουσιν, οἱ δ' ἀγαθοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀληθέσιν.

{Πρώταρχος} Ἀναγκαιότατα λέγεις.

{Σωκράτης} Εἰσὶν δὴ κατὰ τοὺς νῦν λόγους ψευδεῖς ἐν ταῖς τῶν ἀνθρώπων ψυχαῖς ἡδοναί, μεμιμημένοι μὲντοι τὰς ἀληθεῖς ἐπὶ τὰ γελοιότερα, καὶ λῦπαι δὲ ὡσαύτως.

{Πρώταρχος} Εἰσὶν.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ἦν δοξάζειν μὲν ὄντως αἰεὶ τῷ τὸ παράπαν δοξάζοντι, μὴ ἐπ' οὔσι δὲ μηδ' ἐπὶ γεγονόσι μηδὲ ἐπ' ἐσομένοις ἐνίστε.

{Πρώταρχος} Πάνυ γε.

{Σωκράτης} Καὶ ταῦτά γε ἦν οἶμαι τὰ ἀπεργαζόμενα δόξαν ψευδῆ τότε καὶ τὸ ψευδῶς δοξάζειν. ἢ γάρ;

{Πρώταρχος} Ναί.

{Σωκράτης} Τί οὖν; οὐκ ἀνταποδοτέον ταῖς λύπαις τε καὶ ἡδοναῖς τὴν τούτων ἀντίστροφον ἕξιν ἐν ἐκείνοις;

{Πρώταρχος} Πῶς;

{Σωκράτης} Ὡς ἦν μὲν χαίρειν ὄντως ἀεὶ τῷ τὸ παράπαν ὁπωσοῦν καὶ εἰκῆ χαίροντι, μὴ μέντοι ἐπὶ τοῖς οὔσι μηδ' ἐπὶ τοῖς γεγονόσιν ἐνίοτε, πολλάκις δὲ καὶ ἴσως πλειστάκις ἐπὶ τοῖς μηδὲ μέλλουσί ποτε γενήσεσθαι.

{Πρώταρχος} Καὶ ταῦθ' οὕτως ἀναγκαῖον, ὦ Σώκρατες, ἔχειν.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ὁ αὐτὸς λόγος ἂν εἶη περὶ φόβων τε καὶ θυμῶν καὶ πάντων τῶν τοιούτων, ὡς ἔστι καὶ ψευδῆ πάντα τὰ τοιαῦτα ἐνίοτε;

{Πρώταρχος} Πάνυ μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Τί δέ; πονηρὰς δόξας καὶ χρηστὰς ἄλλως ἢ ψευδεῖς γιγνομένας ἔχομεν εἰπεῖν;

{Πρώταρχος} Οὐκ ἄλλως.

{Σωκράτης} Οὐδ' ἡδονὰς γ' οἶμαι κατανοοῦμεν ὡς ἄλλον τινὰ τρόπον εἰσὶν πονηραὶ πλὴν τῷ ψευδεῖς εἶναι. [41]

{Πρώταρχος} Πάνυ μὲν οὖν τούναντίον, ὦ Σώκρατες, εἴρηκας. σχεδὸν γὰρ τῷ ψεύδει μὲν οὐ πάνυ πονηρὰς ἂν τις λύπας τε καὶ ἡδονὰς θείη, μεγάλη δὲ ἄλλη καὶ πολλῆ συμπιπτούσας πονηρία.

{Σωκράτης} Τὰς μὲν τοίνυν πονηρὰς ἡδονὰς καὶ διὰ πονηρίαν οὔσας τοιαύτας ὀλίγον ὕστερον ἐροῦμεν, ἂν ἔτι δοκῆ νῶν· τὰς δὲ ψευδεῖς κατ' ἄλλον τρόπον ἐν ἡμῖν πολλὰς καὶ πολλάκις ἐνούσας τε καὶ ἐγγιγνομένας λεκτέον. τούτῳ γὰρ ἴσως χρῆσόμεθα πρὸς τὰς κρίσεις.

{Πρώταρχος} Πῶς γὰρ οὐκ; εἴπερ γε εἰσὶν.

{Σωκράτης} Ἄλλ', ὦ Πρώταρχε, εἰσὶν κατὰ γε τὴν ἐμήν. τοῦτο δὲ τὸ δόγμα ἕως ἂν κέηται παρ' ἡμῖν, ἀδύνατον ἀνέλεγκτον δήπου γίνεσθαι.

{Πρώταρχος} Καλῶς.

{Σωκράτης} Περιεστώμεθα δὴ καθάπερ ἀθληταὶ πρὸς τοῦτον αὖ τὸν λόγον.

{Πρώταρχος} Ἴωμεν.

{Σωκράτης} Ἄλλὰ μὴν εἴπομεν, εἴπερ μεμνήμεθα, ὀλίγον ἐν τοῖς πρόσθεν, ὡς ὅταν αἱ λεγόμεναι ἐπιθυμίαι ἐν ἡμῖν ὄσι, δίχα ἄρα τότε τὸ σῶμα καὶ χωρὶς τῆς ψυχῆς τοῖς παθήμασι διείληπται.

{Πρώταρχος} Μεμνήμεθα καὶ προερρήθη ταῦτα.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν τὸ μὲν ἐπιθυμοῦν ἦν ἡ ψυχὴ τῶν τοῦ σώματος ἐναντίων ἕξεων, τὸ δὲ τὴν ἀλγηδόνα ἢ τινα διὰ πάθος ἡδονὴν τὸ σῶμα ἦν τὸ παρεχόμενον;

{Πρώταρχος} Ἦν γὰρ οὖν.

{Σωκράτης} Συλλογίζου δὴ τὸ γινόμενον ἐν τούτοις.

{Πρώταρχος} Λέγε.

{Σωκράτης} Γίνεται τοίνυν, ὅποταν ἦ ταῦτα, ἅμα παρακεῖσθαι λύπας τε καὶ ἡδονάς, καὶ τούτων αἰσθήσεις ἅμα παρ' ἀλλήλας ἐναντίων οὐσῶν γίνεσθαι, ὃ καὶ νυνδὴ ἐφάνη.

{Πρώταρχος} Φαίνεται γοῦν.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν καὶ τότε εἴρηται καὶ συνωμολογημένον ἡμῖν ἔμπροσθε κεῖται;

{Πρώταρχος} Τὸ ποῖον;

{Σωκράτης} Ὡς τὸ μᾶλλον τε καὶ ἥττον ἄμφω τούτῳ δέχεσθον, λύπη τε καὶ ἡδονή, καὶ ὅτι τῶν ἀπείρων εἴτην.

{Πρώταρχος} Εἴρηται. τί μήν;

{Σωκράτης} Τίς οὖν μηχανὴ ταῦτ' ὀρθῶς κρίνεσθαι;

{Πρώταρχος} Πῆ δὴ καὶ πῶς;

{Σωκράτης} Εἰ τὸ βούλημα ἡμῖν τῆς κρίσεως τούτων ἐν τοιούτοις τισὶ διαγνώναι βούλεται ἐκάστοτε τίς τούτων πρὸς ἀλλήλας μείζων καὶ τίς ἐλάττων καὶ τίς μᾶλλον καὶ τίς σφοδρότερα, λύπη τε πρὸς ἡδονὴν καὶ λύπη πρὸς λύπην καὶ ἡδονή πρὸς ἡδονήν.

{Πρώταρχος} Ἄλλ' ἔστι ταῦτά τε τοιαῦτα καὶ ἡ βούλησις τῆς κρίσεως αὕτη. [42]

{Σωκράτης} Τί οὖν; ἐν μὲν ὄψει τὸ πόρρωθεν καὶ ἐγγύθεν ὀρᾶν τὰ μεγέθη τὴν ἀλήθειαν ἀφανίζει καὶ ψευδῆ ποιεῖ δοξάζειν, ἐν λύπαις δ' ἄρα καὶ ἡδοναῖς οὐκ ἔστι ταῦτόν τοῦτο γινόμενον;

{Πρώταρχος} Πολὺ μὲν οὖν μᾶλλον, ὦ Σώκρατες.

{Σωκράτης} Ἐναντίον δὴ τὸ νῦν τῷ σμικρὸν ἔμπροσθε γέγονεν.

{Πρώταρχος} Τὸ ποῖον λέγεις;

{Σωκράτης} Τότε μὲν αἱ δόξαι ψευδεῖς τε καὶ ἀληθεῖς αὗται γινόμεναι τὰς λύπας τε καὶ ἡδονὰς ἅμα τοῦ παρ' αὐταῖς παθήματος ἀνεπίμπλασαν.

{Πρώταρχος} Ἀληθέστατα.

{Σωκράτης} Νῦν δέ γε αὐταὶ διὰ τὸ πόρρωθέν τε καὶ ἐγγύθεν ἐκάστοτε μεταβαλλόμεναι θεωρεῖσθαι, καὶ ἅμα τιθέμεναι παρ' ἀλλήλας, αἱ μὲν ἡδοναὶ παρὰ τὸ λυπηρὸν μείζους φαίνονται καὶ σφοδρότεροι, λύπαι δ' αὖ διὰ τὸ παρ' ἡδονὰς τούναντίον ἐκείναις.

{Πρώταρχος} Ἀνάγκη γίνεσθαι τὰ τοιαῦτα διὰ ταῦτα.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ὅσῳ μείζους τῶν οὐσῶν ἐκάτεροι καὶ ἐλάττους φαίνονται, τοῦτο ἀποτεμόμενος ἐκατέρων τὸ φαινόμενον ἀλλ' οὐκ ὄν, οὔτε αὐτὸ ὀρθῶς φαινόμενον ἐρεῖς, οὐδ' αὖ ποτε τὸ ἐπὶ τούτῳ μέρος τῆς ἡδονῆς καὶ λύπης γινόμενον ὀρθόν τε καὶ ἀληθὲς τολμήσεις λέγειν.

{Πρώταρχος} Οὐ γὰρ οὖν.

{Σωκράτης} Τούτων τοίνυν ἐξῆς ὀψόμεθα ἐὰν τῆδε ἀπαντῶμεν ἡδονὰς καὶ λύπας ψευδεῖς ἔτι μᾶλλον ἢ ταύτας φαινομένας τε καὶ οὔσας ἐν τοῖς ζώοις.

{Πρώταρχος} Ποίας δὴ καὶ πῶς λέγεις;

{Σωκράτης} Εἴρηται που πολλάκις ὅτι τῆς φύσεως ἐκάστων διαφθειρομένης μὲν συγκρίσει καὶ διακρίσει καὶ πληρώσει καὶ κενώσει καὶ τισιν αὔξαις καὶ φθίσεισι λυπαί τε καὶ ἀγληδόνες καὶ ὀδύνας καὶ πάνθ' ὅποσα τοιαῦτ' ὀνόματα ἔχει συμβαίνει γινόμενα.

{Πρώταρχος} Ναί, ταῦτα εἴρηται πολλάκις.

{Σωκράτης} Εἰς δέ γε τὴν αὐτῶν φύσιν ὅταν καθιστῆται, ταύτην αὖ τὴν κατάστασιν ἡδονὴν ἀπεδεξάμεθα παρ' ἡμῶν αὐτῶν.

{Πρώταρχος} Ὅρθῶς.

{Σωκράτης} Τί δ' ὅταν περὶ τὸ σῶμα μηδὲν τούτων γινόμενον ἡμῶν ᾗ;

{Πρώταρχος} Πότε δὲ τοῦτ' ἂν γένοιτο, ὦ Σώκρατες;

{Σωκράτης} Οὐδὲν πρὸς λόγον ἐστίν, ὦ Πρώταρχε, ὃ σὺ νῦν ἤρου τὸ ἐρώτημα.

{Πρώταρχος} Τί δὴ;

{Σωκράτης} Διότι τὴν ἐμὴν ἐρώτησιν οὐ κωλύεις με διερέσθαι σε πάλιν.

{Πρώταρχος} Ποίαν;

{Σωκράτης} Εἰ δ' οὖν μὴ γίνοιτο, ὦ Πρώταρχε, φήσω, τὸ τοιοῦτον, τί ποτε ἀναγκαῖον ἐξ αὐτοῦ συμβαίνειν ἡμῖν;

{Πρώταρχος} Μὴ κινουμένου τοῦ σώματος ἐφ' ἐκάτερα φῆς;

{Σωκράτης} Οὕτως.

{Πρώταρχος} Δῆλον δὴ τοῦτό γε, ὦ Σώκρατες, ὡς οὔτε ἡδονὴ γίνοιτο' ἂν ἐν τῷ τοιοῦτῳ ποτὲ οὔτ' ἂν τις λύπη. [43]

{Σωκράτης} Κάλλιστ' εἶπες. ἀλλὰ γὰρ οἴμαι τόδε λέγεις, ὡς αἰεὶ τι τούτων ἀναγκαῖον ἡμῖν συμβαίνειν, ὡς οἱ σοφοὶ φασιν· αἰεὶ γὰρ ἅπαντα ἄνω τε καὶ κάτω ρεῖ.

{Πρώταρχος} Λέγουσι γὰρ οὖν, καὶ δοκοῦσί γε οὐ φαύλως λέγειν.

{Σωκράτης} Πῶς γὰρ ἂν, μὴ φαῦλοί γε ὄντες; ἀλλὰ γὰρ ὑπεκστῆναι τὸν λόγον ἐπιφερόμενον τοῦτον βούλομαι. τῆδ' οὖν διανοοῦμαι φεύγειν, καὶ σύ μοι σύμφευγε.

{Πρώταρχος} Λέγε ὅπη.

{Σωκράτης} Ταῦτα μὲν τοίνυν οὕτως ἔστω, φῶμεν πρὸς τούτους· σὺ δ' ἀπόκριναι πότερον αἰεὶ πάντα, ὅποσα πάσχει τι τῶν ἐμψύχων, ταῦτ' αἰσθάνεται τὸ πάσχον, καὶ οὔτ' αὐξανόμενοι λανθάνομεν ἡμᾶς αὐτούς οὔτε τι τῶν τοιοῦτων οὐδὲν πάσχοντες, ἢ πᾶν τούναντίον.

{Πρώταρχος} Ἄπαν δήπου τούναντίον· ὀλίγου γὰρ τά γε τοιαῦτα λέληθε πάνθ' ἡμᾶς.

{Σωκράτης} Οὐ τοίνυν καλῶς ἡμῖν εἴρηται τὸ νυνδὴ ρηθέν, ὡς αἰ μεταβολαὶ κάτω τε καὶ ἄνω γινόμεναι λύπας τε καὶ ἡδονὰς ἀπεργάζονται.

{Πρώταρχος} Τί μὴν;

{Σωκράτης} Ὡδ' ἔσται κάλλιον καὶ ἀνεπιληπτότερον τὸ λεγόμενον.

{Πρώταρχος} Πῶς;

{Σωκράτης} Ὡς αἱ μὲν μεγάλαι μεταβολαὶ λύπας τε καὶ ἡδονὰς ποιοῦσιν ἡμῖν, αἱ δ' αὖ μέτριά τε καὶ σμικραὶ τὸ παράπαν οὐδέτερα τούτων.

{Πρώταρχος} Ὁρθότερον οὕτως ἢ 'κείως, ὧ Σώκρατες.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν εἰ ταῦτα οὕτω, πάλιν ὁ νυνδὴ ῥηθεὶς βίος ἂν ἦκοι.

{Πρώταρχος} Ποῖος;

{Σωκράτης} Ὅν ἄλυπὸν τε καὶ ἄνευ χαρμονῶν ἔφαμεν εἶναι.

{Πρώταρχος} Ἀληθέστατα λέγεις.

{Σωκράτης} Ἐκ δὴ τούτων τιθῶμεν τριττοὺς ἡμῖν βίους, ἓνα μὲν ἡδύν, τὸν δ' αὖ λυπηρόν, τὸν δ' ἓνα μηδέτερα. ἢ πῶς ἂν φαίης σὺ περὶ τούτων;

{Πρώταρχος} Οὐκ ἄλλως ἔγωγε ἢ ταύτη, τρεῖς εἶναι τοὺς βίους.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν οὐκ ἂν εἶη τὸ μὴ λυπεῖσθαι ποτε ταυτόν τῳ χαίρειν;

{Πρώταρχος} Πῶς γὰρ ἂν;

{Σωκράτης} Ὅποταν οὖν ἀκούσης ὡς ἡδιστον πάντων ἐστὶν ἀλύπως διατελεῖν τὸν βίον ἅπαντα, τί τὸθ' ὑπολαμβάνεις λέγειν τὸν τοιοῦτον;

{Πρώταρχος} Ἡδὺ λέγειν φαίνεται ἔμοιγε οὕτως τὸ μὴ λυπεῖσθαι.

{Σωκράτης} Τριῶν ὄντων οὖν ἡμῖν, ὄντινων βούλει, τίθει, καλλίσιον ἵνα ὀνόμασι χρώμεθα, τὸ μὲν χρυσόν, τὸ δ' ἄργυρον, τρίτον δὲ τὸ μηδέτερα τούτων.

{Πρώταρχος} Κεῖται.

{Σωκράτης} Τὸ δὴ μηδέτερα τούτων ἔσθ' ἡμῖν ὅπως θάτερα γένοιτο ἂν, χρυσὸς ἢ ἄργυρος;

{Πρώταρχος} Καὶ πῶς ἂν;

{Σωκράτης} Οὐδ' ἄρα ὁ μέσος βίος ἡδὺς ἢ λυπηρὸς λεγόμενος ὀρθῶς ἂν ποτε οὕτ' εἰ δοξάζοι τις, δοξάζοιτο, οὕτ' εἰ λέγοι, λεχθείη, κατὰ γε τὸν ὀρθὸν λόγον.

{Πρώταρχος} Πῶς γὰρ ἂν; [44]

{Σωκράτης} Ἀλλὰ μὴν, ὧ ἑταῖρε, λεγόντων γε ταῦτα καὶ δοξαζόντων αἰσθανόμεθα.

{Πρώταρχος} Καὶ μάλα.

{Σωκράτης} Πότερον οὖν καὶ χαίρειν οἶονται τότε ὅταν μὴ λυπῶνται;

{Πρώταρχος} Φασὶ γοῦν.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν οἶονται τότε χαίρειν· οὐ γὰρ ἂν ἔλεγόν που.

{Πρώταρχος} Κινδυνεύει.

{Σωκράτης} Ψευδῆ γε μὴν δοξάζουσι περὶ τοῦ χαίρειν, εἴπερ χωρὶς τοῦ μὴ λυπεῖσθαι καὶ τοῦ χαίρειν ἢ φύσις ἐκατέρου.

{Πρώταρχος} Καὶ μὴν χωρὶς γε ἦν.

{Σωκράτης} Πότερον οὖν αἰρώμεθα παρ' ἡμῖν ταῦτ' εἶναι, καθάπερ ἄρτι, τρία, ἢ δύο μόνα, λύπην μὲν κακὸν τοῖς ἀνθρώποις, τὴν δ' ἀπαλλαγὴν τῶν λυπῶν, αὐτὸ τοῦτο ἀγαθὸν ὄν, ἢ δὴ προσσαγορεύεσθαι;

{Πρώταρχος} Πῶς δὴ νῦν τοῦτο, ὦ Σώκρατες, ἐρωτώμεθα ὑφ' ἡμῶν αὐτῶν; οὐ γὰρ μανθάνω.

{Σωκράτης} Ὅντως γὰρ τοὺς πολεμίους Φιλήβου τοῦδε, ὦ Πρώταρχε, οὐ μανθάνεις;

{Πρώταρχος} Λέγεις δὲ αὐτοὺς τίνας;

{Σωκράτης} Καὶ μάλα δεινοὺς λεγομένους τὰ περὶ φύσιν, οἳ τὸ παράπαν ἡδονὰς οὐ φασιν εἶναι.

{Πρώταρχος} Τί μὴν;

{Σωκράτης} Λυπῶν ταύτας εἶναι πάσας ἀποφυγὰς, ἃς νῦν οἱ περὶ Φίληβον ἡδονὰς ἐπονομάζουσιν.

{Πρώταρχος} Τούτοις οὖν ἡμᾶς πότερα πείθεσθαι συμβουλευεῖς, ἢ πῶς, ὦ Σώκρατες;

{Σωκράτης} Οὐκ, ἀλλ' ὥσπερ μάντεσι προσχρησθαί τισι, μαντευομένοις οὐ τέχνη ἀλλὰ τινα δυσχερεῖα φύσεως οὐκ ἀγεννοῦς λίαν μεμισηκότων τὴν τῆς ἡδονῆς δύναμιν καὶ νενομικῶν οὐδὲν ὑγιές, ὥστε καὶ αὐτὸ τοῦτο αὐτῆς τὸ ἐπαγωγὸν γοήτευμα, οὐχ ἡδονήν, εἶναι. τούτοις μὲν οὖν ταῦτα ἂν προσχρήσαιο, σκεψάμενος ἔτι καὶ τὰ ἄλλα αὐτῶν δυσχεράσματα· μετὰ δὲ ταῦτα αἶ γέ μοι δοκοῦσιν ἡδοναὶ ἀληθεῖς εἶναι πύσις, ἵνα ἐξ ἀμφοῖν τοῖν λόγοις σκεψάμενοι τὴν δύναμιν αὐτῆς παραθώμεθα πρὸς τὴν κρίσιν.

{Πρώταρχος} Ὅρθῶς λέγεις.

{Σωκράτης} Μεταδιώκωμεν δὴ τούτους, ὥσπερ συμμάχους, κατὰ τὸ τῆς δυσχερείας αὐτῶν ἴχνος. οἶμαι γὰρ τοιόνδε τι λέγειν αὐτούς, ἀρχομένους ποθὲν ἄνωθεν, ὡς εἰ βουλευθεῖμεν ὅτουοῦν εἶδους τὴν φύσιν ἰδεῖν, οἷον τὴν τοῦ σκληροῦ, πότερον εἰς τὰ σκληρότατα ἀποβλέποντες οὕτως ἂν μᾶλλον συννοήσαιμεν ἢ πρὸς τὰ πολλοστά σκληρότητι; δεῖ δὴ σε, ὦ Πρώταρχε, καθάπερ ἐμοί, καὶ τούτοις τοῖς δυσχερέσιν ἀποκρίνεσθαι.

{Πρώταρχος} Πάνυ μὲν οὖν, καὶ λέγω γε αὐτοῖς ὅτι πρὸς τὰ πρῶτα μεγέθει.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν εἰ καὶ τὸ τῆς ἡδονῆς γένος ἰδεῖν ἦντινά ποτ' ἔχει φύσιν βουλευθεῖμεν, οὐκ εἰς τὰς πολλοστάς ἡδονὰς ἀποβλεπτόν, [45] ἀλλ' εἰς τὰς ἀκροτάτας καὶ σφοδροτάτας λεγομένας.

{Πρώταρχος} Πᾶς ἂν σοι ταύτη συγχωροίη τὰ νῦν.

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν, αἰ πρόχειροί γε αἴπερ καὶ μέγιστα τῶν ἡδονῶν, ὃ λέγομεν πολλάκις, αἰ περὶ τὸ σῶμά εἰσιν αὗται;

{Πρώταρχος} Πῶς γὰρ οὐ;

{Σωκράτης} Πότερον οὖν καὶ μείζους εἰσὶ καὶ γίνονται περὶ τοὺς κάμνοντας ἐν ταῖς νόσοις ἢ περὶ ὑγιαίνοντας; εὐλαβηθῶμεν δὲ μὴ προπετῶς ἀποκρινόμενοι πταισώμεν πη. τάχα γὰρ ἴσως φαῖμεν ἂν περὶ ὑγιαίνοντας.

{Πρώταρχος} Εἰκός γε.

{Σωκράτης} Τί δ'; οὐχ αὐταὶ τῶν ἡδονῶν ὑπερβάλλουσιν, ὧν ἂν καὶ ἐπιθυμία μέγιστα προγίνωνται;

{Πρώταρχος} Τοῦτο μὲν ἀληθές.

{Σωκράτης} Ἄλλ' οὐχ οἱ πυρέττοντες καὶ ἐν τοιούτοις νοσήμασιν ἐχόμενοι μᾶλλον διψῶσι καὶ ῥιγοῦσι καὶ πάντα ὅποσα διὰ τοῦ σώματος εἰώθασι πάσχειν, μᾶλλον τ' ἐνδεία συγγίνονται καὶ ἀποπληρουμένων μείζους ἡδονὰς ἴσχουσιν; ἢ τοῦτο οὐ φήσομεν ἀληθές εἶναι;

{Πρώταρχος} Πάνυ μὲν οὖν νῦν ῥηθὲν φαίνεται.

{Σωκράτης} Τί οὖν; ὀρθῶς ἂν φαινοίμεθα λέγοντες ὡς εἴ τις τὰς μεγίστας ἡδονὰς ἰδεῖν βούλοιο, οὐκ εἰς ὑγίειαν ἀλλ' εἰς νόσον ἰόντας δεῖ σκοπεῖν; ὅρα δὲ μή με ἡγῆ διανοούμενον ἐρωτᾶν σε εἰ πλείω χαίρουσιν οἱ σφόδρα νοσοῦντες τῶν ὑγιαινόντων, ἀλλ' οἷου μέγεθός με ζητεῖν ἡδονῆς, καὶ τὸ σφόδρα περὶ τοῦ τοιούτου ποῦ ποτε γίνεταί ἐκάστοτε. νοῆσαι γὰρ δεῖ φαμεν ἦντινα φύσιν ἔχει καὶ τίνα λέγουσιν οἱ φάσκοντες μηδ' εἶναι τὸ παράπαν αὐτήν.

{Πρώταρχος} Ἀλλὰ σχεδὸν ἔπομαι τῷ λόγῳ σου.

{Σωκράτης} Τάχα, ὦ Πρώταρχε, οὐχ ἦττον δεῖξεις. ἀπόκριναι γάρ· ἐν ὕβρει μείζους ἡδονὰς – οὐ πλείους λέγω, τῷ σφόδρα δὲ καὶ τῷ μᾶλλον ὑπερεχούσας – ὅρα ἢ ἐν τῷ σώφρονι βίῳ; λέγε δὲ προσέχων τὸν νοῦν.

{Πρώταρχος} Ἄλλ' ἔμαθον ὃ λέγεις, καὶ πολὺ τὸ διαφέρον ὀρῶ. τοὺς μὲν γὰρ σώφρονάς που καὶ ὁ παροιμιαζόμενος ἐπίσχει λόγος ἐκάστοτε, ὃ τὸ «μηδὲν ἄγαν» παρακελευόμενος, ὃ πείθονται· τὸ δὲ τῶν ἀφρόνων τε καὶ ὕβριστῶν μέχρι μανίας ἢ σφοδρὰ ἡδονὴ κατέχουσα περιβοήτους ἀπεργάζεται.

{Σωκράτης} Καλῶς· καὶ εἴ γε τοῦθ' οὕτως ἔχει, δῆλον ὡς ἔν τι πονηρία ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, ἀλλ' οὐκ ἐν ἀρετῇ μέγιστα μὲν ἡδοναί, μέγιστα δὲ καὶ λῦπαι γίνονται.

{Πρώταρχος} Πάνυ μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν τούτων τινὰς προελόμενον δεῖ σκοπεῖσθαι τίνα ποτὲ τρόπον ἐχούσας ἐλέγομεν αὐτὰς εἶναι μέγιστας. [46]

{Πρώταρχος} Ἀνάγκη.

{Σωκράτης} Σκόπει δὴ τὰς τῶν τοιῶνδε νοσημάτων ἡδονὰς, τίνα ποτὲ ἔχουσι τρόπον.

{Πρώταρχος} Ποίων;

{Σωκράτης} Τὰς τῶν ἀσημόνων, ἃς οὐς εἴπομεν δυσχερεῖς μισοῦσι παντελῶς.

{Πρώταρχος} Ποίας;

{Σωκράτης} Οἷον τὰς τῆς ψώρας ἰάσεις τῷ τρίβειν καὶ ὅσα τοιαῦτα, οὐκ ἄλλης δεόμενα φαρμάξεως· τοῦτο γὰρ δὴ τὸ πάθος ἡμῖν, ὃ πρὸς θεῶν, τί ποτε φῶμεν ἐγγίνεσθαι; πότερον ἡδονὴν ἢ λύπην;

{Πρώταρχος} Σύμμεικτον τοῦτό γ' ἄρ', ὦ Σώκρατες, ἔοικε γίνεσθαι τι κακόν.

{Σωκράτης} Οὐ μὲν δὴ Φιλήβου γε ἔνεκα παρεθέμην τὸν λόγον· ἀλλ' ἄνευ τούτων, ὧν Πρώταρχε, τῶν ἡδονῶν καὶ τῶν ταύταις ἐπομένων, ἂν μὴ κατοφθῶσι, σχεδὸν οὐκ ἂν ποτε δυναίμεθα διακρίνασθαι τὸ νῦν ζητούμενον.

{Πρώταρχος} Οὐκοῦν ἰτέον ἐπὶ τὰς τούτων συγγενεῖς.

{Σωκράτης} Τὰς ἐν τῇ μίξει κοινωνούσας λέγεις;

{Πρώταρχος} Πάνυ μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Εἰσὶ τοίνυν μίξεις αἱ μὲν κατὰ τὸ σῶμα ἐν αὐτοῖς τοῖς σώμασιν, αἱ δ' αὐτῆς τῆς ψυχῆς ἐν τῇ ψυχῇ· τὰς δ' αὖ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἀνευρήσομεν λύπας ἡδοναῖς μίχθεισας· τοτὲ μὲν ἡδονὰς τὰ συναμφοτέρα, τοτὲ δὲ λύπας ἐπικαλουμένας.

{Πρώταρχος} Πῶς;

{Σωκράτης} Ὅποταν ἐν τῇ καταστάσει τις ἢ τῇ διαφθορᾷ τάναντία ἅμα πάθη πάσχη, ποτὲ ῥιγῶν θέρηται καὶ θερμαινόμενος ἐνίοτε ψύχεται, ζητῶν οἶμαι τὸ μὲν ἔχειν, τοῦ δὲ ἀπαλλάττεσθαι, τὸ δὲ λεγόμενον πικρῶ γλυκὺ μεμειγμένον, μετὰ δυσσπαλλακτίας παρόν, ἀγανάκτησιν καὶ ὕστερον σύντασιν ἀγρίαν ποιεῖ.

{Πρώταρχος} Καὶ μάλα ἀληθὲς τὸ νῦν λεγόμενον.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν αἱ τοιαῦται μίξεις αἱ μὲν ἐξ ἴσων εἰσὶ λυπῶν τε καὶ ἡδονῶν, αἱ δ' ἐκ τῶν ἐτέρων πλειόνων;

{Πρώταρχος} Πῶς γὰρ οὐ;

{Σωκράτης} Λέγε δὴ τὰς μὲν, ὅταν πλείους λῦπαι τῶν ἡδονῶν γίνωνται – τὰς τῆς ψώρας λεγομένας νυνδὴ ταύτας εἶναι καὶ τὰς τῶν γαργαλισμῶν – ὅποταν ἐν τοῖς ἐντὸς τὸ ζέον ἦ καὶ τὸ φλεγμαῖνον, τῇ τρίψει δὲ καὶ τῇ κνήσει μὴ ἐφικνῆταί τις, τὸ δ' ἐπιπολῆς μόνον διαχέη, τοτὲ φέροντες εἰς πῦρ αὐτὰ καὶ εἰς τούναντίον πυρίαις μεταβάλλοντες ἐνίοτε ἀμηχάνους ἡδονὰς, τοτὲ δὲ τούναντίον τοῖς ἐντὸς πρὸς τὰ τῶν ἔξω, λύπας ἡδοναῖς συγκερασθείσας, εἰς ὅποτε ἂν ῥέψη, παρέσχοντο τῷ τὰ συγκεκριμένα βίᾳ διαχεῖν ἢ τὰ διακεκριμένα συγγεῖν [47] – καὶ ὁμοῦ λύπας ἡδοναῖς παρατιθέναι.

{Πρώταρχος} Ἀληθέστατα.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ὅποταν αὖ πλείων ἡδονὴ κατὰ τὰ τοιαῦτα πάντα συμμειχθῇ, τὸ μὲν ὑπομειγμένον τῆς λύπης γαργαλίζει τε καὶ ἡρέμα ἀγανακτεῖν ποιεῖ, τὸ δ' αὖ τῆς ἡδονῆς πολὺ πλεον ἐγκεχυμένον συντείνει τε καὶ ἐνίοτε πηδᾶν ποιεῖ, καὶ παντοῖα μὲν χρώματα, παντοῖα δὲ σχήματα, παντοῖα δὲ πνεύματα ἀπεργαζόμενον πᾶσαν ἐκπληξιν καὶ βοᾶς μετὰ ἀφροσύνης ἐνεργάζεται;

{Πρώταρχος} Μάλα γε.

{Σωκράτης} Καὶ λέγειν τε, ὧν ἑταῖρε, αὐτόν τε περὶ ἑαυτοῦ ποιεῖ καὶ ἄλλον ὡς ταύταις ταῖς ἡδοναῖς τερπόμενος οἶον ἀποθνήσκει· καὶ ταύτας γε δὴ παντάπασιν αἰεὶ μεταδιώκει τοσοῦτῳ μᾶλλον ὅσῳ ἂν ἀκολαστότερός τε καὶ ἀφρονέστερος ὢν τυγχάνη, καὶ καλεῖ δὴ μεγίστας ταύτας, καὶ τὸν ἐν αὐταῖς ὅτι μάλιστ' αἰεὶ ζῶντα εὐδαιμονέστατον καταριθμεῖται.

{Πρώταρχος} Πάντα, ὦ Σώκρατες, τὰ συμβαίνοντα πρὸς τῶν πολλῶν ἀνθρώπων εἰς δόξαν διεπέρανας.

{Σωκράτης} Περί γε τῶν ἡδονῶν, ὦ Πρώταρχε, τῶν ἐν τοῖς κοινοῖς παθήμασιν αὐτοῦ τοῦ σώματος τῶν ἐπιπολῆς τε καὶ ἐντὸς κερασθέντων· περὶ δέ γ' ὧν ψυχὴ σώματι τάναντία συμβάλλεται, λύπην τε ἅμα πρὸς ἡδονὴν καὶ ἡδονὴν πρὸς λύπην, ὥστ' εἰς μίαν ἀμφοτέρα κρᾶσιν ἰέναι, ταῦτα ἔμπροσθε μὲν διήλθομεν, ὡς, ὁπότεν αὐτὸ κενῶται, πληρώσεως ἐπιθυμεῖ, καὶ ἐλπίζων μὲν χαίρει, κενούμενος δὲ ἀλγεῖ, ταῦτα δὲ τότε μὲν οὐκ ἐμαρτυράμεθα, νῦν δὲ λέγομεν ὡς ψυχῆς πρὸς σῶμα διαφερομένης ἐν πᾶσι τούτοις πλήθει ἀμηχάνους οὔσι μεῖζις μία λύπης τε καὶ ἡδονῆς συμπίπτει γενομένη.

{Πρώταρχος} Κινδυνεύεις ὀρθότατα λέγειν.

{Σωκράτης} Ἔτι τοίνυν ἡμῖν τῶν μεῖξεων λύπης τε καὶ ἡδονῆς λοιπὴ μία.

{Πρώταρχος} Ποία, φῆς;

{Σωκράτης} Ἦν αὐτὴν τὴν ψυχὴν αὐτῇ πολλάκις λαμβάνειν σύγκρασιν ἔφαμεν.

{Πρώταρχος} Πῶς οὖν δὴ τοῦτ' αὐτὸ λέγομεν;

{Σωκράτης} Ὅργην καὶ φόβον καὶ πόθον καὶ θρῆνον καὶ ἔρωτα καὶ ζῆλον καὶ φθόνον καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἅρ' οὐκ αὐτῆς τῆς ψυχῆς τίθεσαι ταύτας λύπας τινάς;

{Πρώταρχος} Ἔγωγε.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν αὐτὰς ἡδονῶν μεστὰς εὐρήσομεν ἀμηχάνων; ἢ δεόμεθα ὑπομιμνήσκεσθαι τὸ ἐν τοῖς θυμοῖς καὶ ταῖς ὀργαῖς, τὸ

ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ χαλεπῆναι
ὅς τε πολὺ γλυκίων μέλιτος καταλειβομένοιο,

[48] καὶ τὰς ἐν τοῖς θρήνοις καὶ πόθοις ἡδονὰς ἐν λύπαις οὔσας ἀναμειγμένας;

{Πρώταρχος} Οὐκ, ἀλλ' οὕτω ταῦτά γε καὶ οὐκ ἄλλως ἂν συμβαίνοι γιγνόμενα.

{Σωκράτης} Καὶ μὴν καὶ τὰς γε τραγικὰς θεωρήσεις, ὅταν ἅμα χαίροντες κλάωσι, μέμνησαι;

{Πρώταρχος} Τί δ' οὔ;

{Σωκράτης} Τὴν δ' ἐν ταῖς κωμωδίαις διάθεσιν ἡμῶν τῆς ψυχῆς, ἅρ' οἶσθ' ὡς ἔστι κὰν τούτοις μεῖζις λύπης τε καὶ ἡδονῆς;

{Πρώταρχος} Οὐ πάνυ κατανοῶ.

{Σωκράτης} Παντάπασι γὰρ οὐ ῥάδιον, ὦ Πρώταρχε, ἐν τούτῳ συνοεῖν τὸ τοιοῦτον ἐκάστοτε πάθος.

{Πρώταρχος} Οὐκ οὖν ὡς γ' εἴκειν ἐμοί.

{Σωκράτης} Λάβωμέν γε μὴν αὐτὸ τοσοῦτ' ἄλλο ὅσ' ἂν σκοτεινότερόν ἐστιν, ἵνα καὶ ἐν ἄλλοις ῥᾶον καταμαθεῖν τις οἶός τ' ἦ μεῖζιν λύπης τε καὶ ἡδονῆς.

{Πρώταρχος} Λέγοις ἄν.

{Σωκράτης} Τό τοι νυνδὴ ῥηθὲν ὄνομα φθόνου πότερα λύπην τινὰ ψυχῆς θήσεις, ἢ πῶς;

{Πρώταρχος} Οὕτως.

{Σωκράτης} Ἀλλὰ μὴν ὁ φθονῶν γε ἐπὶ κακοῖς τοῖς τῶν πέλας ἡδόμενος ἀναφανήσεται.

{Πρώταρχος} Σφόδρα γε.

{Σωκράτης} Κακὸν μὴν ἄγνοια καὶ ἦν δὴ λέγομεν ἀβελτέραν ἔξιν.

{Πρώταρχος} Τί μὴν;

{Σωκράτης} Ἐκ δὴ τούτων ἰδὲ τὸ γελοῖον ἦντινα φύσιν ἔχει.

{Πρώταρχος} Λέγε μόνον.

{Σωκράτης} Ἔστιν δὴ πονηρία μὲν τις τὸ κεφάλαιον, ἔξεώς τινος ἐπίκλην λεγομένη· τῆς δ' αὖ πάσης πονηρίας ἐστὶ τούναντίον πάθος ἔχον ἢ τὸ λεγόμενον ὑπὸ τῶν ἐν Δελφοῖς γραμμάτων.

{Πρώταρχος} Τὸ «γνώθι σαυτὸν» λέγεις, ᾧ Σώκρατες;

{Σωκράτης} Ἔγωγε. τούναντίον μὴν ἐκείνω δῆλον ὅτι τὸ μηδαμῆ γινώσκειν αὐτὸν λεγόμενον ὑπὸ τοῦ γράμματος ἂν εἶη.

{Πρώταρχος} Τί μὴν;

{Σωκράτης} ὦ Πρώταρχε, πειρῶ δὲ αὐτὸ τοῦτο τριχῆ τέμνειν.

{Πρώταρχος} Πῆ φής; οὐ γὰρ μὴ δυνατὸς ᾧ.

{Σωκράτης} Λέγεις δὴ δεῖν ἐμὲ τοῦτο διελέσθαι τὰ νῦν;

{Πρώταρχος} Λέγω, καὶ δέομαί γε πρὸς τῷ λέγειν.

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν οὐ τῶν ἀγνοούντων αὐτοὺς κατὰ τρία ἀνάγκη τοῦτο τὸ πάθος πάσχειν ἕκαστον;

{Πρώταρχος} Πῶς;

{Σωκράτης} Πρῶτον μὲν κατὰ χρήματα, δοξάζειν εἶναι πλουσιώτερον ἢ κατὰ τὴν αὐτῶν οὐσίαν.

{Πρώταρχος} Πολλοὶ γοῦν εἰσὶν τὸ τοιοῦτον πάθος ἔχοντες.

{Σωκράτης} Πλείους δέ γε οἱ μείζους καὶ καλλίους αὐτοὺς δοξάζουσι, καὶ πάντα ὅσα κατὰ τὸ σῶμα εἶναι διαφερόντως τῆς οὔσης αὐτοῖς ἀληθείας.

{Πρώταρχος} Πάνυ γε.

{Σωκράτης} Πολὺ δὲ πλεῖστοί γε οἶμαι περὶ τὸ τρίτον εἶδος τὸ τῶν ἐν ταῖς ψυχαῖς διημαρτήκασιν, ἀρετῇ δοξάζοντες βελτίους ἑαυτοὺς, οὐκ ὄντες.

{Πρώταρχος} Σφόδρα μὲν οὖν. [49]

{Σωκράτης} Τῶν ἀρετῶν δ' ἄρ' οὐ σοφίας πέρι τὸ πλῆθος πάντως ἀντεχόμενον μεστὸν ἐρίδων καὶ δοξοσοφίας ἐστὶ ψευδοῦς;

{Πρώταρχος} Πῶς δ' οὐ;

{Σωκράτης} Κακὸν μὲν δὴ πᾶν ἂν τις τὸ τοιοῦτον εἰπὼν ὀρθῶς ἂν εἴποι πάθος.

{Πρώταρχος} Σφόδρα γε.

{Σωκράτης} Τοῦτο τοίνυν ἔτι διαιρετέον, ὃ Πρώταρχε, δίχα, εἰ μέλλομεν τὸν παιδικὸν ἰδόντες φθόνον ἄτοπον ἡδονῆς καὶ λύπης ὄψεσθαι μεῖξιν. πῶς οὖν τέμνομεν δίχα, λέγεις; πάντες ὅποσοι ταύτην τὴν ψευδῆ δόξαν περὶ ἑαυτῶν ἀνοήτως δοξάζουσι, καθάπερ ἀπάντων ἀνθρώπων, καὶ τούτων ἀναγκαιότατον ἔπεσθαι τοῖς μὲν ῥώμην αὐτῶν καὶ δύναμιν, τοῖς δὲ οἴμαι τούναντίον.

{Πρώταρχος} Ἀνάγκη.

{Σωκράτης} Ταύτη τοίνυν διέλε, καὶ ὅσοι μὲν αὐτῶν εἰσι μετ' ἀσθενείας τοιοῦτοι καὶ ἀδύνατοι καταγελῶμενοι τιμωρεῖσθαι, γελοίους τούτους φάσκων εἶναι τάληθῆ φθέγγη· τοὺς δὲ δυνατοὺς τιμωρεῖσθαι καὶ ἰσχυροὺς φοβεροὺς καὶ ἐχθροὺς προσαγορεύων ὀρθότατον τούτων σαυτῶ λόγον ἀποδώσεις. ἄγνοια γὰρ ἢ μὲν τῶν ἰσχυρῶν ἐχθρά τε καὶ αἰσχρά – βλαβερά γὰρ καὶ τοῖς πέλας αὐτῆ τε καὶ ὅσαι εἰκόνες αὐτῆς εἰσιν – ἢ δ' ἀσθενῆς ἡμῖν τὴν τῶν γελοίων εἴληχε τάξιν τε καὶ φύσιν.

{Πρώταρχος} Ὀρθότατα λέγεις. ἀλλὰ γὰρ ἢ τῶν ἡδονῶν καὶ λυπῶν μεῖξιν ἐν τούτοις οὐπω μοι καταφανής.

{Σωκράτης} Τὴν τοίνυν τοῦ φθόνου λαβὴ δύναμιν πρῶτον.

{Πρώταρχος} Λέγε μόνον.

{Σωκράτης} Λύπη τις ἄδικός ἐστὶ που καὶ ἡδονή;

{Πρώταρχος} Τοῦτο μὲν ἀνάγκη.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ἐπὶ μὲν τοῖς τῶν ἐχθρῶν κακοῖς οὐτ' ἄδικον οὐτε φθονερόν ἐστὶ τὸ χαίρειν;

{Πρώταρχος} Τί μὴν;

{Σωκράτης} Τὰ δέ γε τῶν φίλων ὀρῶντας ἔστιν ὅτε κακὰ μὴ λυπεῖσθαι, χαίρειν δέ, ἄρα οὐκ ἄδικόν ἐστιν;

{Πρώταρχος} Πῶς δ' οὐ;

{Σωκράτης} Οὐκοῦν τὴν ἄγνοιαν εἶπομεν ὅτι κακὸν πᾶσιν;

{Πρώταρχος} Ὀρθῶς.

{Σωκράτης} Τὴν οὖν τῶν φίλων δοξοσοφίαν καὶ δοξοκαλίαν καὶ ὅσα νυνδὴ διήλθομεν, ἐν τρισὶν λέγοντες εἶδεσιν γίνεσθαι, γελοῖα μὲν ὅποσα ἀσθενῆ, μισητὰ δ' ὅποσα ἐρρωμένα, φῶμεν ἢ μὴ φῶμεν ὅπερ εἶπον ἄρτι, τὴν τῶν φίλων ἔξιν ταύτην ὅταν ἔχη τις τὴν ἀβλαβῆ τοῖς ἄλλοις, γελοῖαν εἶναι;

{Πρώταρχος} Πάνυ γε.

{Σωκράτης} Κακὸν δ' οὐχ ὁμολογοῦμεν αὐτὴν ἄγνοιάν γε οὔσαν εἶναι;

{Πρώταρχος} Σφόδρα γε.

{Σωκράτης} Χαίρομεν δὲ ἢ λυπούμεθα, ὅταν ἐπ' αὐτῇ γελῶμεν; [50]

{Πρώταρχος} Δῆλον ὅτι χαίρομεν.

{Σωκράτης} Ἡδονὴν δὲ ἐπὶ τοῖς τῶν φίλων κακοῖς, οὐ φθόνον ἔφαμεν εἶναι τὸν τοῦτ' ἀπεργαζόμενον;

{Πρώταρχος} Ἀνάγκη.

{Σωκράτης} Γελῶντας ἄρα ἡμᾶς ἐπὶ τοῖς τῶν φίλων γελοίοις φησὶν ὁ λόγος, κεραννύντας ἡδονὴν αὐτῷ φθόνῳ, λύπη τὴν ἡδονὴν συγκεραννύναι· τὸν γὰρ φθόνον ὠμολογησθαι λύπην ψυχῆς ἡμῖν πάλαι, τὸ δὲ γελᾶν ἡδονὴν, ἅμα γίνεσθαι δὲ τούτῳ ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις.

{Πρώταρχος} Ἀληθῆ.

{Σωκράτης} Μηνεὶ δὴ νῦν ὁ λόγος ἡμῖν ἐν θρήνοις τε καὶ ἐν τραγωδίαις καὶ κωμωδίαις, μὴ τοῖς δράμασι μόνον ἀλλὰ καὶ τῇ τοῦ βίου συμπᾶση τραγωδίᾳ καὶ κωμωδίᾳ, λύπας ἡδοναῖς ἅμα κεράννυσθαι, καὶ ἐν ἄλλοις δὴ μυρίοις.

{Πρώταρχος} Ἀδύνατον μὴ ὁμολογεῖν ταῦτα, ὧς Σώκρατες, εἰ καὶ τις φιλονικοῖ πάνυ πρὸς τάναντία.

{Σωκράτης} Ὅργην μὴν καὶ πόθον καὶ θρήνον καὶ φόβον καὶ ἔρωτα καὶ ζῆλον καὶ φθόνον προουθέμεθα καὶ ὅποσα τοιαῦτα, ἐν οἷς ἔφαμεν εὐρήσειν μειγνύμενα τὰ νῦν πολλάκις λεγόμενα. ἢ γάρ;

{Πρώταρχος} Ναί.

{Σωκράτης} Μανθάνομεν οὖν ὅτι θρήνου πέρι καὶ φθόνου καὶ ὀργῆς πάντα ἐστὶ τὰ νυνδὴ διαπερανθέντα;

{Πρώταρχος} Πῶς γὰρ οὐ μανθάνομεν;

{Σωκράτης} Οὐκοῦν πολλὰ ἔτι τὰ λοιπά;

{Πρώταρχος} Καὶ πάνυ γε.

{Σωκράτης} Διὰ δὴ τί μάλισθ' ὑπολαμβάνεις με δεῖξαι σοὶ τὴν ἐν τῇ κωμωδίᾳ μεῖζιν; ἄρ' οὐ πίστεως χάριν, ὅτι τὴν γε ἐν τοῖς φόβοις καὶ ἔρωσι καὶ τοῖς ἄλλοις ῥάδιον κρᾶσιν ἐπιδείξαι· λαβόντα δὲ τοῦτο παρὰ σαυτῷ ἀφεῖναί με μηκέτι ἐπ' ἐκεῖνα ἰόντα δεῖν μηκύνει τοὺς λόγους, ἀλλ' ἀπλῶς λαβεῖν τοῦτο, ὅτι καὶ σῶμα ἄνευ ψυχῆς καὶ ψυχὴ ἄνευ σώματος καὶ κοινῇ μετ' ἀλλήλων ἐν τοῖς παθήμασι μεστὰ ἐστὶ συγκεκραμένης ἡδονῆς λύπαις; νῦν οὖν λέγε πότερα ἀφίης με ἢ μέσας ποιήσεις νύκτας; εἰπὼν δὲ σμικρὰ οἶμαί σου τεύξεσθαι μεθεῖναί με· τούτων γὰρ ἀπάντων αὔριον ἐθελήσω σοὶ λόγον δοῦναι, τὰ νῦν δὲ ἐπὶ τὰ λοιπὰ βούλομαι στέλλεσθαι πρὸς τὴν κρίσιν ἢ Φίληβος ἐπιτάττει.

{Πρώταρχος} Καλῶς εἶπες, ὧς Σώκρατες· ἀλλ' ὅσα λοιπὰ ἡμῖν διέξελθε ὅπη σοὶ φίλον.

{Σωκράτης} Κατὰ φύσιν τοίνυν μετὰ τὰς μειχθείσας ἡδονὰς ὑπὸ δὴ τινος ἀνάγκης ἐπὶ τὰς ἀμείκτους πορευοίμεθ' ἂν ἐν τῷ μέρει. [51]

{Πρώταρχος} Κάλλιστ' εἶπες.

{Σωκράτης} Ἐγὼ δὴ πειράσομαι μεταβαλὼν σημαίνειν ἡμῖν αὐτάς. τοῖς γὰρ φάσκουσι λυπῶν εἶναι παῦλαν πάσας τὰς ἡδονὰς οὐ πάνυ πως πείθομαι, ἀλλ' ὅπερ εἶπον, μάρτυσι καταχρῶμαι πρὸς τὸ τινὰς ἡδονὰς εἶναι δοκούσας, οὐσας δ' οὐδαμῶς, καὶ μεγάλας ἐτέρας τινὰς ἅμα καὶ πολλὰς φαντασθείσας, εἶναι δ' αὐτὰς συμπεφυρμένας ὁμοῦ λύπαις τε καὶ ἀναπαύσεσιν ὀδυνῶν τῶν μεγίστων περὶ τε σώματος καὶ ψυχῆς ἀπορίας.

{Πρώταρχος} Ἀληθεῖς δ' αὖ τίνας, ὧ Σώκρατες, ὑπολαμβάνων ὀρθῶς τις διανοοῖτ' ἄν;

{Σωκράτης} Τὰς περὶ τε τὰ καλὰ λεγόμενα χρώματα καὶ περὶ τὰ σχήματα καὶ τῶν ὁσμῶν τὰς πλείστας καὶ τὰς τῶν φθόγγων καὶ ὅσα τὰς ἐνδείας ἀναισθήτους ἔχοντα καὶ ἀλύπους τὰς πληρώσεις αἰσθητὰς καὶ ἡδείας καθαρὰς λυπῶν παραδίδωσιν.

{Πρώταρχος} Πῶς δὴ ταῦτα, ὧ Σώκρατες, αὖ λέγομεν οὕτω;

{Σωκράτης} Πάνυ μὲν οὖν οὐκ εὐθύς δὴ γὰρ ἐστὶν ἃ λέγω, πειρατέον μὴν δηλοῦν. σχημάτων τε γὰρ κάλλος οὐχ ὅπερ ἂν ὑπολάβοιεν οἱ πολλοὶ πειρῶμαι νῦν λέγειν, ἢ ζῶων ἢ τινῶν ζωγραφημάτων, ἀλλ' εὐθύ τι λέγω, φησὶν ὁ λόγος, καὶ περιφερὲς καὶ ἀπὸ τούτων δὴ τὰ τε τοῖς τόνοις γιγνόμενα ἐπίπεδά τε καὶ στερεὰ καὶ τὰ τοῖς κανόσι καὶ γωνίαις, εἴ μου μανθάνεις. ταῦτα γὰρ οὐκ εἶναι πρὸς τι καλὰ λέγω, καθάπερ ἄλλα, ἀλλ' αἰεὶ καλὰ καθ' αὐτὰ πεφυκέναι καὶ τινὰς ἡδονὰς οἰκείας ἔχειν, οὐδὲν ταῖς τῶν κινήσεων προσφερεῖς· καὶ χρώματα δὴ τοῦτον τὸν τύπον ἔχοντα καλὰ καὶ ἡδονὰς ἀλλ' ἄρα μανθάνομεν, ἢ πῶς;

{Πρώταρχος} Πειρῶμαι μὲν, ὧ Σώκρατες· πειράθητι δὲ καὶ σὺ σαφέστερον ἔτι λέγειν.

{Σωκράτης} Λέγω δὴ ἡχὰς τῶν φθόγγων τὰς λείας καὶ λαμπράς, τὰς ἔν τι καθαρὸν ἰείσας μέλος, οὐ πρὸς ἕτερον καλὰς ἀλλ' αὐτὰς καθ' αὐτὰς εἶναι, καὶ τούτων συμφύτους ἡδονὰς ἐπομένας.

{Πρώταρχος} Ἔστι γὰρ οὖν καὶ τοῦτο.

{Σωκράτης} Τὸ δὲ περὶ τὰς ὁσμάς ἦττον μὲν τούτων θεῖον γένος ἡδονῶν· τὸ δὲ μὴ συμμεμεῖχθαι ἐν αὐταῖς ἀναγκαίους λύπας, καὶ ὅπη τοῦτο καὶ ἐν ὄτῳ τυγχάνει γεγονός ἡμῖν, τοῦτ' ἐκείνοις τίθημι ἀντίστροφον ἅπαν. ἀλλ', εἰ κατανοεῖς, ταῦτα εἶδη δύο ὧν λέγομεν ἡδονῶν.

{Πρώταρχος} Κατανοῶ.

{Σωκράτης} Ἔτι δὴ τοίνυν τούτοις προσθῶμεν τὰς περὶ τὰ μαθήματα ἡδονὰς, [52] εἰ ἄρα δοκοῦσιν ἡμῖν αὐταὶ πείνας μὲν μὴ ἔχειν τοῦ μανθάνειν μηδὲ διὰ μαθημάτων πείνην ἀλγηδόνας ἐξ ἀρχῆς γιγνομένας.

{Πρώταρχος} Ἀλλ' οὕτω συνδοκεῖ.

{Σωκράτης} Τί δέ; μαθημάτων πληρωθεῖσιν ἐὰν ὕστερον ἀποβολαὶ διὰ τῆς λήθης γίνωνται, καθορᾶς τινὰς ἐν αὐταῖς ἀλγηδόνας;

{Πρώταρχος} Οὐ τι φύσει γε, ἀλλ' ἐν τισὶ λογισμοῖς τοῦ παθήματος, ὅταν τις στερηθῆς λυπηθῆ διὰ τὴν χρείαν.

{Σωκράτης} Καὶ μὴν, ὧ μακάριε, νῦν γε ἡμεῖς αὐτὰ τὰ τῆς φύσεως μόνον παθήματα χωρὶς τοῦ λογισμοῦ διαπεραίνομεν.

{Πρώταρχος} Ἀληθῆ τοίνυν λέγεις ὅτι χωρὶς λύπης ἡμῖν λήθη γίνεταί ἐκάστοτε ἐν τοῖς μαθήμασιν.

{Σωκράτης} Ταύτας τοίνυν τὰς τῶν μαθημάτων ἡδονὰς ἀμείκτους τε εἶναι λύπαις ῥητέον καὶ οὐδαμῶς τῶν πολλῶν ἀνθρώπων ἀλλὰ τῶν σφόδρα ὀλίγων.

{Πρώταρχος} Πῶς γὰρ οὐ ῥητέον;

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ὅτε μετρίως ἤδη διακεκρίμεθα χωρὶς τὰς τε καθαρὰς ἡδονὰς καὶ τὰς σχεδὸν ἀκαθάρτους ὀρθῶς ἂν λεχθείσας, προσθῶμεν τῷ λόγῳ ταῖς μὲν σφοδραῖς ἡδοναῖς ἀμετρίαν, ταῖς δὲ μὴ τούναντίον ἐμμετρίαν· καὶ τὰς τὸ μέγα καὶ τὸ σφοδρὸν αὖ δεχομένας, καὶ πολλακίς καὶ ὀλιγάκις γιγνομένας τοιαύτας, τῆς τοῦ ἀπείρου γε ἐκείνου καὶ ἦττον καὶ μᾶλλον διὰ τε σώματος καὶ ψυχῆς φερομένου προσθῶμεν αὐτὰς εἶναι γένους, τὰς δὲ μὴ τῶν ἐμμέτρων.

{Πρώταρχος} Ὅρθότατα λέγεις, ὦ Σώκρατες.

{Σωκράτης} Ἔτι τοίνυν πρὸς τούτοις μετὰ ταῦτα τόδε αὐτῶν διαθεατέον.

{Πρώταρχος} Τὸ ποῖον;

{Σωκράτης} Τί ποτε χρὴ φάναι πρὸς ἀλήθειαν εἶναι; τὸ καθαρὸν τε καὶ εἰλικρινὲς ἢ τὸ σφόδρα τε καὶ τὸ πολὺ καὶ τὸ μέγα καὶ τὸ ἰταμόν;

{Πρώταρχος} Τί ποτ' ἄρα, ὦ Σώκρατες, ἐρωτᾷς βουλόμενος;

{Σωκράτης} Μηδέν, ὦ Πρώταρχε, ἐπιλείπειν ἐλέγχων ἡδονῆς τε καὶ ἐπιστήμης, εἰ τὸ μὲν ἄρ' αὐτῶν ἐκατέρου καθαρὸν ἐστὶ, τὸ δ' οὐ καθαρὸν, ἵνα καθαρὸν ἐκότερον ἰὸν εἰς τὴν κρίσιν ἐμοὶ καὶ σοὶ καὶ συνάπασι τοῖσδε ῥάω παρέχη τὴν κρίσιν.

{Πρώταρχος} Ὅρθότατα.

{Σωκράτης} Ἴθι δὴ, περὶ πάντων, ὅσα καθαρὰ γένη λέγομεν, οὕτως διανοηθῶμεν· προελόμενοι πρῶτον αὐτῶν ἔν τι σκοπῶμεν. [53]

{Πρώταρχος} Τί οὖν προελώμεθα;

{Σωκράτης} Τὸ λευκὸν ἐν τοῖς πρῶτον, εἰ βούλει, θεασώμεθα γένος.

{Πρώταρχος} Πάνυ μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Πῶς οὖν ἂν λευκοῦ καὶ τίς καθαρότης ἡμῖν εἴη; πότερα τὸ μέγιστόν τε καὶ πλεῖστον ἢ τὸ ἀκρατέστατον, ἐν ᾧ χρώματος μηδεμία μοῖρα ἄλλη μηδενὸς ἐνείη;

{Πρώταρχος} Δῆλον ὅτι τὸ μάλιστ' εἰλικρινὲς ὄν.

{Σωκράτης} Ὅρθως. ἄρ' οὖν οὐ τοῦτο ἀληθέστατον, ὦ Πρώταρχε, καὶ ἅμα δὴ κάλλιστον τῶν λευκῶν πάντων θήσομεν, ἀλλ' οὐ τὸ πλεῖστον οὐδὲ τὸ μέγιστον;

{Πρώταρχος} Ὅρθότατά γε.

{Σωκράτης} Σμικρὸν ἄρα καθαρὸν λευκὸν μεμειγμένου πολλοῦ λευκοῦ λευκότερον ἅμα καὶ κάλλιον καὶ ἀληθέστερον ἐὰν φῶμεν γίνεσθαι, παντάπασιν ἐροῦμεν ὀρθῶς.

{Πρώταρχος} Ὅρθότατα μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Τί οὖν; οὐ δῆπου πολλῶν δεησόμεθα παραδειγμάτων τοιούτων ἐπὶ τὸν τῆς ἡδονῆς περί λόγον, ἀλλ' ἀρκεῖ νοεῖν ἡμῖν αὐτόθεν ὡς ἄρα καὶ σύμπασα ἡδονὴ σμικρὰ μεγάλης καὶ ὀλίγη πολλῆς, καθαρὰ λύπης, ἡδίων καὶ ἀληθεστέρα καὶ καλλίων γίγνεται ἄν.

{Πρώταρχος} Σφόδρα μὲν οὖν, καὶ τό γε παράδειγμα ἰκανόν.

{Σωκράτης} Τί δὲ τὸ τοιόνδε; ἄρα περὶ ἡδονῆς οὐκ ἀκηκόαμεν ὡς ἀεὶ γένεσις ἐστίν, οὐσία δὲ οὐκ ἔστι τὸ παράπαν ἡδονῆς; κομποὶ γὰρ δὴ τινες αὐτὸ τοῦτον τὸν λόγον ἐπιχειροῦσι μηνύειν ἡμῖν, οἷς δεῖ χάριν ἔχειν.

{Πρώταρχος} Τί δὴ;

{Σωκράτης} Διαπερανοῦμαί σοι τοῦτ' αὐτὸ ἐπανερωτῶν, ὦ Πρώταρχε φίλε.

{Πρώταρχος} Λέγε καὶ ἐρώτα μόνον.

{Σωκράτης} Ἐστὸν δὴ τινε δύο, τὸ μὲν αὐτὸ καθ' αὐτό, τὸ δ' ἀεὶ ἐφιέμενον ἄλλου.

{Πρώταρχος} Πῶς τούτῳ καὶ τίνε λέγεις;

{Σωκράτης} Τὸ μὲν σεμνότατον ἀεὶ πεφυκός, τὸ δ' ἐλλιπὲς ἐκείνου.

{Πρώταρχος} Λέγ' ἔτι σαφέστερον.

{Σωκράτης} Παιδικὰ που καλὰ καὶ ἀγαθὰ τεθεωρήκαμεν ἅμα καὶ ἐραστὰς ἀνδρείους αὐτῶν.

{Πρώταρχος} Σφόδρα γε.

{Σωκράτης} Τούτοις τοίνυν εὐοικότα δυοῖν οὔσι δύο ἄλλα ζῆται κατὰ πάνθ' ὅσα λέγομεν εἶναι.

{Πρώταρχος} Τὸ τρίτον ἔτ' ἐρῶ; λέγε σαφέστερον, ὦ Σώκρατες, ὅτι λέγεις.

{Σωκράτης} Οὐδέν τι ποικίλον, ὦ Πρώταρχε· ἀλλ' ὁ λόγος ἐρεσχηλεῖ νῶν, λέγει δ' ὅτι τὸ μὲν ἕνεκά του τῶν ὄντων ἔστ' ἀεὶ, τὸ δ' οὐ χάριν ἐκάστοτε τὸ τινὸς ἕνεκα γιγνόμενον ἀεὶ γίγνεται.

{Πρώταρχος} Μόγις ἔμαθον διὰ τὸ πολλάκις λεχθῆναι.

{Σωκράτης} Τάχα δ' ἴσως, ὦ παῖ, μᾶλλον μαθησόμεθα προελθόντος τοῦ λόγου. [54]

{Πρώταρχος} Τί γὰρ οὐ;

{Σωκράτης} Δύο δὴ τάδε ἕτερα λάβωμεν.

{Πρώταρχος} Ποῖα;

{Σωκράτης} Ἐν μὲν τι γένεσιν πάντων, τὴν δὲ οὐσίαν ἕτερον ἕν.

{Πρώταρχος} Δύο ἀποδέχομαί σου ταῦτα, οὐσίαν καὶ γένεσιν.

{Σωκράτης} Ὅρθότατα. πότερον οὖν τούτων ἕνεκα ποτέρου, τὴν γένεσιν οὐσίας ἕνεκα φῶμεν ἢ τὴν οὐσίαν εἶναι γενέσεως ἕνεκα;

{Πρώταρχος} Τοῦτο ὁ προσαγορεύεται οὐσία εἰ γενέσεως ἕνεκα τοῦτ' ἔστιν ὅπερ ἐστὶ, νῦν πυνθάνη;

{Σωκράτης} Φαίνομαι.

{Πρώταρχος} Πρὸς θεῶν ἄρ' ἂν ἐπανερωτῶς με τοιόνδε τι; λέγ', ὦ Πρώταρχε, μοί, πότερα πλοίων ναυπηγίαν ἔνεκα φῆς γίνεσθαι μᾶλλον ἢ πλοῖα ἔνεκα ναυπηγίας, καὶ πάνθ' ὅποσα τοιαῦτ' ἐστίν;

{Σωκράτης} Λέγω τοῦτ' αὐτό, ὦ Πρώταρχε.

{Πρώταρχος} Τί οὖν οὐκ αὐτὸς ἀπεκρίνω σαυτῷ, ὦ Σώκρατες;

{Σωκράτης} Οὐδὲν ὅτι οὐ· σὺ μέντοι τοῦ λόγου συμμέτεχε.

{Πρώταρχος} Πάνυ μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Φημί δὴ γενέσεως μὲν ἔνεκα φάρμακά τε καὶ πάντα ὄργανα καὶ πᾶσαν ὕλην παρατίθεσθαι πᾶσιν, ἐκάστην δὲ γένεσιν ἄλλην ἄλλης οὐσίας τινὸς ἐκάστης ἔνεκα γίνεσθαι, σύμπασαν δὲ γένεσιν οὐσίας ἔνεκα γίνεσθαι συμπάσης.

{Πρώταρχος} Σαφέστατα μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ἡδονὴ γε, εἴπερ γένεσις ἐστίν, ἔνεκά τινος οὐσίας ἐξ ἀνάγκης γίνοιτ' ἂν.

{Πρώταρχος} Τί μῆν;

{Σωκράτης} Τό γε μὴν οὐ ἔνεκα τὸ ἔνεκά του γιγνόμενον ἀεὶ γίνοιτ' ἂν, ἐν τῇ τοῦ ἀγαθοῦ μοῖρα ἐκεῖνό ἐστι· τὸ δὲ τινὸς ἔνεκα γιγνόμενον εἰς ἄλλην, ὧ ἄριστε, μοῖραν θετέον.

{Πρώταρχος} Ἀναγκαιότατον.

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν ἡδονὴ γε εἴπερ γένεσις ἐστίν, εἰς ἄλλην ἢ τὴν τοῦ ἀγαθοῦ μοῖραν αὐτὴν τιθέντες ὀρθῶς θήσομεν;

{Πρώταρχος} Ὅρθότατα μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ὅπερ ἀρχόμενος εἶπον τούτου τοῦ λόγου, τῷ μηνύσαντι τῆς ἡδονῆς πέρι τὸ γένεσιν μὲν, οὐσίαν δὲ μὴδ' ἠντινοῦν αὐτῆς εἶναι, χάριν ἔχειν δεῖ· δῆλον γὰρ ὅτι οὗτος τῶν φασκόντων ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι καταγελά.

{Πρώταρχος} Σφόδρα γε.

{Σωκράτης} Καὶ μὴν αὐτὸς οὗτος ἐκάστοτε καὶ τῶν ἐν ταῖς γενέσεσιν ἀποτελουμένων καταγελάσεται.

{Πρώταρχος} Πῶς δὴ καὶ ποίων λέγεις;

{Σωκράτης} Τῶν ὅσοι ἐξιώμενοι ἢ πείνην ἢ δίψαν ἢ τι τῶν τοιούτων, ὅσα γένεσις ἐξιᾶται, χαίρουσι διὰ τὴν γένεσιν ἅτε ἡδονῆς οὔσης αὐτῆς, καὶ φασὶ ζῆν οὐκ ἂν δέξασθαι μὴ διψῶντες τε καὶ πεινῶντες καὶ τᾶλλα ἃ τις ἂν εἴποι πάντα τὰ ἐπόμενα τοῖς τοιούτοις παθήμασι μὴ πάσχοντες. [55]

{Πρώταρχος} Ἐοίκασι γοῦν.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν τῷ γίνεσθαί γε τούναντίον ἅπαντες τὸ φθειρεσθαι φαῖμεν ἂν.

{Πρώταρχος} Ἀναγκαῖον.

{Σωκράτης} Τὴν δὴ φθορὰν καὶ γένεσιν αἰροῖτ' ἂν τις τοῦθ' αἰρούμενος, ἀλλ' οὐ τὸν τρίτον ἐκεῖνον βίον, τὸν ἐν ᾧ μῆτε χαίρειν μῆτε λυπεῖσθαι, φρονεῖν δ' ἦν δυνατὸν ὡς οἷόν τε καθαρῶτατα.

{Πρώταρχος} Πολλή τις, ὡς ἔοικεν, ὃ Σώκρατες, ἀλογία συμβαίνει γίνεσθαι, ἐάν τις τὴν ἡδονὴν ὡς ἀγαθὸν ἡμῖν τιθῆται.

{Σωκράτης} Πολλή, ἐπεὶ καὶ τῆδε ἔτι λέγωμεν.

{Πρώταρχος} Πῆ;

{Σωκράτης} Πῶς οὐκ ἄλογόν ἐστι μὴδὲν ἀγαθὸν εἶναι μὴδὲ καλὸν μήτε ἐν σώμασι μήτ' ἐν πολλοῖς ἄλλοις πλὴν ἐν ψυχῇ, καὶ ἐνταῦθα ἡδονὴν μόνον, ἀνδρείαν δὲ ἢ σωφροσύνην ἢ νοῦν ἢ τι τῶν ἄλλων ὅσα ἀγαθὰ εἴληχε ψυχῇ, μὴδὲν τοιοῦτον εἶναι; πρὸς τούτοις δὲ ἔτι τὸν μὴ χαίροντα, ἀλγοῦντα δέ, ἀναγκάζεσθαι φάναι κακὸν εἶναι τότε ὅταν ἀλγῆ, κἂν ἦ ἄριστος πάντων, καὶ τὸν χαίροντα αὖ, ὅσῳ μᾶλλον χαίρει, τότε ὅταν χαίρη, τοσοῦτω διαφέρειν πρὸς ἀρετήν.

{Πρώταρχος} Πάντ' ἐστὶ ταῦτα, ὃ Σώκρατες, ὡς δυνατὸν ἀλογώτατα.

{Σωκράτης} Μὴ τοίνυν ἡδονῆς μὲν πάντως ἐξέτασιν πᾶσαν ἐπιχειρῶμεν ποιήσασθαι, νοῦ δὲ καὶ ἐπιστήμης οἷον φειδόμενοι σφόδρα φανῶμεν· γενναίως δέ, εἴ πῆ τι σαθρὸν ἔχει, πᾶν περικρούωμεν, ὡς ὅτι καθαρώτατόν ἐστ' αὐτῶν φύσει, τοῦτο κατιδόντες εἰς τὴν κρίσιν χρώμεθα τὴν κοινὴν τοῖς τε τούτων καὶ τοῖς τῆς ἡδονῆς μέρεσιν ἀληθεστάτοις.

{Πρώταρχος} Ὅρθως.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ἡμῖν τὸ μὲν οἶμαι δημιουργικόν ἐστὶ τῆς περὶ τὰ μαθήματα ἐπιστήμης, τὸ δὲ περὶ παιδείαν καὶ τροφήν. ἢ πῶς;

{Πρώταρχος} Οὕτως.

{Σωκράτης} Ἐν δὲ ταῖς χειροτεχνικαῖς διανοηθῶμεν πρῶτα εἰ τὸ μὲν ἐπιστήμης αὐτῶν μᾶλλον ἐχόμενον, τὸ δ' ἦττον ἐνι, καὶ δεῖ τὰ μὲν ὡς καθαρώτατα νομίζειν, τὰ δ' ὡς ἀκαθαρότερα.

{Πρώταρχος} Οὐκοῦν χρή.

{Σωκράτης} Τὰς τοίνυν ἡγεμονικὰς διαληπτέων ἐκάστων αὐτῶν χωρίς;

{Πρώταρχος} Ποίας καὶ πῶς;

{Σωκράτης} Οἷον πασῶν που τεχνῶν ἂν τις ἀριθμητικὴν χωρίζῃ καὶ μετρητικὴν καὶ στατικὴν, ὡς ἔπος εἰπεῖν φαῦλον τὸ καταλειπόμενον ἐκάστης ἂν γίνοιτο.

{Πρώταρχος} Φαῦλον μὲν δὴ.

{Σωκράτης} Τὸ γοῦν μετὰ ταῦτ' εἰκάζειν λείποισι ἂν καὶ τὰς αἰσθήσεις καταμελετᾶν ἐμπειρία καὶ τινὶ τριβῇ, ταῖς τῆς στοχαστικῆς προσχρωμένους δυνάμεσιν ἅς πολλοὶ τέχνας ἐπονομάζουσι, [56] μελέτη καὶ πόνῳ τὴν ῥώμην ἀπειργασμένας.

{Πρώταρχος} Ἀναγκαιότατα λέγεις.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν μεστὴ μὲν που μουσικὴ πρῶτον, τὸ σύμφωνον ἀρμόττουσα οὐ μέτρῳ ἀλλὰ μελέτης στοχασμῷ, καὶ σύμπασα αὐτῆς ἀυλητικὴ, τὸ μέτρον ἐκάστης χορδῆς τῷ στοχάζεσθαι φερομένης θηρεύουσα, ὥστε πολὺ μειγμένον ἔχειν τὸ μὴ σαφές, σμικρὸν δὲ τὸ βέβαιον.

{Πρώταρχος} Ἀληθέστατα.

{Σωκράτης} Καὶ μὴν ἰατρικὴν τε καὶ γεωργίαν καὶ κυβερνητικὴν καὶ στρατηγικὴν ὡσαύτως εὐρήσομεν ἔχουσας.

{Πρώταρχος} Καὶ πάνυ γε.

{Σωκράτης} Τεκτονικὴν δέ γε οἶμαι πλείστοις μέτροις τε καὶ ὀργάνοις χρωμένην τὰ πολλὴν ἀκρίβειαν αὐτῇ πορίζοντα τεχνικωτέραν τῶν πολλῶν ἐπιστημῶν παρέχεται.

{Πρώταρχος} Πῆ;

{Σωκράτης} Κατὰ τε ναυπηγίαν καὶ κατ' οἰκοδομίαν καὶ ἐν πολλοῖς ἄλλοις τῆς ξυλουργικῆς. κανόνι γὰρ οἶμαι καὶ τόνῳ χρῆται καὶ διαβήτη καὶ στάθμῃ καὶ τινι προσαγωγῷ κεκομψευμένῳ.

{Πρώταρχος} Καὶ πάνυ γε, ὦ Σώκρατες, ὀρθῶς λέγεις.

{Σωκράτης} Θῶμεν τοίνυν διχῆ τὰς λεγομένας τέχνας, τὰς μὲν μουσικῆ συνεπομένας ἐν τοῖς ἔργοις ἐλάττωνος ἀκριβείας μετισχούσας, τὰς δὲ τεκτονικῆ πλείονος.

{Πρώταρχος} Κεῖσθω.

{Σωκράτης} Τούτων δὲ ταύτας ἀκριβεστάτας εἶναι τέχνας, ἅς νυνδὴ πρώτας εἵπομεν.

{Πρώταρχος} Ἀριθμητικὴν φαίνῃ μοι λέγειν καὶ ὅσας μετὰ ταύτης τέχνας ἐφθέγξω νυνδὴ.

{Σωκράτης} Πάνυ μὲν οὖν. ἀλλ', ὦ Πρώταρχε, ἄρ' οὐ διττὰς αὖ καὶ ταύτας λεκτέον; ἢ πῶς;

{Πρώταρχος} Ποίας δὴ λέγεις;

{Σωκράτης} Ἀριθμητικὴν πρῶτον ἄρ' οὐκ ἄλλην μὲν τινα τὴν τῶν πολλῶν φατέον, ἄλλην δ' αὖ τὴν τῶν φιλοσοφούντων;

{Πρώταρχος} Πῆ ποτε διορισάμενος οὖν ἄλλην, τὴν δὲ ἄλλην θείη τις ἂν ἀριθμητικὴν;

{Σωκράτης} Οὐ σμικρὸς ὅρος, ὦ Πρώταρχε. οἱ μὲν γὰρ που μονάδας ἀνίσους καταριθμοῦνται τῶν περὶ ἀριθμόν, οἷον στρατόπεδα δύο καὶ βοῦς δύο καὶ δύο τὰ σμικρότατα ἢ καὶ τὰ πάντων μέγιστα· οἱ δ' οὐκ ἂν ποτε αὐτοῖς συνακολουθήσειαν, εἰ μὴ μονάδα μονάδος ἐκάστης τῶν μυρίων μηδεμίαν ἄλλην ἄλλης διαφέρουσάν τις θήσει.

{Πρώταρχος} Καὶ μάλα εὖ λέγεις οὐ σμικρὰν διαφορὰν τῶν περὶ ἀριθμόν τευταζόντων, ὥστε λόγον ἔχειν δύο' αὐτὰς εἶναι.

{Σωκράτης} Τί δέ; λογιστικὴ καὶ μετρητικὴ ἢ κατὰ τεκτονικὴν καὶ κατ' ἐμπορικὴν τῆς κατὰ φιλοσοφίαν γεωμετρίας τε [57] καὶ λογισμῶν καταμελετωμένων – πότερον ὡς μία ἑκατέρα λεκτέον ἢ δύο τιθῶμεν;

{Πρώταρχος} Τῆ πρόσθεν ἐπόμενος ἔγωγ' ἂν δύο κατὰ τὴν ἐμὴν ψῆφον τιθείην ἑκατέραν τούτων.

{Σωκράτης} Ὅρθῶς, οὐ δ' ἔνεκα ταῦτα προηνεγκάμεθα εἰς τὸ μέσον, ἄρα ἐννοεῖς;

{Πρώταρχος} Ἴσως, ἀλλὰ σὲ βουλοίμην ἂν ἀποφίνασθαι τὸ νῦν ἐρωτώμενον.

{Σωκράτης} Δοκεῖ τοίνυν ἔμοιγε οὗτος ὁ λόγος, οὐχ ἦττον ἢ ὅτε λέγειν αὐτὸν ἤρχόμεθα, ταῖς ἡδοναῖς ζητῶν ἀντίστροφον ἐνταῦθα προβεβληκέναι σκοπῶν ἄρα ἐστὶ τις ἑτέρας ἄλλη καθαρωτέρα ἐπιστήμης ἐπιστήμη, καθάπερ ἡδονῆς ἡδονή.

{Πρώταρχος} Καὶ μάλα σαφές τοῦτό γε, ὅτι ταῦθ' ἔνεκα τούτων ἐπικεχείρηκεν.

{Σωκράτης} Τί οὖν; ἄρ' οὐκ ἐν μὲν τοῖς ἔμπροσθεν ἐπ' ἄλλοις ἄλλην τέχνην οὖσαν ἀνηυρήκειν σαφεστέραν καὶ ἀσαφεστέραν ἄλλην ἄλλης;

{Πρώταρχος} Πάνυ μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Ἐν τούτοις δὲ ἄρ' οὐ τίνα τέχνην ὡς ὁμώνυμον φθεγξάμενος, εἰς δόξαν καταστήσας ὡς μιᾶς, πάλιν ὡς δυοῖν ἐπανερωτᾷ τούτοις αὐτοῖν τὸ σαφές καὶ τὸ καθαρὸν περὶ ταῦτα πότερον ἢ τῶν φιλοσοφούντων ἢ μὴ φιλοσοφούντων ἀκριβέστερον ἔχει;

{Πρώταρχος} Καὶ μάλα δοκεῖ μοι τοῦτο διερωτᾶν.

{Σωκράτης} Τίν' οὖν, ὦ Πρώταρχε, αὐτῷ δίδομεν ἀπόκρισιν;

{Πρώταρχος} Ὡς Σώκρατες, εἰς θαυμαστὸν διαφορᾶς μέγεθος εἰς σαφήνειαν προεληλύθαμεν ἐπιστημῶν.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ἀποκρινόμεθα ῥᾶον;

{Πρώταρχος} Τί μήν; καὶ εἰρήσθω γε ὅτι πολὺ μὲν αὐταὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν διαφέρουσι, τούτων δ' αὐτῶν αἱ περὶ τὴν τῶν ὄντως φιλοσοφούντων ὁρμὴν ἀμήχανον ἀκριβεῖα καὶ ἀληθεία περὶ μέτρα τε καὶ ἀριθμοὺς διαφέρουσιν.

{Σωκράτης} Ἔστω ταῦτα κατὰ σέ, καὶ σοὶ δὴ πιστεύοντες θαρροῦντες ἀποκρινόμεθα τοῖς δεινοῖς περὶ λόγων ὀλκήν –

{Πρώταρχος} Τὸ ποῖον;

{Σωκράτης} Ὡς εἰσὶ δύο ἀριθμητικαὶ καὶ δύο μετρητικαὶ καὶ ταύταις ἄλλαι τοιαῦται συνεπόμεναι συχναί, τὴν διδυμότητα ἔχουσαι ταύτην, ὀνόματος δὲ ἐνὸς κεκοινωμένα.

{Πρώταρχος} Διδῶμεν τύχη ἀγαθῇ τούτοις οὐς φησὶ δεινοὺς εἶναι ταύτην τὴν ἀπόκρισιν, ὦ Σώκρατες.

{Σωκράτης} Ταύτας οὖν λέγομεν ἐπιστήμας ἀκριβεῖς μάλιστ' εἶναι;

{Πρώταρχος} Πάνυ μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Ἄλλ' ἡμᾶς, ὦ Πρώταρχε, ἀναίνοιτ' ἂν ἢ τοῦ διαλέγεσθαι δύναμις, εἴ τίνα πρὸ αὐτῆς ἄλλην κρίναιμεν.

{Πρώταρχος} Τίνα δὲ ταύτην αὐτὴ δεῖ λέγειν; [58]

{Σωκράτης} Δῆλον ὅτι ἅς ἂν τὴν γε νῦν λεγομένην γνοίη· τὴν γὰρ περὶ τὸ ὄν καὶ τὸ ὄντως καὶ τὸ κατὰ ταῦτόν ἀεὶ πεφυκὸς πάντως ἔγωγε οἶμαι ἠγεῖσθαι σύμπαντας ὅσοις νοῦ καὶ μικρὸν προσήρηται μακρῷ ἀληθεστάτην εἶναι γνῶσιν. σὺ δὲ τί; πῶς τοῦτο, ὦ Πρώταρχε, διακρίνοις ἄν;

{Πρώταρχος} Ἦκουον μὲν ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, ἐκάστοτε Γοργίου πολλάκις ὡς ἢ τοῦ πείθειν πολὺ διαφέρει πασῶν τεχνῶν – πάντα γὰρ ὑφ' αὐτῆς δοῦλα δι' ἐκόντων ἄλλ' οὐ διὰ βίας ποιοῖτο, καὶ μακρῷ ἀρίστη πασῶν εἶη τῶν τεχνῶν – νῦν δ' οὔτε σοὶ οὔτε δὴ ἐκείνῳ βουλοίμην ἂν ἐναντία τίθεσθαι.

{Σωκράτης} «Τὰ ὄπλα» μοι δοκεῖς βουλευθεῖς εἰπεῖν αἰσχυνθεῖς ἀπολιπεῖν.

{Πρώταρχος} Ἔστω νῦν ταῦτα ταύτη ὅπη σοι δοκεῖ.

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν αἴτιος ἐγὼ τοῦ μὴ καλῶς ὑπολαβεῖν σε;

{Πρώταρχος} Τὸ ποῖον;

{Σωκράτης} Οὐκ, ὦ φίλε Πρώταρχε, τοῦτο ἐγώ γε ἐζήτουν πω, τίς τέχνη ἢ τίς ἐπιστήμη πασῶν διαφέρει τῷ μεγίστη καὶ ἀρίστη καὶ πλεῖστα ὠφελούσα ἡμᾶς, ἀλλὰ τίς ποτε τὸ σαφές καὶ τάκριβές καὶ τὸ ἀληθέστατον ἐπισκοπεῖ, κἂν εἰ σμικρὰ καὶ σμικρὰ ὄνινᾶσα, τοῦτ' ἔστιν ὃ νῦν δὴ ζητοῦμεν. ἀλλ' ὄρα – οὐδὲ γὰρ ἀπεχθήσῃ Γοργία, τῇ μὲν ἐκείνου ὑπάρχειν τέχνη διδοὺς πρὸς χρείαν τοῖς ἀνθρώποις κρατεῖν, ἢ δ' εἶπον ἐγὼ νῦν πραγματεία, καθάπερ τοῦ λευκοῦ περὶ τότε ἔλεγον, κἂν εἰ σμικρόν, καθαρὸν δ' εἶη, τοῦ πολλοῦ καὶ μὴ τοιούτου διαφέρειν, τούτῳ γ' αὐτῷ τῷ ἀληθεστάτῳ, καὶ νῦν δὴ σφόδρα διανοηθέντες καὶ ἰκανῶς διαλογισάμενοι, μήτ' εἷς τινὰς ὠφελίας ἐπιστημῶν βλέψαντες μήτε τινὰς εὐδοκίμιας, ἀλλ' εἷ τις πέφυκε τῆς ψυχῆς ἡμῶν δύναμις ἐρᾶν τε τοῦ ἀληθοῦς καὶ πάντα ἔνεκα τούτου πράττειν, ταύτην εἵπωμεν διεξερευνησάμενοι – τὸ καθαρὸν νοῦ τε καὶ φρονήσεως εἰ ταύτην μάλιστα ἐκ τῶν εἰκότων ἐκτῆσθαι φαῖμεν ἂν ἢ τινὰ ἑτέραν ταύτης κυριωτέραν ἡμῖν ζητητέον.

{Πρώταρχος} Ἀλλὰ σκοπῶ, καὶ χαλεπὸν οἶμαι συγχωρῆσαί τινα ἄλλην ἐπιστήμην ἢ τέχνην τῆς ἀληθείας ἀντέχεσθαι μᾶλλον ἢ ταύτην.

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν ἐννοήσας τὸ τοιόνδε εἴρηκας ὃ λέγεις νῦν, ὡς αἱ πολλαὶ τέχναι, καὶ ὅσοι περὶ ταῦτα πεπόνηται, [59] πρῶτον μὲν δόξαις χρῶνται καὶ τὰ περὶ δόξαν ζητοῦσι συντεταμένως; εἶ τε καὶ περὶ φύσεως ἡγεῖται τις ζητεῖν, οἷσθ' ὅτι τὰ περὶ τὸν κόσμον τόνδε, ὅπη τε γέγονεν καὶ ὅπη πάσχει τι καὶ ὅπη ποιεῖ, ταῦτα ζητεῖ διὰ βίου; φαῖμεν ἂν ταῦτα, ἢ πῶς;

{Πρώταρχος} Οὕτως.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν οὐ περὶ τὰ ὄντα αἰεὶ, περὶ δὲ τὰ γινόμενα καὶ γενησόμενα καὶ γεγονότα ἡμῶν ὁ τοιοῦτος ἀνήρηται τὸν πόνον;

{Πρώταρχος} Ἀληθέστατα.

{Σωκράτης} Τούτων οὖν τι σαφές ἂν φαῖμεν τῇ ἀκριβεστάτῃ ἀληθείᾳ γίνεσθαι, ὧν μήτε ἔσχε μηδὲν πώποτε κατὰ ταῦτ' ἀλλ' ἔξει μήτε εἰς τὸ νῦν παρὸν ἔχει;

{Πρώταρχος} Καὶ πῶς;

{Σωκράτης} Περὶ οὖν τὰ μὴ κεκτημένα βεβαιότητα μὴδ' ἠντινοῦν πῶς ἂν ποτε βέβαιον γίνοιθ' ἡμῖν καὶ ὀτιοῦν;

{Πρώταρχος} Οἶμαι μὲν οὐδαμῶς.

{Σωκράτης} Οὐδ' ἄρα νοῦς οὐδέ τις ἐπιστήμη περὶ αὐτὰ ἐστὶν τὸ ἀληθέστατον ἔχουσα.

{Πρώταρχος} Οὐκ οὐκ εἰκός γε.

{Σωκράτης} Τὸν μὲν δὴ σὲ καὶ ἐμὲ καὶ Γοργίαν καὶ Φίληβον χρὴ συχνὰ χαίρειν ἔάν, τότε δὲ διαμαρτύρασθαι τῷ λόγῳ.

{Πρώταρχος} Τὸ ποῖον;

{Σωκράτης} Ὡς ἢ περὶ ἐκεῖνα ἔσθ' ἡμῖν τό τε βέβαιον καὶ τὸ καθαρὸν καὶ ἀληθές καὶ ὃ δὴ λέγομεν εἰλικρινές, περὶ τὰ ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ὡσαύτως ἀμεικτότατα ἔχοντα, ἢ δεύτερος ἐκείνων ὅτι μάλιστα ἔστι συγγενές· τὰ δ' ἄλλα πάντα δευτέρὰ τε καὶ ὕστερα λεκτέον.

{Πρώταρχος} Ἀληθέστατα λέγεις.

{Σωκράτης} Τὰ δὴ τῶν ὀνομάτων περὶ τὰ τοιαῦτα κάλλιστα ἄρ' οὐ τοῖς καλλίστοις δικαιοτάτον ἀπονέμειν;

{Πρώταρχος} Εἰκός γε.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν νοῦς ἔστι καὶ φρόνησις ἃ γ' ἂν τις τιμήσειε μάλιστα ὀνόματα;

{Πρώταρχος} Ναί.

{Σωκράτης} Ταῦτ' ἄρα ἐν ταῖς περὶ τὸ ὄν ὄντως ἐννοίαις ἔστιν ἀπηκριβωμένα ὀρθῶς κείμενα καλεῖσθαι.

{Πρώταρχος} Πάνυ μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Καὶ μὴν ἃ γε εἰς τὴν κρίσιν ἐγὼ τότε παρεσχόμην οὐκ ἄλλ' ἔστιν ἢ ταῦτα τὰ ὀνόματα.

{Πρώταρχος} Τί μὴν, ὦ Σώκρατες;

{Σωκράτης} Εἶεν. τὸ μὲν δὴ φρονήσεώς τε καὶ ἡδονῆς περὶ πρὸς τὴν ἀλλήλων μεῖξιν εἴ τις φαίη καθαπερὲ δημιουργοῖς ἡμῖν ἐξ ὧν ἢ ἐν οἷς δεῖ δημιουργεῖν τι παρακεῖσθαι, καλῶς ἂν τῷ λόγῳ ἀπεικάζοι.

{Πρώταρχος} Καὶ μάλα.

{Σωκράτης} Τὸ δὴ μετὰ ταῦτα ἄρ' οὐ μειγνύναι ἐπιχειρητέον;

{Πρώταρχος} Τί μὴν;

{Σωκράτης} Οὐκοῦν τάδε προειποῦσι καὶ ἀναμνήσασιν ἡμᾶς αὐτοὺς ὀρθότερον ἂν ἔχοι;

{Πρώταρχος} Τὰ ποῖα; [60]

{Σωκράτης} Ἄ καὶ πρότερον ἐμνήσθημεν· εὖ δ' ἢ παροιμία δοκεῖ ἔχειν, τὸ καὶ δις καὶ τρίς τό γε καλῶς ἔχον ἐπαναπολεῖν τῷ λόγῳ δεῖν.

{Πρώταρχος} Τί μὴν;

{Σωκράτης} Φέρε δὴ πρὸς Διός· οἶμαι γὰρ οὕτωςί πως τὰ τότε λεχθέντα ῥηθῆναι.

{Πρώταρχος} Πῶς;

{Σωκράτης} Φίληβός φησι τὴν ἡδονὴν σκοπὸν ὀρθὸν πᾶσι ζώοις γεγονέναι καὶ δεῖν πάντας τούτου στοχάζεσθαι, καὶ δὴ καὶ τἀγαθὸν τοῦτ' αὐτὸ εἶναι σύμπασιν, καὶ δύο ὀνόματα, ἀγαθὸν καὶ ἡδύ, ἐνί τινι καὶ φύσει μιᾷ τούτῳ ὀρθῶς τεθέντ' ἔχειν· Σωκράτης δ' ἐν μὲν οὐ φησι τοῦτ' εἶναι, δύο δὲ καθάπερ τὰ ὀνόματα, καὶ τό τε ἀγαθὸν καὶ ἡδύ διάφορον ἀλλήλων φύσιν ἔχειν, μᾶλλον δὲ μέτοχον

εἶναι τῆς τοῦ ἀγαθοῦ μοίρας τὴν φρόνησιν ἢ τὴν ἡδονήν. οὐ ταῦτ' ἔστιν τε καὶ ἦν τὰ τότε λεγόμενα, ὦ Πρώταρχε;

{Πρώταρχος} Σφόδρα μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν καὶ τότε καὶ νῦν ἡμῖν ἂν συνομολογοῖτο;

{Πρώταρχος} Τὸ ποῖον;

{Σωκράτης} Τὴν τάγαθοῦ διαφέρειν φύσιν τῷδε τῶν ἄλλων.

{Πρώταρχος} Τίνι;

{Σωκράτης} Ὡς παρὲν τοῦτ' ἀεὶ τῶν ζώων διὰ τέλους πάντως καὶ πάντη, μηδενὸς ἐτέρου ποτὲ ἔτι προσδεῖσθαι, τὸ δὲ ἰκανὸν τελεώτατον ἔχειν. οὐχ οὕτως;

{Πρώταρχος} Οὕτω μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν τῷ λόγῳ ἐπειράθημεν χωρὶς ἐκάτερον ἐκατέρου θέντες εἰς τὸν βίον ἐκάστων, ἅμεικτον μὲν ἡδονὴν φρονήσῃ, φρόνησιν δὲ ὡσαύτως ἡδονῆς μηδὲ τὸ σμικρότατον ἔχουσαν;

{Πρώταρχος} Ἦν ταῦτα.

{Σωκράτης} Μῶν οὖν ἡμῖν αὐτῶν τότε πότερον ἰκανὸν ἔδοξεν εἶναι τῷ;

{Πρώταρχος} Καὶ πῶς;

{Σωκράτης} Εἰ δέ γε παρηνέχθημέν τι τότε, νῦν ὅστισοῦν ἐπαναλαβῶν ὀρθότερον εἰπάτω, μνήμην καὶ φρόνησιν καὶ ἐπιστήμην καὶ ἀληθῆ δόξαν τῆς αὐτῆς ιδέας τιθέμενος καὶ σκοπῶν εἴ τις ἄνευ τούτων δέξαιτ' ἂν οἱ καὶ ὀτιοῦν εἶναι ἢ καὶ γίγνεσθαι, μὴ ὅτι δὴ γε ἡδονὴν εἶθ' ὡς πλείστην εἶθ' ὡς σφοδροτάτην, ἢν μήτε ἀληθῶς δοξάζοι χαίρειν μήτε τὸ παράπαν γινώσκῃ τί ποτε πέπονθε πάθος μήτ' αὖ μνήμην τοῦ πάθους μηδ' ὄντινοῦν χρόνον ἔχοι. ταῦτ' αὖ λεγέτω καὶ περὶ φρονήσεως, εἴ τις ἄνευ πάσης ἡδονῆς καὶ τῆς βραχυτάτης δέξαιτ' ἂν φρόνησιν ἔχειν μᾶλλον ἢ μετὰ τινῶν ἡδονῶν ἢ πάσας ἡδονὰς χωρὶς φρονήσεως μᾶλλον ἢ μετὰ φρονήσεως αὖ τινος.

{Πρώταρχος} Οὐκ ἔστιν, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' οὐδὲν δεῖ ταῦτά γε πολλάκις ἐπερωτᾶν. [61]

{Σωκράτης} Οὐκοῦν τό γε τέλειον καὶ πᾶσιν αἰρετὸν καὶ τὸ παντάπασιν ἀγαθὸν οὐδέτερον ἂν τούτων εἶη;

{Πρώταρχος} Πῶς γὰρ ἂν;

{Σωκράτης} Τὸ τοίνυν ἀγαθὸν ἦτοι σαφῶς ἢ καὶ τινὰ τύπον αὐτοῦ ληπτέον, ἴν', ὅπερ ἐλέγομεν, δευτερεῖα ὅτ' αὖ δώσομεν ἔχωμεν.

{Πρώταρχος} Ὅρθότατα λέγεις.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ὁδὸν μὲν τινὰ ἐπὶ τάγαθον εἰλήφαμεν;

{Πρώταρχος} Τίνα;

{Σωκράτης} Καθάπερ εἴ τις τινὰ ἄνθρωπον ζητῶν τὴν οἴκησιν πρῶτον ὀρθῶς ἴν' οἰκεῖ πύθοιτο αὐτοῦ, μέγα τι δήπου πρὸς τὴν εὑρεσιν ἂν ἔχοι τοῦ ζητουμένου.

{Πρώταρχος} Πῶς δ' οὐ;

{Σωκράτης} Καὶ νῦν δὴ τις λόγος ἐμήνυσεν ἡμῖν, ὥσπερ καὶ κατ' ἀρχάς, μὴ ζητεῖν ἐν τῷ ἀμείκτω βίῳ τάγαθὸν ἀλλ' ἐν τῷ μεικτῷ.

{Πρώταρχος} Πάνυ γε.

{Σωκράτης} Ἐλπίς μὴν πλείων ἐν τῷ μειχθέντι καλῶς τὸ ζητούμενον ἔσεσθαι φανερώτερον ἢ ἐν τῷ μῆ;

{Πρώταρχος} Πολύ γε.

{Σωκράτης} Τοῖς δὴ θεοῖς, ὦ Πρώταρχε, εὐχόμενοι κεραυνῶμεν, εἴτε Διόνυσος εἴτε Ἥφαιστος εἴθ' ὅστις θεῶν ταύτην τὴν τιμὴν εἴληχε τῆς συγκράσεως.

{Πρώταρχος} Πάνυ μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Καὶ μὴν καθάπερ ἡμῖν οἰνοχόοις τισὶ παρεστᾶσι κρῆναι – μέλιτος μὲν ἂν ἀπεικάζοι τις τὴν τῆς ἡδονῆς, τὴν δὲ τῆς φρονήσεως νηφαντικὴν καὶ ἄοινον αὐστηροῦ καὶ ὑγιεινοῦ τινος ὕδατος – ἄς προθυμητέον ὡς κάλλιστα συμμειγνύναι.

{Πρώταρχος} Πῶς γὰρ οὐ;

{Σωκράτης} Φέρε δὴ πρότερον· ἄρα πᾶσαν ἡδονὴν πάση φρονήσει μειγνύντες τοῦ καλῶς ἂν μάλιστα ἐπιτύχοιμεν;

{Πρώταρχος} Ἴσως.

{Σωκράτης} Ἀλλ' οὐκ ἀσφαλές. ἢ δὲ ἀκινδυνότερον ἂν μειγνύοιμεν, δόξαν μοι δοκῶ τινα ἀποφήνασθαι ἄν.

{Πρώταρχος} Λέγε τίνα.

{Σωκράτης} Ἦν ἡμῖν ἡδονὴ τε ἀληθῶς, ὡς οἴομεθα, μᾶλλον ἐτέρας ἄλλη καὶ δὴ καὶ τέχνη τέχνης ἀκριβεστέρα;

{Πρώταρχος} Πῶς γὰρ οὐ;

{Σωκράτης} Καὶ ἐπιστήμη δὴ ἐπιστήμης διάφορος, ἢ μὲν ἐπὶ τὰ γινόμενα καὶ ἀπολλύμενα ἀποβλέπουσα, ἢ δ' ἐπὶ τὰ μῆτε γινόμενα μῆτε ἀπολλύμενα, κατὰ ταῦτά δὲ καὶ ὡσαύτως ὄντα αἰεὶ ταύτην εἰς τὸ ἀληθές ἐπισκοπούμενοι ἡγησάμεθα ἐκείνης ἀληθεστέραν εἶναι.

{Πρώταρχος} Πάνυ μὲν οὖν ὀρθῶς.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν εἰ τάληθέστατα τμήματα ἑκατέρας ἴδοιμεν πρῶτον συμμείξαντες, ἄρα ἱκανὰ ταῦτα συγκεκραμένα τὸν ἀγαπητότατον βίον ἀπεργασάμενα παρέχειν ἡμῖν, ἢ τινος ἔτι προσδεόμεθα καὶ τῶν μὴ τοιούτων; [62]

{Πρώταρχος} Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ δρᾶν οὕτως.

{Σωκράτης} Ἔστω δὴ τις ἡμῖν φρονῶν ἄνθρωπος αὐτῆς περὶ δικαιοσύνης ὅτι ἔστιν, καὶ λόγον ἔχων ἐπόμενον τῷ νοεῖν, καὶ δὴ καὶ περὶ τῶν ἄλλων πάντων τῶν ὄντων ὡσαύτως διανοούμενος.

{Πρώταρχος} Ἔστω γὰρ οὖν.

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν οὗτος ἰκανῶς ἐπιστήμης ἔξει, κύκλου μὲν καὶ σφαίρας αὐτῆς τῆς θείας τὸν λόγον ἔχων, τὴν δὲ ἀνθρωπίνην ταύτην σφαῖραν καὶ τοὺς κύκλους τούτους ἀγνοῶν, καὶ χρώμενος ἐν οἰκοδομίᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμοίως κανόσι καὶ τοῖς κύκλοις;

{Πρώταρχος} Γελοῖαν διάθεσιν ἡμῶν, ὦ Σώκρατες, ἐν ταῖς θείαις οὖσαν μόνον ἐπιστήμαις λέγομεν.

{Σωκράτης} Πῶς φῆς; ἢ τοῦ ψευδοῦς κανόνος ἅμα καὶ τοῦ κύκλου τὴν οὐ βέβαιον οὐδὲ καθαρὰν τέχνην ἐμβλητέον κοινῇ καὶ συγκρατέον;

{Πρώταρχος} Ἀναγκαῖον γάρ, εἰ μέλλει τις ἡμῶν καὶ τὴν ὁδὸν ἐκάστοτε ἐξευρήσειν οἴκαδε.

{Σωκράτης} Ἦ καὶ μουσικὴν, ἣν ὀλίγον ἔμπροσθεν ἔφαμεν στοχάσεώς τε καὶ μιμήσεως μεστὴν οὖσαν καθαρότητος ἐνδεῖν;

{Πρώταρχος} Ἀναγκαῖον φαίνεται ἔμοιγε, εἴπερ γε ἡμῶν ὁ βίος ἔσται καὶ ὀπωσοῦν ποτε βίος.

{Σωκράτης} Βούλει δῆτα, ὥσπερ θυρωρὸς ὑπ' ὄχλου τις ὠθούμενος καὶ βιαζόμενος, ἠττηθεὶς ἀναπετάσας τὰς θύρας ἀπὸ πάσας τὰς ἐπιστήμας εἰσεῖν καὶ μείγνυσθαι ὁμοῦ καθαρᾷ τὴν ἐνδεεστέραν;

{Πρώταρχος} Οὐκ οὖν ἔγωγε οἶδα, ὦ Σώκρατες, ὅτι τις ἂν βλάπτοιο πάσας λαβὼν τὰς ἄλλας ἐπιστήμας, ἔχων τὰς πρώτας.

{Σωκράτης} Μεθιῶ δὴ τὰς συμπάσας ρεῖν εἰς τὴν τῆς Ὀμήρου καὶ μάλα ποιητικῆς μιγαγκείας ὑποδοχὴν;

{Πρώταρχος} Πάνυ μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Μεθεῖνται· καὶ πάλιν ἐπὶ τὴν τῶν ἡδονῶν πηγὴν ἰτέον. ὥς γὰρ διενοήθημεν αὐτὰς μειγνύναι, τὰ τῶν ἀληθῶν μόρια πρῶτον, οὐκ ἐξεγένεθ' ἡμῖν, ἀλλὰ διὰ τὸ πᾶσαν ἀγαπᾶν ἐπιστήμην εἰς ταῦτον μεθεῖμεν ἀθρόας καὶ πρόσθεν τῶν ἡδονῶν.

{Πρώταρχος} Ἀληθέστατα λέγεις.

{Σωκράτης} Ὡρα δὴ βουλευέσθαι νῶν καὶ περὶ τῶν ἡδονῶν, πότερα καὶ ταύτας πάσας ἀθρόας ἀφετέον ἢ καὶ τούτων πρώτας μεθετέον ἡμῖν ὅσαι ἀληθεῖς.

{Πρώταρχος} Πολύ τι διαφέρει πρὸς γε ἀσφάλειαν πρώτας τὰς ἀληθεῖς ἀφεῖναι.

{Σωκράτης} Μεθείσθων δὴ, τί δὲ μετὰ ταῦτα; ἄρ' οὐκ εἰ μὲν τινες ἀναγκαῖαι, καθάπερ ἐκεῖ, συμμεικτέον καὶ ταύτας;

{Πρώταρχος} Τί δ' οὐ; τὰς γε ἀναγκαίας δῆπουθεν. [63]

{Σωκράτης} Εἰ δέ γε καί, καθάπερ τὰς τέχνας πάσας ἀβλαβές τε καὶ ὠφέλιμον ἦν ἐπίστασθαι διὰ βίου, καὶ νῦν δὴ ταῦτα λέγομεν περὶ τῶν ἡδονῶν, εἴπερ πάσας ἡδονὰς ἡδεσθαι διὰ βίου συμφέρον τε ἡμῖν ἐστί καὶ ἀβλαβές ἅπασι, πάσας συγκρατέον.

{Πρώταρχος} Πῶς οὖν δὴ περὶ αὐτῶν τούτων λέγωμεν; καὶ πῶς ποιῶμεν;

{Σωκράτης} Οὐχ ἡμᾶς, ὦ Πρώταρχε, διερωτᾶν χρή, τὰς ἡδονὰς δὲ αὐτὰς καὶ τὰς φρονήσεις διαπυθνομένους τὸ τοιόνδε ἀλλήλων πέρι.

{Πρώταρχος} Τὸ ποῖον;

{Σωκράτης} «Ἔφίλοι, εἴτε ἡδονὰς ὑμᾶς χρὴ προσαγορεύειν εἴτε ἄλλῳ ὄτρωοῦν ὀνόματι, μῶν οὐκ ἂν δέξαισθε οἰκεῖν μετὰ φρονήσεως πάσης ἢ χωρὶς τοῦ φρονεῖν;» οἶμαι μὲν πρὸς ταῦτα τόδ' αὐτάς ἀναγκαιότατον εἶναι λέγειν.

{Πρώταρχος} Τὸ ποῖον;

{Σωκράτης} Ὅτι καθάπερ ἔμπροσθεν ἐρρήθη, «Τὸ μόνον καὶ ἔρημον εἰλικρινὲς εἶναί τι γένος οὔτε πάνυ τι δυνατὸν οὔτ' ὠφέλιμον· πάντων γε μὴν ἡγούμεθα γενῶν ἄριστον ἐν ἀνθ' ἑνὸς συνοικεῖν ἡμῖν τὸ τοῦ γινώσκειν τᾶλλά τε πάντα καὶ αὖ τὴν αὐτὴν ἡμῶν τελέως εἰς δύναμιν ἐκάστην.»

{Πρώταρχος} «Καὶ καλῶς γε εἰρήκατε τὰ νῦν,» φήσομεν.

{Σωκράτης} Ὅρθῶς, πάλιν τοίνυν μετὰ τοῦτο τὴν φρόνησιν καὶ τὸν νοῦν ἀνερωτητέον· «Ἄρ' ἡδονῶν τι προσδεῖσθε ἐν τῇ συγκράσει;» φαίμεν ἂν αὖ τὸν νοῦν τε καὶ τὴν φρόνησιν ἀνερωτῶντες. «Ποίων,» φαῖεν ἂν ἴσως, «ἡδονῶν;»

{Πρώταρχος} Εἰκός.

{Σωκράτης} Ὁ δέ γ' ἡμέτερος λόγος μετὰ τοῦτ' ἐστὶν ὅδε. «Πρὸς ταῖς ἀληθέσιν ἐκείναις ἡδοναῖς,» φήσομεν, «ἄρ' ἔτι προσδεῖσθ' ὑμῖν τὰς μεγίστας ἡδονὰς συνοίκους εἶναι καὶ τὰς σφοδροτάτας;» «Καὶ πῶς, ὦ Σώκρατες,» ἴσως φαῖεν ἂν, «αἱ γ' ἐμποδίσματά τε μυρία ἡμῖν ἔχουσι, τὰς ψυχὰς ἐν αἷς οἰκοῦμεν ταράττουσαι διὰ μανίας ἡδονάς, καὶ γίνεσθαι τε ἡμᾶς τὴν ἀρχὴν οὐκ ἐῶσι, τὰ τε γινόμενα ἡμῶν τέκνα ὡς τὸ πολὺ, δι' ἀμέλειαν λήθην ἐμποιοῦσαι, παντάπασι διαφθείρουσιν; ἀλλ' ἄς τε ἡδονὰς ἀληθεῖς καὶ καθαρὰς ἄς εἴπες, σχεδὸν οἰκείας ἡμῖν νόμιζε, καὶ πρὸς ταύταις τὰς μεθ' ὑγιείας καὶ τοῦ σωφρονεῖν, καὶ δὴ καὶ συμπάσης ἀρετῆς ὅποσαι καθάπερ θεοῦ ὅπαδοι γινόμεναι αὐτῇ συνακολουθοῦσι πάντη, ταύτας μείγνυ· τὰς δ' ἀεὶ μετ' ἀφροσύνης καὶ τῆς ἄλλης κακίας ἐπομένας πολλή που ἀλογία τῷ νῷ μειγνύναι τὸν βουλούμενον ὅτι καλλίστην ἰδόντα καὶ ἀστασιαστοτάτην μεῖξιν καὶ κρᾶσιν, [64] ἐν ταύτῃ μαθεῖν πειρᾶσθαι τί ποτε ἐν τ' ἀνθρώπῳ καὶ τῷ παντὶ πέφυκεν ἀγαθὸν καὶ τίνα ιδέαν αὐτὴν εἶναί ποτε μαντευτέον.» ἄρ' οὐκ ἐμφρόνως ταῦτα καὶ ἐχόντως ἑαυτὸν τὸν νοῦν φήσομεν ὑπὲρ τε αὐτοῦ καὶ μνήμης καὶ δόξης ὀρθῆς ἀποκρίνασθαι τὰ νῦν ῥηθέντα;

{Πρώταρχος} Παντάπασι μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε γε ἀναγκαῖον, καὶ οὐκ ἄλλως ἂν ποτε γένοιτο οὐδ' ἂν ἔν.

{Πρώταρχος} Τὸ ποῖον;

{Σωκράτης} Ἔφίλοι μὴ μείξομεν ἀλήθειαν, οὐκ ἂν ποτε τοῦτο ἀληθῶς γίνοιτο οὐδ' ἂν γενόμενον εἴη.

{Πρώταρχος} Πῶς γὰρ ἂν;

{Σωκράτης} Οὐδαμῶς. ἀλλ' εἴ τις ἔτι προσδεῖ τῇ συγκράσει ταύτῃ, λέγετε σὺ καὶ Φίληβος. ἐμοὶ μὲν γὰρ καθάπερ εἰ κόσμος τις ἀσώματος ἄρξων καλῶς ἐμψύχου σώματος ὁ νῦν λόγος ἀπειργάσθαι φαίνεται.

{Πρώταρχος} Καὶ ἐμοὶ τοίνυν, ὦ Σώκρατες, οὕτω λέγε δεδόχθαι.

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν ἐπὶ μὲν τοῖς τοῦ ἀγαθοῦ νῦν ἤδη προθύροις καὶ τῆς οἰκίσεως ἐφεστάναι τῆς τοῦ τοιούτου λέγοντες ἴσως ὀρθῶς ἂν τινα τρόπον φαῖμεν;

{Πρώταρχος} Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ.

{Σωκράτης} Τί δῆτα ἐν τῇ συμμείξει τιμιώτατον ἅμα καὶ μάλιστ' αἴτιον εἶναι δόξειεν ἂν ἡμῖν τοῦ πᾶσιν γεγονέναι προσφιλεῖ τὴν τοιαύτην διάθεσιν; τοῦτο γὰρ ἰδόντες μετὰ τοῦτ' ἐπισκεψόμεθα εἴθ' ἡδονῇ εἴτε τῷ νῶ προσφυέστερον καὶ οἰκειότερον ἐν τῷ παντὶ συνέστηκεν.

{Πρώταρχος} Ὅρθῶς· τοῦτο γὰρ εἰς τὴν κρίσιν ἡμῖν ἐστὶ συμφορώτατον.

{Σωκράτης} Καὶ μὴν καὶ συμπάσης γε μείξεως οὐ χαλεπὸν ἰδεῖν τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ἢ παντὸς ἀξία γίνεται ἠτισοῦν ἢ τὸ παράπαν οὐδενός.

{Πρώταρχος} Πῶς λέγεις;

{Σωκράτης} Οὐδεὶς που τοῦτο ἀνθρώπων ἀγνοεῖ.

{Πρώταρχος} Τὸ ποῖον;

{Σωκράτης} Ὅτι μέτρου καὶ τῆς συμμέτρου φύσεως μὴ τυχοῦσα ἠτισοῦν καὶ ὀπωσοῦν σύγκρασις πᾶσα ἐξ ἀνάγκης ἀπόλλυσι τὰ τε κεραυνύμενα καὶ πρώτην αὐτήν· οὐδὲ γὰρ κρᾶσις ἀλλὰ τις ἄκρατος συμπεφορημένη ἀληθῶς ἢ τοιαύτη γίνεται ἐκάστοτε ὄντως τοῖς κεκτημένοις συμφορά.

{Πρώταρχος} Ἀληθέστατα.

{Σωκράτης} Νῦν δὲ καταπέφευγεν ἡμῖν ἢ τοῦ ἀγαθοῦ δύναμις εἰς τὴν τοῦ καλοῦ φύσιν· μετριότης γὰρ καὶ συμμετρία κάλλος δῆπου καὶ ἀρετὴ πανταχοῦ συμβαίνει γίνεσθαι.

{Πρώταρχος} Πάνυ μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Καὶ μὴν ἀλήθειάν γε ἔφαμεν αὐτοῖς ἐν τῇ κράσει μεμεῖχθαι.

{Πρώταρχος} Πάνυ γε. [65]

{Σωκράτης} Οὐκοῦν εἰ μὴ μιᾷ δυνάμεθα ἰδέα τὸ ἀγαθὸν θηρεῦσαι, σὺν τρισὶ λαβόντες, κάλλει καὶ συμμετρίας καὶ ἀληθείας, λέγωμεν ὡς τοῦτο οἶον ἐν ὀρθότατ' ἂν αἰτιασαίμεθ' ἂν τῶν ἐν τῇ συμμείξει, καὶ διὰ τοῦτο ὡς ἀγαθὸν ὄν τοιαύτην αὐτὴν γεγονέναι.

{Πρώταρχος} Ὅρθότατα μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Ἦδη τοίνυν, ὦ Πρώταρχε, ἱκανὸς ἡμῖν γένοιτ' ἂν ὅστισοῦν κριτὴς ἡδονῆς τε πέρι καὶ φρονήσεως, ὁπότερον αὐτοῖν τοῦ ἀρίστου συγγενέστερόν τε καὶ τιμιώτερον ἐν ἀνθρώποις τέ ἐστι καὶ θεοῖς.

{Πρώταρχος} Δῆλον μὲν, ὅμως δ' οὖν τῷ λόγῳ ἐπεξελθεῖν βέλτιον.

{Σωκράτης} Καθ' ἐν ἕκαστον τοίνυν τῶν τριῶν πρὸς τὴν ἡδονὴν καὶ τὸν νοῦν κρίνωμεν· δεῖ γὰρ ἰδεῖν ποτέρῳ ὡς μᾶλλον συγγενὲς ἕκαστον αὐτῶν ἀπονεμοῦμεν.

{Πρώταρχος} Κάλλους καὶ ἀληθείας καὶ μετριότητος πέρι λέγεις;

{Σωκράτης} Ναί. πρῶτον δέ γε ἀληθείας λαβοῦ, ὦ Πρώταρχε· καὶ λαβόμενος βλέψας εἰς τρία, νοῦν καὶ ἀλήθειαν καὶ ἡδονήν, πολὺν ἐπισχῶν χρόνον ἀπόκριναι σαυτῷ πότερον ἡδονὴ συγγενέστερον ἢ νοῦς ἀληθεία.

{Πρώταρχος} Τί δὲ χρόνου δεῖ; πολὺ γὰρ οἶμαι διαφέρετον. ἡδονὴ μὲν γὰρ ἀπάντων ἀλαζονίστατον, ὡς δὲ λόγος, καὶ ἐν ταῖς ἡδοναῖς ταῖς περὶ ἀφροδίσια, αἱ δὴ μέγιστα δοκοῦσιν εἶναι, καὶ τὸ ἐπιорκεῖν συγγνώμην εἴληφε παρὰ θεῶν, ὡς καθάπερ παίδων τῶν ἡδονῶν νοῦν οὐδὲ τὸν ὀλίγιστον κεκτημένων· νοῦς δὲ ἦτοι ταυτὸν καὶ ἀλήθειά ἐστιν ἢ πάντων ὁμοιότατόν τε καὶ ἀληθέστατον.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν τὸ μετὰ τοῦτο τὴν μετριότητα ὡσαύτως σκέψαι, πότερον ἡδονὴ φρονήσεως ἢ φρόνησις ἡδονῆς πλείω κέκτῃται;

{Πρώταρχος} Εὐσκεπτὸν γε καὶ ταύτην σκέψιν προβέβληκας· οἶμαι γὰρ ἡδονῆς μὲν καὶ περιχαρείας οὐδὲν τῶν ὄντων πεφυκὸς ἀμετρώτερον εὔρειν ἄν τινα, νοῦ δὲ καὶ ἐπιστήμης ἐμμετρώτερον οὐδ' ἂν ἔν ποτε.

{Σωκράτης} Καλῶς εἴρηκας. ὅμως δ' ἔτι λέγε τὸ τρίτον. νοῦς ἡμῖν κάλλους μετείληφε πλείον ἢ τὸ τῆς ἡδονῆς γένος, ὥστε εἶναι καλλίω νοῦν ἡδονῆς, ἢ τούναντίον;

{Πρώταρχος} Ἄλλ' οὖν φρόνησιν μὲν καὶ νοῦν, ὦ Σώκρατες, οὐδεὶς πώποτε οὔθ' ὕπαρ οὔτ' ὄναρ αἰσχροὺν οὔτε εἶδεν οὔτε ἐπενόησεν οὐδαμῆ οὐδαμῶς οὔτε γιγνόμενον οὔτε ὄντα οὔτε ἐσόμενον.

{Σωκράτης} Ὅρθῶς.

{Πρώταρχος} Ἡδονὰς δέ γέ που, καὶ ταῦτα σχεδὸν τὰς μεγίστας, [66] ὅταν ἴδωμεν ἡδόμενον ὄντινον, ἢ τὸ γελοῖον ἐπ' αὐταῖς ἢ τὸ πάντων αἰσχιστὸν ἐπόμενον ὀρῶντες αὐτοὶ τε αἰσχυνόμεθα καὶ ἀφανίζοντες κρύπτομεν ὅτι μάλιστα, νυκτὶ πάντα τὰ τοιαῦτα διδόντες, ὡς φῶς οὐ δέον ὀρᾶν αὐτά.

{Σωκράτης} Πάντη δὴ φήσεις, ὦ Πρώταρχε, ὑπὸ τε ἀγγέλων πέμπων καὶ παροῦσι φράζων, ὡς ἡδονὴ κτῆμα οὐκ ἔστι πρῶτον οὐδ' αὖ δεύτερον, ἀλλὰ πρῶτον μὲν πῃ περὶ μέτρον καὶ τὸ μέτριον καὶ καίριον καὶ πάντα ὅποσα χρῆ τοιαῦτα νομίζειν, τὴν αἰδίων ἡρῆσθαι.

{Πρώταρχος} Φαίνεται γοῦν ἐκ τῶν νῦν λεγομένων.

{Σωκράτης} Δεύτερον μὴν περὶ τὸ σύμμετρον καὶ καλὸν καὶ τὸ τέλειον καὶ ἰκανὸν καὶ πάνθ' ὅποσα τῆς γενεᾶς αὐτῆς ἐστίν.

{Πρώταρχος} Ἔοικε γοῦν.

{Σωκράτης} Τὸ τοίνυν τρίτον, ὡς ἡ ἐμὴ μαντεία, νοῦν καὶ φρόνησιν τιθεὶς οὐκ ἂν μέγα τι τῆς ἀληθείας παρεξέλθοις.

{Πρώταρχος} Ἔσως.

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν οὐ τέταρτα, ἃ τῆς ψυχῆς αὐτῆς ἔθεμεν, ἐπιστήμας τε καὶ τέχνας καὶ δόξας ὀρθὰς λεχθείσας, ταῦτ' εἶναι τὰ πρὸς τοῖς τρισὶ τέταρτα, εἴπερ τοῦ ἀγαθοῦ γέ ἐστι μᾶλλον ἢ τῆς ἡδονῆς συγγενῆ;

{Πρώταρχος} Τάχ' ἂν.

{Σωκράτης} Πέμπτας τοίνυν, ἃς ἡδονὰς ἔθεμεν ἀλύτους ὀρισάμενοι, καθαρὰς ἐπονομάσαντες τῆς ψυχῆς αὐτῆς, ἐπιστήμας, τὰς δὲ αἰσθήσεσιν ἐπομένας;

{Πρώταρχος} Ἴσως.

{Σωκράτης} «Ἐκτε δ' ἐν γενεᾷ,» φησὶν Ὀρφεύς, «καταπαύσατε κόσμον ἀοιδῆς·» ἀτὰρ κινδυνεύει καὶ ὁ ἡμέτερος λόγος ἐν ἕκτῃ καταπεπαυμένος εἶναι κρίσει. τὸ δὲ μετὰ ταῦθ' ἡμῖν οὐδὲν λοιπὸν πλὴν ὥσπερ κεφαλὴν ἀποδοῦναι τοῖς εἰρημένοις.

{Πρώταρχος} Οὐκοῦν χρή.

{Σωκράτης} Ἴθι δὴ, τὸ τρίτον τῷ σωτῆρι τὸν αὐτὸν διαμαρτυράμενοι λόγον ἐπεξέλθωμεν.

{Πρώταρχος} Ποῖον δὴ;

{Σωκράτης} Φίληβος τάγαθὸν ἐτίθετο ἡμῖν ἡδονὴν εἶναι πᾶσαν καὶ παντελεῖ.

{Πρώταρχος} Τὸ τρίτον, ὃ Σώκρατες, ὡς ἔοικας, ἔλεγες ἀρτίως τὸν ἐξ ἀρχῆς ἐπαναλαβεῖν δεῖν λόγον.

{Σωκράτης} Ναί, τὸ δέ γε μετὰ τοῦτο ἀκούωμεν. ἐγὼ γὰρ δὴ κατιδὼν ἄπερ νυνδὴ διελήλυθα, καὶ δυσχεράνας τὸν Φιλήβου λόγον οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ ἄλλων πολλάκις μυρίων, εἶπον ὡς ἡδονῆς γε νοῦς εἴη μακρῷ βέλτιον τε καὶ ἄμεινον τῷ τῶν ἀνθρώπων βίῳ.

{Πρώταρχος} Ἦν ταῦτα.

{Σωκράτης} Ὑποπεύων δέ γε καὶ ἄλλα εἶναι πολλὰ εἶπον ὡς εἰ φανείη τι τούτοις ἀμφοῖν βέλτιον, ὑπὲρ τῶν δευτερείων νῶ πρός ἡδονὴν συνδιαμαχοίμην, ἡδονὴ δὲ καὶ δευτερείων στερήσοιτο. [67]

{Πρώταρχος} Εἶπες γὰρ οὖν.

{Σωκράτης} Καὶ μετὰ ταῦτά γε πάντων ἰκανώτατα τούτοις οὐδέτερον ἰκανὸν ἐφάνη.

{Πρώταρχος} Ἀληθέστατα.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν παντάπασιν ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ νοῦς ἀπήλλακτο καὶ ἡδονὴ μὴ τοι τάγαθὸν γε αὐτὸ μηδ' ἕτερον αὐτοῖς εἶναι, στερομένοις αὐταρκειᾶς καὶ τῆς τοῦ ἰκανοῦ καὶ τελέου δυνάμεως;

{Πρώταρχος} Ὅρθότατα.

{Σωκράτης} Φανέντος δέ γε ἄλλου τρίτου κρείττονος τούτοις ἐκατέρου, μυρίῳ γ' αὖ νοῦς ἡδονῆς οἰκειότερον καὶ προσφυέστερον πέφανται νῦν τῆ τοῦ νικῶντος ἰδέα.

{Πρώταρχος} Πῶς γὰρ οὐ;

{Σωκράτης} Οὐκοῦν πέμπτον κατὰ τὴν κρίσιν, ἣν νῦν ὁ λόγος ἀπεφάνητο, γίγνοιτ' ἂν ἡ τῆς ἡδονῆς δύναμις.

{Πρώταρχος} Ἴσοικεν.

{Σωκράτης} Πρῶτον δέ γε οὐδ' ἂν οἱ πάντες βόες τε καὶ ἵπποι καὶ τᾶλλα σύμπαντα θηρία φῶσι τῷ τὸ χαίρειν διώκειν· οἷς πιστεύοντες, ὥσπερ μάντις ὄρνισιν, οἱ πολλοὶ κρίνουσι τὰς ἡδονὰς εἰς τὸ

ζῆν ἡμῖν εὖ κρατίστας εἶναι, καὶ τοὺς θηρίων ἔρωτας οἶονταί κυρίους εἶναι μάρτυρας μᾶλλον ἢ τοὺς τῶν ἐν μούσῃ φιλοσόφῳ μεμαντευμένων ἐκάστοτε λόγων.

{Πρώταρχος} Ἀληθέστατα, ὦ Σώκρατες, εἰρήσθαί σοι νῦν ἤδη φαμέν ἅπαντες.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν καὶ ἀφίετέ με;

{Πρώταρχος} Σμικρὸν ἔτι τὸ λοιπόν, ὦ Σώκρατες· οὐ γὰρ δήπου σύ γε ἀπερεῖς πρότερος ἡμῶν, ὑπομνήσω δέ σε τὰ λευόμενα.